

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΦΡΑΣΗ
«ΚΟΝΚΣ ΟΜ ΠΙΑΣ»
ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1500

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗ

**“Όταν «έκπαραθυρώνεται» από τὸ Πατριαρχεῖο
ὁ Ἀμερικῆς Σπυρίδων γιὰ «έλληνοπρέπεια»...**

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 Ἀθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλεομοιότυπος: 3314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ἡλεκτρονική Ἀλληλογραφία:
davlos@otenet.gr

Τὰ Γραφεῖα τοῦ «Δ» λειτουργοῦν
πρωινὲς ὥρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (καὶ Σάββατο).

Ἰδρυτὴς-Ἱδιοκτητὴς-
Ἐκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Ἀχιλλέως - Μουσῶν 51
Παλαιὸ Φάληρο.

Παραγωγή:
PRESS LINE
Μάγερ 11, Ἀθήνα, τηλ.: 5225.479.

- Τιμὴ ἀντίτυπου: 1.500 δρχ.
- Δωδεκάμηνη συνδρομή: 14.000 δρχ.
- Ὁργανισμῶν κ.λπ.: 20.000 δρχ.
- Φοιτητῶν: 10.000 δρχ.
- Ἐξωτερικοῦ: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Ἡ συνδρομὴ καταβάλλεται
κατὰ τὴν ἐγγραφή.
- Ἡ συνδρομὴ ἀναεώνεται
αὐτομάτως μετὰ τὴν λήξιν τοῦ
12μήνου. Διακοπὴ τῆς συνδρομῆς
γίνεται μόνον κατόπιν
τηλεφωνήματος τοῦ ἐνδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ὅλες οἱ συνεργασίες καὶ τὰ
ταχυδρομικὰ ἐμβάσματα στὴ διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσῶν 51
175 62, Π. Φάληρο, Ἀθήνα.

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς
ποὺ ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ τὸ
γνωστοποιοῦν στὸ περιοδικό.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει
ἀναδημοσίευση ἢ ἀναιτιμολόγητος
καθ' οἰονδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων τοῦ «Δαυλὸς»
χωρὶς τὴν γραπτὴ ἀδεία τοῦ ἐκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 13792:

Στὴ γλώσσα τῶν συμβόλων

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 13713:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Δρ. **NORS S. JOSEPHSON**, **Α. ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ**, **Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ**,
ΑΧΙΑ. ΤΑΓΑΡΗΣ, **Γ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΥΡΙΔΗΣ**, **Δ. ΚΡΟΝΙΔΗΣ**, **Κ.**
ΑΘΗΝΑΙΟΣ, **Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΥ**.

ΣΕΛΙΣ 13793:

Διάλογος γιὰ τὰ Ἀσκληπιεῖα

Κ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΥΡΟΥ - Κ. ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13801:

Τὰ τρία μηδενικά

ΑΘ. ΚΟΥΚΟΒΙΣΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 13804:

Ὁ μισότεχνος κατηλεύεται τὴν Τέχνη

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΛΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13807:

Ἐκθεση ἔξοχης ἑλληνικῆς Τέχνης στὸ Μόναχο

ΝΙΚ. ΣΤ. ΑΣΠΙΩΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 13813:

*Κορυφαῖος Κινέζος ἀκαδημαϊκὸς θεωρεῖ
τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἀνώτερη τῆς κινεζικῆς*

ΝΑΝΣΥ ΜΠΙΣΚΑ

ΣΕΛΙΣ 13817:

Ἡ διεθνὴς φράση «Κόνκς ὁμ πάξ»

ΑΝΤΩΝΗΣ Θ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 13825:

*Ἡ «δαδούρα» περὶ καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων,
ὁ Μπερνάλ, ἡ Λέφκοβιτς καὶ ὁ Κων. Τσουνκαλάς*

«Π. ΚΕΝΤΡΩΣ» - ΙΑΣΩΝ ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13829:

*Τὸ Πατριαρχεῖο «ἐκπαραθύρωσε»
τὸν Σπυριδῶνα γιὰ «ἐλληνοπρέπεια»*

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΡΙΒΩΝΙΑΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13837:

*Οἱ μῦθοι καὶ οἱ σκοπιμότητες
γύρω ἀπὸ τὴν πτώση τῆς Πόλεως*

ΑΘΑΝ. ΚΟΥΚΟΒΙΣΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 13843:

Ἡ Εὐρώπη τῶν παναρχαίων Ἑλλήνων

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13851:

*Χαρακτηρισμοὶ τοῦ «Βήματος»
γιὰ τοὺς πανεπιστημιακοὺς*

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 13852:

Ὁ σαδομαζοχισμὸς τῆς Δύναμης

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΛΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13855:

Ὁ προεπαναστατικὸς ἑλληνικὸς τύπος στὴν Εὐρώπη (γ)

ΔΗΜ. Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

ΣΕΛΙΣ 13861

Ἡ ἀξιοπιστία τῶν πληροφοριῶν γιὰ τὴ Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ

Ε. ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 13861:

Οἱ ἐκλείψεις καὶ ἡ χρονολόγησις τῆς Γέννησης

Β.Σ. ΝΙΚΟΛΤΣΗΣ

ΣΕΛΙΣ 13865:

Μία πρόταση γιὰ τὴν τριχοτόμησις τῆς γωνίας

Κ. ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 13867:

Ἐξουσιασμὸς καὶ πορνεία

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 13805 • Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 13836
• Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 13842 • ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: σελ. 13853 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ
ΙΔΕΩΝ: σελ. 13867

Στή γλῶσσα τῶν συμβόλων

Στὴν χωρὶς «χρονικὴ» ἀρχὴ καὶ χωρὶς «χρονικὸ» τέλος, ἀλλὰ μὲ πολλές ὀντολογικὲς ἀρχὲς καὶ πολλὰ ὀντολογικὰ τέλη, πορεῖα τῆς ἀνθρωπότητος ἢ ὁδύσσεια τῆς (ἀτομικῆς καὶ ὁμαδικῆς) ψυχῆς τὴν συνέδεσε ἄλλοτε πιὸ στενὰ καὶ ἄλλοτε πιὸ χαλαρὰ μὲ τὸν ὀμφάλιο λῶρο της, ποὺ τὴν ἐνώνει μὲ τὸ Σύμπαν. Ψυχῆς πείρατα ἰὼν οὐκ ἂν εὐρήσοιο, ὅπως δὲν μπορεῖς, ὅσο κι ἂν προχωρήσης, νὰ βρῇς τὰ πέρατα τοῦ Σύμπαντος, τοῦ ἀ-πείρου. Ἀμφίδρομα λοιπὸν ἡ ψυχὴ κινήθηκε πάντοτε πρὸς τὰ μέσα της καὶ πρὸς τὰ ἔξω της, γιὰ νὰ βρῇ τὴν παλίνδρομον ἀρμονίην.

Ἡ διαταραχὴ τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἀκριδῶς ἀποτέλεσμα τῆς ἀναστολῆς τῆς κινήσεως αὐτῆς, κινήσεως στὴν ὁποία ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ὡπτή, καὶ τῆς ἐκτροπῆς πρὸς τὸ ἀδιέξοδο τῆς ἄτης καὶ τῆς ὕβρεως, ἐκτροπῆς τῆς δυσαρμονίας, ὅπου ἡ ὁδύσσεια δὲν ἔχει οὔτε Σκύλλες καὶ Χαρύβδεις, οὔτε ὅμως καὶ Ἰθάκες. Τὸ ὁδυσεϊκὸ στοιχεῖο ἐξατιμίσθηκε, ἡ νέμεσις, γέννημα τῆς ὕβρεως, ἀδυσώπητη ὑποδύεται τὸν ρόλο της καὶ δραματολογεῖ τὰ δεινὰ.

Ἡ στατικὴ κατάσταση, ἀφύσικη διάλειψη τοῦ ρέοντος Σύμπαντος, ἐμφανιζόμενη μὲ τὶς ἀπαίσιες μορφές τοῦ Δόγματος, τοῦ Ἐξουσιασμοῦ, τῆς Θεοκρατίας, τοῦ Ἀλόγου, κοχλάζει μέσα στὸν ἀδιέξοδο λέδητά της. Κόσμον τόνδε οὐδεὶς θεῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ τὸν Ὀδυσεῖα τὸν κατέβασαν στὸν Ἔαδην, ὅπου αὐτοσπαταλιέται συναγελαζόμενος μὲ σκιές - φαντάσματα. Αἱ ψυχαὶ ὅμως ὁσμῶνται καθ' Ἐαδην καὶ ἀκτῖνες εἰσβάλλουν ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Κέρδερον, μὲ πηγὴ τοῦ φωτός τους ποὺ ἐκπέμπει ἀπὸ πολὺ μακρυνά, ἀπὸ τὸ Πρὶν. Αὐτὸ τὸ Πρὶν ξυπνᾷ τὴ νοσταλγίαν τοῦ Μέλλοντος, τῆς Ἰθάκης, ἐκδιώκει τὴ λήθη καὶ πλέκει τὰ ροδόπεπλά του ὡς ἡὼς ἑλληνικὴ.

Δὲν ἔχει μέλλον ἡ ἀνθρωπότητα χωρὶς μιὰ ἀφύπνιση αὐγινή. Ἡ παρμονὴ στὸν Ἔαδην, ἡ κατασκευὴ ἐνὸς νέου Μεσαίωνα τοῦ Ἐξουσιασμοῦ, ἡ ἀφασία τοῦ Ἀλόγου, ἡ κωματώδης ψυχολόγος κατάσταση τοῦ Ἀνατολισμοῦ ἀκολουθοῦνται ἀπὸ τὸ σκίρτημα τῆς παλιντροπῆς ἀρμονίης. Μὲ Σκύλλες καὶ Χαρύβδεις ἀλλὰ καὶ μὲ ἡλιόχαρες ἑλληνικὲς Ἰθάκες εἶναι γεμᾶτα τὰ ἐπόμενα χρόνια, ποὺ ὁδηγοῦν στὴ μόνον διέξοδο. Καὶ ἡ κατατομὴ τῆς ἑλληνικῆς διεξόδου ἤδη διαγράφεται ἐναρμονία καὶ ὁλοζώντανη στὸν πρωινὸ ἥλιο τοῦ Λόγου.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ὁ καθηγητὴς τῆς Χαϊδελδέργης Ν. Σ. Γιόζεφσον μιλά γιὰ τὶς ἔρευνές του στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό

Ἀγαπητὲ κύριε Λάμπρου,

Σὰς εὐχαριστῶ πολύ, ποὺ δημοσιεύσατε τὰ ἄρθρα ποὺ ἀφοροῦν στὸ γλωσσολογικὸ μου ἔργο. Μὲ χαροποιεῖ ἰδιαίτερα τὸ γεγονὸς ὅτι σήμερα οἱ Ἕλληνες ἀναγνώστες κατανοοῦν πληρέστερα τὰ πολιτιστικὰ ἐπιτεύγματα τῶν ἐνδόξων προγόνων τους, τὰ ὁποῖα ἐπηρέασαν τοὺς προγενέστερους τῶν Ἴνκα ἀρχαίους πολιτισμοὺς τοῦ Περοῦ καὶ τῆς Βολιβίας καθὼς καὶ αὐτὸν τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα.

Ἡ Νάνσυ Μπίσκα μοῦ πρότεινε νὰ σὰς ἀποστείλω τὸ νέο μου βιβλίο, τὸ ὁποῖο καὶ σὰς ἐσωκλείω μὲ τὴν παροῦσα ἐπιστολή. Θὰ χαιρόμουν ἰδιαίτερος, ἐὰν τὸ σχολιάζατε στὸ περιοδικό σας.

Τὸ νέο μου γερμανόγλωσσο βιβλίο εἶναι κατὰ πολὺ διευρυμένο σὲ σχέση μὲ τὸ πρῶτο μου ἀγγλόγλωσσο βιβλίο τοῦ 1987. Πολλὲς νέες πληροφορίες ἔχουν ἔλθει στὸ φῶς, συμπεριλαμβανομένων καὶ στοιχείων ποὺ ἀφοροῦν σὲ μονάδες μετρήσεως καὶ μουσικὲς ὁκτάδες. Ἔχω ἐπίσης συμπεριλάβει κεφάλαια σχετικὰ μὲ τὴν ἔνδυση, τὴν ναυπηγία καὶ πιθανὰς ναυσιπλοϊκὲς ὁδοὺς.

Εὐχαριστῶ καὶ πάλι γιὰ τὴν δημοσιοποίηση τοῦ ἔργου μου, ποὺ πάντοτε τὸ θε-

Διάλογος γιὰ τὴν ἱατρικὴ τῶν Ἀσκληπιείων

1. Ἡ ἄποψη τῆς κατεστημένης ἱατρικῆς «φιλοσοφίας»

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ἀναγνώσας τὸ ἄρθρο μὲ τίτλο «Τὰ Ἀσκληπιεῖα» τοῦ ὑπ' ἀριθ. 216 τεύχους τοῦ Δεκεμβρίου 1999 ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα:

α) Τὸ δημοσίευμα εἶναι ἀντιεπιστημονικὸ καὶ καταλήγει σὲ ἀνθαίρετα συμπεράσματα.

β) Ἡ σύγχρονη ἱατρικὴ εἶναι ἐλληνογενὴς καὶ τὸ δάθρο τῆς μεθοδολογίας της ἀλλὰ καὶ τῆς δεοντολογίας της ἀποτελεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἱπποκράτους. Ἀκόμη καὶ ἡ σύγχρονη ὁρολογία εἶναι στὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα, διότι κάθε ἱατρικὴ ἔννοια ταυτίζεται ἀπόλυτα μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἀποδίδεται στὴν γλῶσσα τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τοῦ Ἱπποκράτους.

γ) Ἐπειδὴ στὸ δημοσιευθὲν κείμενο γίνονται ἀναφορὲς «περὶ ἠθικῆς», θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τρέχουσα ἠθικὴ καὶ δεοντολογία τῆς ἱατρικῆς παγκοσμίως στηρίζονται στὸν περίφημο Ὀρκο τοῦ Ἱπποκράτους. Τὸ «ὠφελεῖν, μὴ βλάπτειν» ἀπο-

ωροῦσα μία μικρὴ συμβολὴ στὸν ἀξιοθαύμαστο Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, τὸν ὁποῖο ἐσεῖς καὶ ἐγὼ ἀγαπάμε ἐκ θαθέων.

Με ἐγκάρδιους χαιρετισμούς
Δρ. **Nors S. Josephson**
Νόυσταντ, Γερμανία

Σημείωση «Δαυλοῦ»: Βλέπετε «Δαυλόν», τεύχη 169 καὶ 170: «Οἱ κάτοικοι τῶν νησιῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ μιλοῦν ἀρχαῖα ἑλληνικά» καὶ τεύχος 214: «Ὁ καθηγητὴς Γιόζεφσον μιλά γιὰ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ γλῶσσα τῶν ἰθαγενῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ» (συνέντευξή του πρὸς τὸν «Δαυλό»).

Ὁ μητροπολίτης Ν. Σμύρνης ἀπουσιάζει ἀπὸ ἐπέτειο καταστροφῆς τῆς Σμύρνης

Φίλοι κύριοι τοῦ «Δαυλοῦ»,
Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι συνδρομητὴς σας ἀπὸ ἐτῶν καὶ νὰ συμφωνῶ μὲ τὶς ἀπόψεις σας γιὰ τὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα.

Ἴσως ὁ δικός μας ἀρχιεπίσκοπος, ὁ τωρινός, νὰ εἶναι καλύτερος ἀπὸ τοὺς προηγούμενους ἀλλὰ ἴσως μόνο στὰ λόγια. Κι αὐτὸ ἐπιβεβαιώθηκε μὲ τοὺς σεισμούς τοῦ Σεπτεμβρίου, διότι, ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία θὰ μπορούσε ξοδεύοντας λίγα ἀπὸ τὴν τεράστια περιουσία της νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς σεισμοπαθεῖς, χαρίζοντάς τους ἕνα οἰκόπεδο στὸν καθένα ἀπὸ τὶς τεράστιες ἐκτάσεις τῆς

Ἀττικῆς, ποὺ ὁ Ὅργανισμός Διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (ΟΔΕΠ) ἔχει ὡς ἰδιοκτησία του, γιὰ νὰ χτίσουν ἕνα σπίτι, περιορίστηκε νὰ εἰσφέρει κάτι ἀπὸ τὰ ξένα, αὐτὰ ποὺ εἰσέπραξε ἀπὸ τοὺς δίσκους καὶ τὶς θαυματουργικὰς εἰκόνες ποὺ περιέφερε «ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΥΣ».

Ἐν πάσῃ περιπτώσει σὰς περνᾶω ἕνα «φάξ» μὲ μία ἐπιστολή μου, ποὺ ἤδη ἔστειλα στὸν μητροπολίτη Ν. Σμύρνης καθὼς καὶ στὸν ἀρχιεπίσκοπο, χωρὶς νὰ λάβω ἀπάντησι, καί, ἂν νομίζετε, δημοσιεύστε τὴ στή στήλη τῶν ἀναγνωστών.

«Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτη Νέας Σμύρνης.

Σεβασμιότατε, Μὲ ὅλο τὸν σεβασμὸ ποὺ τρέφω πρὸς τὸ ἀξίωμά σας, ἐπιτρέψτε μου

τελεῖ τὴν δάση τῆς ἱατρικῆς πρακτικῆς παγκοσμίως. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ χιλιετίες ὅλοι οἱ ἱατροὶ ποὺ διδάσκονται τὴν Ἱπποκρατικὴ ἱατρικὴ ὁμνῶσιν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα πρέπει νὰ ἀποτρέπῃ ἀπὸ τὶς παραδοξολογίες τοῦ δημοσιευθέντος κειμένου καὶ νὰ προτρέπῃ εἰς τὸν σεβασμὸ τῆς ἱατρικῆς καὶ τῶν θεραπόντων της.

δ) Στὸ σχολιαζόμενο κείμενο ἀναφέρεται, ὅτι σχεδὸν τὰ πάντα ἀγνοοῦνται σήμερα ὡς πρὸς τὸν τρόπο ἀσκήσεως τῆς ἱατρικῆς στὰ Ἀσκληπιεῖα. Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν τὰ «Ἀπαντα» τοῦ Ἱπποκράτους, στὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀνατρέξῃ πᾶς ἐνδιαφερόμενος καὶ νὰ ἀντλήσῃ χρήσιμες πληροφορίες.

ε) Τὸ ἀναφερόμενο ὅτι ὑπάρχει μόνον τεχνολογικὴ πρόοδος καὶ δὴ τῆς χειρουργικῆς εἶναι ἀνακριδές. Ὑπάρχουν σοδαρὲς πρόοδοι καὶ ἐξελίξεις σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἱατρικῆς, τοὺς ὁποίους ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀρθροῦ ἀγνοεῖ.

στ) Οἱ ἐπικρίσεις κατὰ τῶν συγχρόνων θεραπευτικῶν μεθόδων δυστυχῶς βλάπτουν τὸ κοινό. Σκεφθῆτε ἕνα πάσχοντα ἀπὸ φυματίωση νὰ μὴν δέχεται νὰ λάβῃ τὴν θεραπεία, διότι τὰ χορηγούμενα φάρμακα εἶναι χημειοθεραπευτικά. Συνέπεια αὐτοῦ θὰ εἶναι ὁ θάνατος τοῦ ἀσθενοῦς. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπισημανθῇ ὁ κίνδυνος ποὺ δημιουργεῖται σὲ πάσχοντες ἀπὸ σοδαρὰ νοσήματα.

νά σᾶς ἀπευθύνω τὴν κάτωθι ἐπιστολή: Χθὲς Δευτέρα 20 Σεπτεμβρίου 1999, ὡς καλῶς γνωρίζετε δεδομένον ὅτι προσκληθήκατε ἀπὸ τὴν «Ἑστία Νέας Σμύρνης», τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι μέλος, ἐωρτάζαμε τὰ 77 χρόνια ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφή. Ἐπίσης γνωρίζετε πολὺ καλῶς, ὅτι στὴν ἐορτὴ εἶχε προσκληθῇ καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Μετὰ δυσχερέστον ἐκπλήξεως, ἥτις μετεβλήθη σὲ ὀργή, διαπιστώσαμε ὅτι ἡ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης ΑΠΟΥΣΙΑΖΕ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΩΣ.

Καὶ ἐὰν μὲν ἀπουσιάζατε ἐσεῖς προσωπικῶς, θὰ μπορούσε νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἀπουσία σὲ ἄνωτέρα θία, ἀσθένεια κ.λπ. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι δὲν ἐπιτρέψατε νὰ παρασθῇ οὔτε καν ἓνας ἀπλὸς ἱερεὺς, γιὰ νὰ σᾶς ἐκπροσωπήσῃ καὶ νὰ σᾶς δικαιολογήσῃ, μᾶς ἄγει ἀδίαστα στοὺς συμπεράσματα ὅτι ἐνεργήσατε σκοπίμως: [...] Μὲ τὴν παράλειψή σας αὐτὴ ὅμως θέσατε σὲ δυσχερέστατη θέσιν τὴν Ἑστία Νέας Σμύρνης, ποὺ σᾶς προσκάλεσε.

Τὸ νὰ μὴν σᾶς ἀγγίξῃ τὸ ὀλοκαύτωμα τοῦ 1922 – γιὰτὶ ἔτσι ἀποδείξατε – εἶναι δική σας ἐπιλογή. Τὸ νὰ προσβάλλετε ὅμως τὴν κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἔστω καὶ ἂν διαφωνήτε μὲ τὶς μεθόδους της, αὐτὸ τὸ δικαίωμα δὲν σᾶς τὸ παραχωροῦμε[...].

Ἀντώνιος Λαγουδάκης

Βιομήχανος - πλοιοκτήτης - εἰσαγωγέας
Ἀκτὴ Μιαούλη, Πειραιᾶς».

Ἡ χρονολόγηση τοῦ millennium καὶ ἡ... συντέλεια τοῦ Κόσμου

Κύριε διευθυντά,
Στὸ ἄρθρο του «Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε τὸ 6 π.Χ.» ὁ κ. Κουτρουβέλης δέχεται τὴν ὑπαρξὴ ἔτους ΜΗΔΕΝ μετὰξὺ τῶν ἐτῶν 1 π.Χ.

καὶ 1 μ.Χ. Ἐξ ὅσων ὅμως γνωρίζω, τὸ ἔτος 1 μ.Χ. διαδέχεται τὸ 1 π.Χ. χωρὶς ἔτος ΜΗΔΕΝ ἐνδιαμέσως. Αὐτὸ ὀφείλεται πιθανῶς στοὺς ὅτι κατὰ τὸν 6^ο ἢ 8^ο αἰῶνα ποὺ ἐθεσπίσθη τὸ ἐν

ζ) Στὸ τέλος προτείνεται ἡ «καταφυγὴ» στὶς λεγόμενες «ἐναλλακτικὲς» μορφὲς τῆς ἱατρικῆς. Δυστυχῶς αὐτὲς οὐδεμία σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν ἐλληνικὴ σκέψη καὶ φιλοσοφία.
η) «...μέχρις ὑποδημάτων, ὧς δυσσοδέψα!».

Μὲ ἐκτίμηση

Κωνσταντῖνος Ἀλ. Χατζησταύρου

Πνευμονολόγος, Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς Ἑθνικοῦ
καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

2. Ἡ ἀπάντηση τοῦ κ. Κ. Καρμιράντζου

Κύριε Λάμπρον,

Μετὰ ἀπὸ κάθε δημοσίευση ἄρθρου μου περιμένω τὴν παρέμβαση τῶν ἀναγνωστῶν εἴτε προσθετόντων στοιχεῖα εἴτε ἀναιρούντων μὲ στοιχεῖα τὶς θέσεις μου. Διαδίδοντας τὴν ἐπιστολὴ τοῦ καθηγητῆ Κ. Χατζησταύρου γιὰ τὰ Ἀσκληπιεῖα («Δαυλός», τ. 216) δὲν βρῆκα τίποτε ἀπ' αὐτά. Ἀντ' αὐτοῦ ἀπλᾶ ὡς «ἀντιεπιστημονικὸ» τὸ πετὰ σὸν κάλαθο. Ἴσως τὸ διάβασε ἐπιτροχάδην, γιὰτὶ προτείνει τὴν **ἐλληνογένεια** τῆς σύγχρονης

ισχύι ήμερολογιακό σύστημα π.Χ./μ.Χ., δὲν ἐθεωροῦσαν τὸ μηδὲν ἀριθμὸ καὶ οὔτε διέθεταν ἄλλωστε ψηφίο «μηδὲν» τόσον οἱ ῥωμαῖοι ὅσον καὶ οἱ ἑλληνικοὶ ἀριθμοί, ποὺ ἦσαν τότε ἐν χρήσει. Ἡ μετὰ Χριστὸν ἀρίθμησης ἀρχίζει τὴν 1η Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1 μ.Χ., ἡ ὁποία ἦτο κατὰ τοὺς θεσπίσαντας τὸ σύστημα π.Χ./μ.Χ. ἡ ἡμέρα τῆς περιτομῆς τοῦ Ἰησοῦ. Δεδομένου δὲ ὅτι δὲν προηγείται ἔτος ΜΗΔΕΝ συνάγεται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη κατ' αὐτοὺς τὴν 25η Δεκεμβρίου τοῦ 1 π.Χ. Οἱ ἡμερομηνίες ὡστόσο αὐτὲς εἶναι ἄκρως ἀμφισβητήσιμες, ὅπως τὸ ἀποδεικνύει καὶ ὁ ἀρθρογράφος σας, καὶ θὰ πρέπει συνεπῶς νὰ θεωροῦνται συμβατικές καὶ ὄχι ἱστορικές.

Ἡ ἀπουσία ἔτους ΜΗΔΕΝ προκαλεῖ σὲ πολλοὺς σύγχυσιν ὡς πρὸς τὴν ἐναρξιν τῶν αἰώνων καὶ τῶν χιλιετιῶν. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐωρτάσθη ἡ ἐναρξὶς τῆς τρίτης μετὰ Χριστὸν χιλιετίας, ἐνῶ δι' ὅσους ἔχουν τὴ ὁρεξὶ νὰ χρησιμοποιήσουν στοιχειώδεις μαθηματικές γνώσεις αὐτὴ θὰ ἀρχίσῃ τὴν 1-1-2001. Τὸ θέμα ὡστόσο αὐτὸ δὲν ἔχει μόνον θεωρητικὴ – μαθηματικὴ – σημασία. Πέραν τῶν τεραστίων ἐμπορικῶν κερδῶν ἐκ τῶν ἐορτῶν ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ποὺ ἀγωνιοῦν, πότε θὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐξ ἀποκαλύψεως ἀναμενόμενη συντέλεια τοῦ κόσμου!..

Μετὰ τιμῆς
Δημοσθένης Ἰωαννίδης
 Νέα Μάκρη

Ἡ ἐπίθεση τοῦ Ἀφροεδραϊσμοῦ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ

Κύριε διευθυντά,
 Μεσοῦντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἐξαπελύθη «πυρηνικὸς πύραυλος» κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, συγκεκριμένως κατὰ τοῦ Ἀρχαιο-Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, κυρίας πηγῆς τοῦ ἀνὰ τὴν Γῆν συγχρόνου, με ἐμβλημα ὅτι: «Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐδημιούργησαν τὸν πολιτισμὸν τῶν ἀντιγράφωντες τὸν Αἰγυ-

πιακὸν τοιοῦτον».

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη (ὑπὲρ τὸν αἰῶνα) αἱ ἐρευναι τῶν αἰγυπτιολόγων ὑπὴρξαν ἄκαρποι ὡς πρὸς αὐτό. Ποιὰν αἰγυπτιακὴν ἀνύπαρκτον σοφίαν ἔκλεψαν τότε οἱ Ἕλληνες; Ἰσχυρίζονται οἱ ἀφροκεντρισταὶ (ὁπαδοὶ τοῦ Τζαίημς καὶ τῆς θεωρίας ὅτι ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς πηγάζει ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν)

ιατρικῆς, σὰν τάχα ἐμεῖς νὰ ἀποδεικνύουμε ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ὁ Ἀπόλλων ἦσαν ἄλλοδαποί!

Στὸ κεφ. «Ἡθικὴ» τὸ ἄρθρο ἀναφέρεται σαφέστατα στὶς ἀρχὲς τῆς ἑλληνικῆς ἠθικῆς καὶ ὄχι στὸ *ethics* (π.χ. *medical ethics*), **δεοντολογία** ποὺ ἀντελήφθη ὁ ἐπιστολογράφος. Μᾶς μπλέξανε οἱ Ἀγγλοσάξονες.

Τὸ θέμα τοῦ ἁρθρου εἶναι τὰ Ἀσκληπιεῖα (ιδρύθηκαν ἀπὸ τὸν Ἀσκληπιὸ περὶ τὸ 1400 π.Χ. ἢ 3.100, μετὰ τὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία) καὶ ὄχι ὁ Ἱπποκράτης (ἦταν μεταγενέστερος: 4ος αἰ.). Παρεμπιπτόντως τὰ «Περὶ χυμῶν» εἶναι ἡ βασικὴ ἀρχὴ τοῦ Ἱπποκράτη («Περὶ τέχνης», «Περὶ αἱμάτων» καὶ Εἰσαγωγὴ, ἐκδ. Πάπυρος), ποὺ προϋπῆρχε δεδαίως τούτου (Στρατῆς, «Δ», τ. 210).

Ἡ «ἐλάσσων χειρουργικὴ» (στὸ ἄρθρο: σ. 13633) ἀπαιτεῖ ὑψηλότετη τεχνικὴ καὶ ἀκριβέστατα ἐργαλεῖα, ποὺ ἀνακάλυψε ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη. Γενικὰ τὸν ἐπιστολογράφο δὲν τὸν ἐνδιαφέρει, ἀν καὶ πῶς ἀσκεῖτο ἡ ψυχροσωματικὴ ἱατρικὴ στὰ Α. Αὐτὸ ποὺ τὸν ἐνώχλησε εἶναι ἡ ὑποτιθέμενη «διαφήμιση» ἀπὸ μένα τῆς ἐναλλακτικῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς κριτικῆς ἐπὶ τῆς φαρμακολογείας. Τὰ δύο θέματα εἶναι ἀνεξάντλητα παρὰ τοὺς χιλιάδες τόμους ποὺ ἔχουν γραφῇ. Ἀπλῶς ἐπισημαίνουμε τὴν στατιστικὰ

ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀντέγραψαν καὶ τὰς θρησκευτικὰς λειτουργίας τῶν Αἰγυπτίων, αἱ ὁποῖαι, καὶ αὐταί, δὲν ὁμοιάζουν μὲ τὰς ἑλληνικὰς, κατὰ ρωμαϊκὰς καταγραφάς.

Αἱ προσπάθειαι τῶν ἀφροκεντριστῶν προέκυψαν – ὡς λέγουν οἱ σχετικοὶ μελετηταὶ τοῦ φαινομένου – ἀπὸ ἀντίδρασιν τῶν εἰς ΗΠΑ ἀπογόνων τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς, οἱ ὁποῖοι ἔζον ὑπὸ ἐσχάτην περιφρόνησιν ἀπὸ τοὺς λευκοὺς, ὥστε νὰ παρουσιάσουν περιφανῆ πολιτιστικὴν προγονικὴν τῶν ἱστορίαν μὲ λαμπρὸν πολιτισμόν, πηγὴν τοῦ συγχρόνου. Ὅταν ἐδημιουργήθῃ τάξις ἐκλεκτῶν Ἀμερικανοαφρικανῶν ἐπιστημόνων (ἐξ αὐτῶν προῆλθε καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ πολέμου τοῦ Κόλπου τὸ 1991), ἀνελήφθη ὑπ' αὐτῆς ἡ μεγάλη πολιτιστικὴ ἀντεπίθεσις, τεραστίας ὀλκῆς, καθ' ὅσον θὰ κατερρίπτετο, καὶ δὴ κατὰ ἐξευτελιστικὸν τρόπον (κλοπή), ἡ πρωτοπορία τῶν λευκῶν εἰς τὸ μέγιστον δημιουργημα τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν πολιτισμόν τῆς, μὲ πηγὴν τοῦ τὴν Ἑλλάδα. Σήμερον (τέλη τοῦ 20οῦ αἰῶνος) οἱ ἀφροκεντρισταὶ ἔχουν πληθυνθῇ. Τὰ βιβλία τῶν διδάσκονται εἰς τὰ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια. Φαίνεται, ὅτι αὐτοὶ ὑποκινοῦνται

καὶ ἀπὸ τὸ πανταχοῦ παρὸν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐδραϊκὸν «λόμπυ». Ἀναφέρουν οἱ μαῦροι, ὅτι τότε ὑπῆρχε παροιμία Ἑδραίων εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν, λίαν φιλοσοφημένη, ὅτι οἱ «πρόγονοι» τῶν Ἑδραίων Φοῖνικες (ἂν καὶ οἱ πρῶτοι κατὰ τὸ Ταλμουδ ἦσαν κατὰ αἰῶνας προγενέστεροι τῶν δευτέρων) ἔδωσαν πλεῖστα φῶτα εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅπως καὶ ὁ Μωυσῆς «ἐδίδαξε» τοὺς νόμους τοῦ εἰς τὸν Πλάτωνα, ἂν καὶ ὁ τελευταῖος δὲν ἦτο σύγχρονος τοῦ πρώτου. Διὰ αὐτοὺς δὲν ἀνέπτυξαν τὸν μέγαν πολιτισμόν τῶν Ἑλλήνων; Ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς (Ἡρόδοτος, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Διογένης ὁ Λαέρτιος, Ἰάμβλιχος) ἀναφέρουν ταξίδια Ἑλλήνων εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀλλὰ τὰ ταξίδια ἐγένοντο διὰ ποικίλους λόγους, ἰδίως οἰκονομικούς. Ἐγένετο καὶ καταγραφὴ ἐντυπώσεων, ἐξ οὗ καὶ τὸ «πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω». Ταξίδια ἐγένοντο καὶ εἰς τὴν ΝΔκὴν Ἀσίαν, μέχρις Ἰνδιῶν. Ὡς γνωστόν, οἱ 3 ἀρχαιότεροι πολιτισμοὶ ἦσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον (κατὰ τὸν Ἑκαταῖον «δῶρον τοῦ Νείλου»), εἰς τὴν Μεσοποταμίαν (δῶρον τοῦ Τίγρητος καὶ τοῦ Εὐφράτη) καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον (δῶρον τῆς θαλάσσης του) μετὰ

ἀποδεδειγμένη **πολυφαρμακία** τοῦ Ἕλληνα (1ος στήν Εὐρώπη) καὶ τὴν ἀποδοχὴ τῆς ἐναλλακτικῆς ἱατρικῆς στὰ σοβαρὰ πανεπιστήμια (γιὰ τὸ Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν δὲ γνωρίζω σχετικὰ). Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ἡ Ψυχανάλυση, πού, ὅπως ἀποδεικνύεται, εἶναι ἀρχαιοελληνικὴ θεωρία καὶ μέθοδος, θεωρήθηκε ἀπὸ τοὺς νευροψυχιάτρους τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπανεμφάνισής της (1880-1900) ὡς «ἐναλλακτικὴ» = κομπογιαννιτισμός.

Καὶ τώρα τὸ κερασάκι τῆς ἐπιστολῆς: «...μέχρις ὑποδημάτων, ὃ θυροδοῦσα!»! Αὐτὸ ἐπιτάσσει ὁ Ἐξουσιασμός. Ὁ καθεὶς νὰ κρατᾷ τὸ καλαθάκι του, νὰ δῇ ἀπὸ μέσα τὸ κουτάκι μὲ τίς γνώσεις – καὶ «φάε καὶ σκάσε». Ἔτσι ὁ λοῦστρος νὰ κοιτάξῃ τὸ κασσελάκι του, ὁ δάσκαλος τὸ δασκαλίκι του. Ὁχι! Θὰ θαυμάζουμε τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό, πὺν προέτρεπε τὸ θυροδοῦσιν νὰ γίνῃ καὶ πρύτανις τῆς πόλεως, πὺν καμάρωνε στὴν Ἀγορὰ τὸν λιθοξόον Σωκράτη. Καὶ ὑπάρχει ἐλπίδα γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅσο ὑπάρχουν ἕνας ἔμπορος Σλήμαν μὲ τίς Μυκῆνες τοῦ ἡ ὁ ἀρχιτέκτων Βέντρις μὲ τὴ Γραμμικὴ Γραφὴ Β καὶ ἱατροφιλόσοφοι.

Κων. Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων

του Μινωικού εις τὰ νότιά του καὶ ἀργότερον τοῦ Μυκηναϊκοῦ ΝΔκά του. Οὗτοι ἤρχοντο εἰς ἐπαφὰς συχνάς.

Ἦδη ἡ προσδληθεῖσα πάνοπλος διογενής Ἀθηνᾶ πρέπει νὰ ἀντεπιτεθῇ. Ἄν καὶ παρῆλθαν 50 περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς προσβολῆς, ΟΥΔΕΙΣ ἐκ τῶν Ἑλλήνων (ἐδῶ καὶ ἀποδήμων) συνεκινήθη. Ἐφημερίδες μας ἀνέγραψαν τὸ γεγονός (ἄρθρον μου ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Καθημερινήν» τὴν

3/7/98). Εὐρέθη μόνον μία ἐλληνίστρια, ἡ Σλαδοαμερικανὶς Μαίρη Λέφκοβιτς, νὰ... ἀντεπιτεθῇ διὰ δύο διδλίων της, ὅπου ἀνασκευάζει τοὺς μύθους τῶν ἀφροκεντριστῶν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τῆς συμπαρασταθῇ ὁλόκληρος ὁ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμός, ἀναδεικνύων καὶ στρατιὰν ἀξίων μιμητῶν της.

Μετὰ τιμῆς

Ἀχιλλεὺς Τάγαρης

Στρατηγὸς ἐ.ἀ.

Σημείωση «Δ»:

1. Ἡ γέννηση τοῦ δόγματος «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς» μετὰ διάφορα πρόσωπα ταυτίζεται χρονικὰ μετὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ δὲν ἔγινε **«μεσοῦντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος»**, ὅπως φαντάζεται ὁ στρατηγὸς Τάγαρης. Ἀπλῶς ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν τὸ συνειδητοποιοῦσε, γιατί φορῶντας τίς παρωπίδες τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ «δὲν εἶχε μάτια νὰ τὸ δῇ».

2. Ὁ «Δ» «παλεύει» τὰ θέματα Φοινικισμός, Ἀφροκεντρισμός, Ἀνατολισμός κ.λπ. (ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα παρεμφερῆ, ὅπως ὁ Ἰνδοευρωπαϊσμός κ.λπ.) μετὰ πληθώρα ἐρευνῶν, μελετῶν, ρεπορτάζ κ.λπ. ἀπὸ τότε πὺν πρωτοκυκλοφόρησε ἐδῶ καὶ 19 χρόνια. Ἄρα τὸ «ΟΥΔΕΙΣ ἐκ τῶν Ἑλλήνων (ἐδῶ καὶ ἀποδήμων) συνεκινήθη» τοῦ στρατηγοῦ δὲν ἀφορᾷ στοὺς περιοδικὸ αὐτό.

Γιατὶ ὁ Χριστιανισμὸς δὲν κατήργησε τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μετὰ αἰτίαν ἐπιστολὴ ἀναγνώστου τοῦ περιοδικοῦ σας (τεύχος 209, «Ἀπόψεις γιὰ τὸ θέμα Ἑλληνισμός - Χριστιανισμός») θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς, εἰδικὰ στὴν ἀναφορὰ ὅτι, ἂν σήμερα μιλάμε Ἑλληνικά, τὸ χρωστάμε στοὺν Χριστιανισμό, διότι θεομοθέτησε τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Θὰ ἀναφερθῶ στοὺς διδλίο τοῦ Γιάννη Σκαρίμπα «Τὸ 1821 καὶ ἡ Ἀλήθεια» (τόμος Α', σελίδα 25), ὅπου ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Τὸ δὲ γεγονός ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ μιλιόταν ἀπὸ δεκάδες λαοὺς δὲν πάει νὰ πῇ ὅτι οἱ λαοὶ αὐτοὶ ἦσαν Ἑλληνικοί. Δείχνει μόνον, ὅτι ἡ Λατινικὴ δὲν ἦταν ἀξία νὰ τὴν ἀνταγωνιστῇ σὲ πλοῦτο, σὲ συνειδήση καὶ σὲ πνεῦμα.... Ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία δὲν εἶχε τίποτα τὸ περισσότερο Ἑλληνικὸ ἀπὸ ὅσο ὁ Ρωμαϊκὸς Πολιτισμός, αὐτὸς τὸ εἶχε ὡς πνεῦμα. Καὶ στάθηκε (ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία) ρωμαϊκὸ κράτος (Νέα Ρώμη) μέχρι τέλους της, μετὰ μόνον τὴ λαλιά της Ἑλληνικὴ καὶ τοῦτο μόνον **ἐξ ἀνάγκης** (ὑπο-

γράμμιση δική μου) [...] ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τότε μιλοῦταν καθόλη τὴν ἐξάπλωση τοῦ χώρου... Χωρὶς αὐτὴν ἦταν ἀδύνατη ἡ μεταξὺ τῶν λαῶν ἀλληλοσυνεννόηση... Μέσ σ' αὐτὸν τὸν ἐλληνογλωσσό ὠκεανὸ ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπιδῶση τὸ Βυζάντιο, ἂν δὲν ἔκανε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ αὐτὸ λαλιά του... Ἡ δέ, μετὰ τὴν ἄλωση, ἀπομείνασε Βυζαντινὴ ἀριστοκρατία, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ γλῶσσα, δὲν εἶχε τίποτα τὸ Ἑλληνικὸ ὑπὸ τὴν ἐθνικιστικὴ τουλάχιστον ἔννοια. Κάκιστη ὑπόθεση στάθηκε γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ ἱστορία ἡ φαναριώτικη περίπτωση.»

Ὁ Χριστιανισμὸς μέχρι καὶ τὸ 1829, ὅποτε ἔγινε ἡ ἀνεξαρτητοποίησης τῆς Ἑκκλησίας τῆς ἐλευθερίας τότε Ἑλλάδος, δὲν ἔκανε τίποτα πρὸς ὄφελος τῆς ἐλληνικότητος. Οἱ διωγμοί, οἱ σφαγές, οἱ ἐμπρησμοὶ ἀρχαίων ναῶν, οἱ καταστροφές ἀγαλμάτων, οἱ ἐμπρησμοὶ διδλιοθηκῶν, οὕτως ὥστε νὰ σθῆσιν αὐτὴ ἡ ἄσβεστη φλόγα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, δὲν ἔπαυσαν ποτέ. Καὶ ὁ διωγμὸς ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό τότε

δὲν ἦταν μόνο ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον ἐπίσης αὐτῆς τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως.

Εἶναι καιρὸς ὁ Ἕλληνας νὰ μάθῃ, ὅτι ἀκόμη τὸ Πατριαρχεῖο, μετὰ ἀπὸ 178 χρόνια, δὲν ἔχει ἐπιτέλους εὐλογήσει τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1821. Ὁ ἀφορισμὸς τοῦ πα-

τριαρχῆ Γρηγορίου τοῦ Ε' ἀκόμη στέκεται ἐναντίον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐλευθερίας («Δαυλὸς», τ. 209, ὅπου τὸ πλήρες κείμενο τοῦ πατριαρχικοῦ ἀφορισμοῦ).

Μὲ πατριωτικὰς χαιρετισμοὺς

Γεώργιος Χατζησταυρίδης

Ὁρλάνδο, Φλώριδα, ΗΠΑ

Οἱ ἀρχαῖες ἑλληνικὲς ρίζες στὴ διάλεκτο τῆς Καππαδοκίας

Κύριε διευθυντά,

Σχετικὰ μὲ τὴν προέλευση ἀλλὰ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ρήματος *κρέβω* ὁ κ. Νικόλαος Ι. Μπέλτσος («Δαυλὸς», τ. 214) ἦταν διαφωτιστικώτατος. Μοῦ θυμισε μάλιστα καὶ τὸ *κρέψιμο* – κατοχικὸ «ἐπάγγελμα» τῶν πιτσιρικῶν.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν θ' ἀναφερθῶ σὲ μερικὲς ἀκόμη λέξεις τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος Ἰ. Αἰ. Καππαδοκίας: 1) *Λάμνω, λάμνησκα, ἡλασα, λάσε*, τὸ *λάσιμο* = ὀργώνω. 2) *Τσακοντῶ* (ἐξακοντίζω), *τσακόντημα* (ἐξακοντισμός) = οὐρῶ. 3) *Βορίζω, δόρεα*, νὰ *δορίσω, δόρσε, δορίζομαι* = λιχνίζω· τὸ *δόρισμα*, τὸ *δόρος* = τὸ λίκνισμα. 4) *Χέκνω, χέκα το* = θάζω, θέτω· στὴν πάλιν σημαίνει θάζω κάτω, νικῶ· *χέκεν τον* = τὸν νίκησε *χεκτῆχεν* (... φωνή) = νικήθηκε· προστακ. *χές*. 5) Παιδικὸ παιχνίδι λεγότανε *ἀνακα* (ἀνάξ). 6) *Ἑλιος* = ἥλιος. 7) Παράξενα γυναικεῖα ὀνόματα: *Ἀχα ἡ Ἀργεῖη* (Ἀργυρῇ), *Μάταρα* (Μάρθα), *Σερεφεῖνα, Συμέλα* (Σουμέλα), τὸ τελευταῖο ἀπαντᾶται καὶ μεταξὺ τῶν Ποντίων, οἱ ὅποιοι ἔχουν καὶ τὴν «Παναγία Σουμελᾶ» δὲν νομίζω νὰ ἔχῃ σχέση μὲ τὸ Σεμέλη, μητέρα τοῦ Διόνυσου, ὅπως λέγεται.

Ἐνῶ σ' ἄλλα χωριὰ συνήθιζαν ν' ἀνάδουν φωτιές τοῦ Ἀι-Γιαννιοῦ, στὴν Ἀξὸ συνήθιζαν ν' ἀνάδουν φωτιές τὴν πρώτη Αὐγούστου κατὰ τὸ ἡλιοδασίλεμα καὶ πάνω στὸ σκαλὶ τῆς αὐλόπορτας κάθε σπιτιοῦ, κι αὐτό, γιὰ νὰ ὑποχρεωθοῦν τὰ σπιτικὰ ζῶα, πού τὴν ὥρα ἐκείνη γύρναγαν διψασμένα ἀπ' τὰ κοπάδια, νὰ σαλτάρουν πάνω ἀπ' τὶς φωτιές, τρέχοντας νὰ δροῦν τὰ *λαγκιά* (πέτρινες σκάφες μὲ νερὸ) νὰ δροσιοθοῦν. Ἐπειτα πηδάγανε καὶ τὰ παιδιὰ τῆς

γειτονιάς. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἔθιμο αὐτό;

Στὴν Ἀξὸ μέχρι καὶ τὸ 1922 μέσα στὸ ἱερὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ πάνω στὴν ἄγια Τράπεζα γινόντουσαν αἱματηρὲς θυσιές. Ὁρισμένοι θέλουν τὶς ἑλληνικὲς νησίδες τῆς Καππαδοκίας καὶ τὸν κύριο ὄγκο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν Ποντίων νὰ εἶναι γηγενεῖς. Κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Ἰ. Αἰ. Πουλιανοῦ μπροστὰ ἀπὸ 10-15.000 χρόνια καὶ προτοῦ ἀκόμη λυώσουν οἱ πάγοι τῆς Αἰγαίου καὶ τῆς Μεσογείου, οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κρήτης προήρχοντο ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσία καὶ ἀνῆκαν στὴν Καυκασομεσογειακὴ φυλὴ. Βέβαια ὁ Ἀμερικανὸς Γκόρντον *κρέδαι*, οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κρήτης νὰ εἶναι Ἑβραῖοι!

Τὸ 2000 μὲ τὴν παλιὰ χρονολογία ἔχουμε δύο μετακινήσεις πληθυσμῶν: 1) τῶν Φιλιππησίων Ἑλλήνων πού κατέρχονταν ἀπὸ τὸν βορρᾶ πρὸς τὴν Παλαιστίνη· καὶ 2) τὴν μετακίνησιν τῶν Ἀχαιῶν Ἑλλήνων ἐπίσης πρὸς τὰ νότια τμήματα τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἑλλάδας. Πιθανόν, οἱ δύο αὐτὲς μετακινήσεις τῆς ἴδιας ἐποχῆς νὰ ἦταν δίαιες, ὅπως τὸ 1922, ἢ ἐκούσιες καὶ νὰ εἶχαν κοινὸ σημεῖο ἀναφορᾶς τὴν Μ. Ἀσίαν.

Υ.Γ.: Ἐπειδὴ τὸ θέμα τῶν ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων εἶναι ἐπίκαιρο, ἀναφέρουμε τὰ λόγια τοῦ Μακρογαλυδίου: «*Ἡ δίαια ἀποβολὴ τοῦ Μικρασιατῆ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν κοιτίδα του εἶναι ἐπακόλουθο τῶν διεργασιῶν πού καλλιέργησε ἡ Τουρκία ὡς πολιτικὸ μὶσος, συγκεχυμένον κοινωνικὸν τύπον. Καὶ αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι ἡ ἰδιαίτερότητα πού προκύπτει ἀπ' τὴν “φυλετικὴ ρήξη” (racial conflict) μεταξὺ τῶν δύο λαῶν.*»

Μετὰ τιμῆς

Διομήδης Κρονίδης

Κύρια - Δράμας

Ἔχτισε σπίτι πάνω στήν ἀρχαία ἀκρόπολη τῆς Τήλου

Κύριε Λάμπρου,

Εἶμαι τακτικὸς ἀναγνώστης τοῦ ἐξαίρετου περιοδικοῦ σας, πού ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅ,τι ἔχει σχέση μετὸν Ἑλληνικὸν Πολιτισμό.

Τὸ καλοκαίρι πού μᾶς πέρασε καὶ εἰδικὰ τὸν Αὐγουστο ἤμουν γιὰ ὀκτὼ περίπου ἡμέρες εἰς τὴν Τήλο, ἓνα νησάκι βορείως τῆς Ρόδου, μικρὸ ἀλλὰ πανέμορφο. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ εὐρίσκεται ἡ Χώρα, δηλ. ἡ πρωτεύουσα, ἡ ὁποία εἶναι κτισμένη στήν πλαγιά ἐνὸς λόφου, εἰς τὴν κορυφὴ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἐνετικὸ κάστρο, τὸ ὁποῖο εἶναι κτισμένο ἐπίσης πάνω στὰ ἀπομεινάρια τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἀκροπόλεως.

Σφύζονται ὑπολείμματα τῆς ἀρχαίας τειχοποιίας καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀκρόπολη, διό-

τι ἐκεῖ ἦταν κτισμένη καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς ἀρχαίας Τήλου. Κάποιος λοιπὸν βρῆκε σκόπιμο καὶ ἀσφαλὲς νὰ κτίσῃ πάνω σὲ κομμάτι τοῦ ἀρχαίου τείχους τὴν οἰκία του. Μόλις εἶδα αὐτὴν τὴν αὐθαίρεσιν ἐξεπλάγην. Δὲν πίστευα στὰ μάτια μου. Σᾶς στέλνω τὴ φωτογραφία πού ἐτράδῃξα, γιὰ νὰ πεισθῇτε καὶ ἐσεῖς.

Ἀλήθεια τί κάνει ὁ δήμαρχος τοῦ νησιοῦ καὶ ἡ ἀρμόδια ἀρχαιολογικὴ ἐφορεία τῆς Δωδεκανήσου; Ἐλπίζω νὰ δημοσιευθοῦν ἡ φωτογραφία καὶ τὸ κείμενο στὸ περιοδικό σας.

Μὲ τιμὴ
Κίμων Ἀθηναῖος
Γκύζη, Ἀθήναι

Τὴν ζήτησε ἢ δὲν τὴν ζήτησε στὸ τηλέφωνο;

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τεῦχος Νοεμβρίου 1999 τοῦ περιοδικοῦ σας δημοσιεύσατε ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γ. Πέππα (σ. 13608). Σᾶς ἐνημερῶνω, ὅτι δὲν ἔχω καμμιὰ ὑπηρεσιακὴ σχέση μετὶς περιοχῆς πού ἀναφέρει. Ἐάν ὅμως ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ ἀρχαῖα, θὰ ἦταν πιὸ ἀποτελεσματικὸ νὰ στείλῃ τὴν ἐπιστολὴ του στὴν ἀρμόδια Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς.

Καλὸ θὰ ἦταν ἐπίσης νὰ μὴν δημοσιεύωνται σὲ ἔντυπα ὀνόματα ἀνύποπτων, προτοῦ νὰ διασταυρωθοῦν τὰ στοιχεῖα, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν μετὶς ζήτησε στὸ τηλέφωνο ὁ ὑπογράφων τὴν ἐπιστολὴ.

Μετὰ τιμῆς
Μ. Οἰζονόμου
Ἀρχαιολόγος

Τὰ τρία μηδενικά

Επιτέλους ὅλος ὁ πλανήτης ἐώρτασε, ἄλλοι λαοὶ ὀλιγώτερον, ἄλλοι περισσότερον, μὲ ρωμαϊκοῦ τύπου ἐκδηλώσεις τὴν ἔλευσιν τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 2000. Πολὺ καιρὸ πρὶν ὅλα τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἑνημερώσεως εἶχαν φροντίσει νὰ τὴν καταστήσουν πρῶτο θέμα τῆς ἐπικαιρότητος. Μάλιστα, γιὰ νὰ προσδώσουν μεγαλύτερη σπουδαιότητα, ἐνέσπειραν τὸν πανικὸ μὲ τὸν λεγόμενον «ἰὸν τῆς χιλιετίας». Κι αὐτὸ ὁμοιάζει προσχεδιασμένο, ἀφοῦ μᾶς ζητοῦν νὰ πιστεύσουμε, ὅτι οἱ πανέξυπνοι προγραμματιστὲς τῶν ἠλεκτρονικῶν ἐγκυφάλων δὲν ἔλαβαν ὑπ' ὄψιν τοὺς τὸ αὐτονόητο, ὅτι: τὸ 1999 θὰ ἡκολούθει τὸ 2000. Ἐγνώριζαν πολὺ καλὰ οἱ ἐξουσιαστὲς, ὅτι τὸν πανικὸ γιὰ τὴν δημιουργίαν ἐντυπώσεων στὴν ἐποχὴν μας δὲν θὰ τὸν ἔφεραν οἱ διάφορες προφητεῖες περὶ ἐπικείμενης καταστροφῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀλλάξει κατὰ πολὺ ἀπὸ τὸ τέλος τῆς πρώτης χιλιετίας. Κι αὐτὴ ἡ παράμετρος τῆς δημιουργίας ἐντυπώσεων εἶναι κατὰ πολὺ ἰσχυρότερη τῆς οἰκονομικῆς. Ὁ διεθνὴς ἐξουσιασμός ἠθέλησε μὲ τοὺς ἑορτασμοὺς αὐτοὺς νὰ στείλῃ τὸ μήνυμά του. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν παρῆγεν ὁ γινόμενος, ὅτι ἡ δευτέρα χιλιετία συμπληροῦται στίς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 2000. Ἡθέλησε νὰ σταθῇ στὴν μεταφυσικὴ μαγεία τῶν τριῶν μηδενικῶν. Καί, στερεοῦμένης τῆς παγκοσμιοποιήσεως, ἦταν μία θαυμάσια εὐκαιρία νὰ συνεορτάσῃ ὅλος ὁ πλανήτης τὴν ἀλλαγὴν. Ὑπερέβη τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀριθμῆσις τῶν ἐτῶν ἐκκινεῖ ἀπὸ τὴν ὑποτιθέμενη γέννησιν τοῦ Χριστοῦ (κι αὐτὴ ἡ ἡμερομηνία εἶναι κακῶς ὑπολογισμένη). Ἀφῆρσε τὴν θρησκευτικότητα τοῦ ἑορτασμοῦ κι ἐξέλαβε τὴν ἑναρξιν τῆς ἀριθμήσεως σὰν ἑναρξιν πολιτικοῦ ἡμερολογίου. Ἐτσι ἐστάθη δυνατόν νὰ συνεορτάσουν τὴν ἀλλαγὴ τῆς χιλιετίας οἱ χριστιανοὶ μαζὺ μὲ μουσουλμάνους, Ἰνδουιστὲς, σιντοϊστὲς καὶ τόσους ἄλλους. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀνακοίνωσις τῆς Ἐκκλησίας γιὰ μία σειρὰν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων καθ' ὅλον τὸ ἔτος (ἕως καὶ τὴν 31ην Δεκεμβρίου) ἐπιβεβαιώνει τὸ παραπάνω. Κυριολεκτικὰ αὐτὸς ὁ παγκόσμιος ἑορτασμός ἦταν ἡ ἀποθέσις τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας παγκοσμιοποιημένης ἐποχῆς.

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὁμοῦς ὁ ἑορτασμός αὐτὸς εἶχε μία ἰδιαίτερη βαρύτητα, ἀφοῦ ἐπικεντρο τῶν ἐκδηλώσεων ἦταν ὁ Ἱερός Βράχος τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ χώρος. Ἀλλά, καὶ μέσῳ τηλεοράσεως, ὁ ἑορτασμός ἔλαβε παγκόσμια βαρύτητα, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι κοινὸ μυστικόν, ὅτι ὁ σημερινὸς παγκόσμιος πολιτισμὸς ἐδράζεται κυριολεκτικὰ καὶ καθ' ὅλοκληρίαν στὸν ἀρχαῖο ἑλληνικόν. Κι ἔγινε ἄλλη μία ἀπόπειρα σφετερισμοῦ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ δημιουργήματος τοῦ ἀνθρώπου. Στὸ πολὺπαθὸ αὐτὸ μνημεῖο, πού τὸ ἔχουν περικλείσει μεταξὺ τῶν ὁδῶν Ἀποστόλου Παύλου καὶ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, τοῦ ἐπέρασαν καὶ τὸν βρόχον τῆς παγκοσμιοποιήσεως, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τὸν διεθνή ἐξουσιασμό. Κι εἶναι λυπηρό, ὅτι σὲ αὐτὴ τὴν ὕβριν συμμετείχε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, πού ἀπεμπόλησε τὴν μοναδικὴν εὐκαιρίαν νὰ προβάλῃ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἀναβιώσεως τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ γιὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀδιεξόδων τοῦ πλανητικοῦ πλέον ἀνθρώπου. Ἀντὶ αὐτοῦ ἐπέλεξε ἕναν συγκρητισμὸ ἀνόμοιων στοιχείων. Τρεῖς ὕμνοι ἔδωσαν τὸ ἰδεολογικὸ στίγμα τοῦ ἑορτασμοῦ: Ὁ Ἑθνικός, ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ὁ χριστιανικὸς «Φῶς ἱλαρόν». Προσεπλάθησαν οἱ διοργανωτὲς νὰ διατρέξουν τὴν μακραίωνη ἱστορία τοῦ τόπου ἀτυχῶς. Κατ' ἀρχὴν ὁ «Ὀλυμπιακὸς Ὕμνος» σὲ στίχους Κ. Παλαμᾶ ἐγράφη γιὰ τοὺς πρώτους νεώτερους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 1896, πού φυσικὰ ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους. Οἱ ἐμπνευσμένοι πράγματι στίχοι τοῦ ὕμνου εἶναι δυνατόν νὰ προκαλέσουν

συγκίνησιν ἐνδιαφέρον γιὰ σπουδὴ τῆς ἀρχαιότητος, δὲν εἶναι ὅμως ἀντιπροσωπευτικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Ἴσως κάτι τέτοιο νὰ ἐλάμβανε οὐσιαστικώτερη διάστασιν, ἐὰν ὁ ὕμνος ἐψάλλετο σὲ ἀναστυλωμένο χώρῳ τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας μὲ ὅλες τὶς πολιτιστικὰς παραμέτρους παροῦσας. Εἶναι προφανές, ὅτι οἱ διοργανωτὲς ἠθέλησαν νὰ θυμίσουν τὴν ἀνάληψιν ἀπὸ τὴν χώραν μας τῆς τελέσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2004.

Μεγαλύτερον ἀτόπημα ὅμως ἦταν ἡ ἐρμηνεία τοῦ θρησκευτικοῦ ὕμνου «*Φῶς ἱλαρὸν*» στὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως. Ἀσφαλῶς θὰ «ἐτριξαν» ἀπὸ ὀργὴ τὰ κόκκαλα τοῦ Ἰκτίνου καὶ τοῦ Καλλιμάχη μὲ τὸ ν' ἀκούγεται ὕμνος τῶν καταστροφῶν τοῦ ἔργου τους ἐπὶ τῶν ἐρειπίων του. Ὁ δολοφόνος ἐπέστρεψε ὄχι μόνον στὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλὰ ἐώρτασε καὶ ἐπάνω στὸ λείψανο τοῦ θύματός του. Κι αὐτὴ τὴν δολοφονίαν θὰ μᾶς τὴν ὑπενθυμίζουν οἱ πάμπολλες χριστιανικὲς ἐκκλησίες, ποὺ τοὺς τοίχους τους κοσμοῦν ἀρχαῖα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη· τὰ ἀγάλματα μὲ τὸν χαραγμένο σταυρὸ στὸ μέτωπο· τὰ ἐλάχιστα διασωθέντα ἀπὸ τὴ συστηματικὴ καταστροφὴ ἔργα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Δυστυχῶς γιὰ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ὕβριδίου οἱ πάμπολλοι, ἐκκλησιαστικὴ ὑποδείξει, νόμοι καταστροφῆς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ Βυζαντίου καθὼς καὶ ἡ σὺν ἡμέρῃς μὲ ἀνάγνωσις σὺν ἐκκλησίᾳ τοῦ «Συνοδικοῦ», ὅπου ἀφορίζεται ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, τοὺς διαψεύδουν. Ἑλληνισμὸς καὶ χριστιανισμὸς ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν ξένοι μεταξὺ τους, μὲ τὸν χριστιανισμὸ μόνον νὰ ἐκφράζῃ τὸ μίσος του. Κάτι ἀνάλογο προετοιμάζει καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἔχει προαναγγεῖλει τὴν τέλει ἐσπερινοῦ στὸν χώρῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου γιὰ τὶς 29 Ἰουνίου, ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Διαιωνίζεται ἔτσι ἓνα ἱστορικὸ ψεῦδος, ἀφοῦ ὁ Παῦλος ἦταν ἀδύνατον νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους στὸν χώρῳ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, ὅπου γιὰ σοβαρώτατο μόνον ἀδικημᾶ ἦταν δυνατόν νὰ προσαχθῇ. Τότε ὅμως οὔτε θὰ τοῦ ἔλεγαν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ ἄλλη φορὰ τὰ χριστιανικὰ δόγματα οὔτε θὰ τὸν ἐχλεύαζαν, ἀφοῦ ὁ κατηγορούμενος ἦταν σεβαστὸ πρόσωπο. Ὅμως οὔτε στὸν παρακείμενον χώρῳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου ἦταν δυνατόν νὰ ἐδίδαξε ὁ Παῦλος, ὅσο καὶ ἂν οἱ θεομοὶ εἶχαν παρακμάσει. Ὁ μόνος χώρος, ὅπου διεκινούντο ἰδέες, παρέμενε καὶ τότε ὁ χώρος τῆς Ἀγορᾶς. Κι ἐκεῖ προφανῶς ὁμίλησε (ἂν ὁμίλησε ἐκτὸς συναγωγῆς) ὁ Παῦλος καὶ ἐκεῖ μερικοὶ τὸν ἐπῆραν κατὰ τὸ κοινόν «μὲ τὰ λεμόνια» καί, σύμφωνα μὲ τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τὸν ἐχλεύασαν.

Βεβαίως ὁ Ἑθνικὸς Ὕμνος, ποὺ ἐψάλλετο πρῶτος, δὲν ἀφήνει περιθώρια ὅτι ἦταν μία ἐπίδειξις τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Τὸ ἑλληνικὸ κρατίδιο ἀπὸ τὶς ἰδρύσεώς του, ὅπως πολὺς φορὲς ἔχει γραφῇ σὺν στήλῃς αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ, εἶναι κατέκτυπο τῶν τότε εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὅπως διεμορφώθησαν μετὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Κι ἀξίζει νὰ σημειώσουμε ὅτι ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις ὑπῆρξε ἡ ἀνασχετικὴ δύναμις τῆς διαφαινώμενης ἀναβιώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως διεγράφετο ἀπὸ τὴν Ἀναγέννησιν καὶ μετὰ. Ἡ λογικοκρατία ἀντικατέστησε τὴν λογικὴν καὶ ἡ ὑποταγὴ στὴν κοινωνικὴ (ἀστική) αὐθεντίαν ἐπέστρεψε. Ἀργότερα ἡ ἐμφάνισις τοῦ κομμουνισμοῦ ὑπέταξε τὰ πάντα στὴν κομματικὴν αὐθεντίαν. Δὲν ὑπάρχουν πλέον πολῖτες παρὰ μόνον ὑπήκοοι, ὅπως ὡμὰ γράφεται σὺν ἀστυνομικῇ ταυτότητί μας. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ μεσσιανισμοῦ ἐγίνετο θριαμβευτικὰ καὶ μὲ θόρυβο, ὑπὸ τὸν ὀρμαγδὸ τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων, ποὺ κατέστρεψαν κυριολεκτικὰ τὴν κληρονόμο τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν Εὐρώπην. Ἡ σύγχρονη ἐποχὴ ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου ἐξουσιασμοῦ, ὅπως κατεγράφησαν στὰ μυστικά «Πρωτόκολα»

λα της Σιών». Καί ὁμοιάζει αὐτὴ ἡ καταστροφή τῆς Εὐρώπης μὲ χειρουργικὴν ἐπέμβασιν ἀφαιρέσεως ὄγκου, ὅπου ὁ χειρουργός, ἀπὸ τὸν φόβο ἐπανεμφάνισews ὄγκου ἢ μεταστάσεώς του, ἀφαιρεῖ πολὺ μεγαλύτερο τμήμα. Ὁ φόβος διατηρήσεως σπινθήρων τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ παρατείνει τὸν κατατρεγμὸν του. Κι ἀπ' αὐτὴν τὴν παγίδα δὲν διέφυγε οὔτε ὁ ἔορτασμός τῆς χιλιετίας.

Διακαὴς πόθος τοῦ διεθνoῦς ἔξουσιασμοῦ ἦταν ἀνέκαθεν ἡ ἱστορικὴ ταφή τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὥστε οἱ ἔξουσιαστὲς νὰ ἐπιλέγουν τὰ στοιχεῖα, ποὺ κατὰ τὴν κρίσιν τους παρατείνουν καὶ στερεώνουν τὴν ἔξουσίαν τους. Αὐτὸ τοὺς ἔκανε νὰ θέλουν νὰ περιορίσουν, ὅσον τὸ δυνατόν, τὸ χρονικὸ εὖρος τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Τὸ φῶς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ λάμψει στὴν Ἀνατολή. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν διευπλώθησαν οἱ θεωρίες περὶ Ἰνδοευρωπαίων καὶ πρώτων πολιτισμῶν ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς ἤρχιζαν τὴν ἱστορίαν τους ἀπὸ τὸν Ἀδραάμ καὶ συνέχιζαν μὲ τὴν ρωμαϊκὴν - χριστιανικὴν. Ὁ Ντυροζέλ στὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης δὲν συμπεριέλαβε τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ. Πιὸ ριζοσπάστες οἱ ἰδρυτὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Μουσείου ἀρχίζουν τὴν εὐρωπαϊκὴ ἱστορία τὸ 800 μ.Χ. Κι αὐτὴ τὴν συρρίκνουν ἤλθε ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις νὰ τὴν νομιμοποιήσῃ, ἀφοῦ ἐπικέντρο τοῦ ἔορτασμοῦ ἔθεσε τὴν Ἀκρόπολιν. Κι αὐτὸ εἶναι ἀντίνομο, διότι καὶ ἡ Ἀκρόπολις εἶναι μακροδιώτερη τῆς ἐπετείου κατὰ 550 περίπου χρόνια καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες κατὰ 776, ἂν δεχθοῦμε μόνο τὴ συμβατικὴ χρονολόγησις. Κι ὅσο κι ἂν τὸ θελήσουν, τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὴν ἀποκρύψουν. Δὲν εἶναι δυνατόν ἡ Ἀκρόπολις καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες νὰ ἐνταχθοῦν στὴν δισχισμένη ἰστορία τῆς Γῆς στὰ 7.000 περίπου χρόνια, γιὰ νὰ ἐπαληθευθοῦν οἱ Γραφεῖς, ὅπως πρόσφατα ἐνομοθέτησε ἡ πολιτεία τοῦ Κάνσας μετὰ ἀπὸ ὑπόδειξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συμβουλίου. Ὅσον καὶ νὰ ἀποκρύπτεται στὰ λεξικά τῶν διαφορῶν γλωσσῶν ἡ ἑλληνικὴ ἐτυμολόγησις τῶν λέξεων τους, πάντα θὰ ὑπάρχουν καθηγητὲς Γιόζεφσον ν' ἀποδεικνύουν τὸ ἀντίθετο.

Ἐταὶ ὁ ἔξουσιασμός ἤρπασε τὴν προσφερόμενη εὐκαιρία νὰ περιορίσῃ τὴν ἱστορία στὰ δύο χιλιάδες χρόνια. Ἀλλά, ἂν γιὰ τοὺς ἄλλους λαοὺς τὸ παρελθὸν τῶν 2000 ἐτῶν φαντάζῃ μακρινόν, γιὰ τοὺς Ἕλληνες εἶναι πρόσφατο. Κι αὐτὸ εἶναι ὁ πιὸ φοβερός συγκρητισμός, ὁ χρονικός. Καὶ μέσα ἀπὸ αὐτὸν τὸν συγκρητισμὸ φαίνεται τὸ ἀποκρουστικὸ πρόσφατο τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Τὸ πλανητικὸ κράτος, κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ ἁστικoῦ, ἤπλωσε τὸ προκρούστειο κρεβάτι του, γιὰ νὰ τεντώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ἀντικατεστάθη ὁ θρησκευτικὸς μεσσιανισμός ἀπὸ τὸν πολιτικόν. Τὸ εὐαγγελικὸ «ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει» ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὴν διεθνὴ πολιτικὴ (κάτι παραπάνω γνωρίζουν Ἰρακινοὶ καὶ Γιουγκοσλάβοι). Ὁ δάρδαρος ἀνατολισμός, ποὺ ἠττήθη στοὺς Μηδικoὺς πολέμους, ἐπῆρε θριαμβευτικὴ «ρεβάνς» μὲ τοὺς ἔορτασμούς τοῦ «μυλλένιουμ». Τὸ μνημεῖο ποὺ συμβολίζει τὴν νίκην τοῦ ἐλευθεροῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ὑπετάγη στὸ νεο-δάρδαρο νεοανατολισμό. Κι αὐτὴ εἶναι μία παράμετρος, ποὺ ἴσως διέλαθε τῶν ὀργανωτῶν. Κι αὐτὸ εἶναι ἀκόμη πιὸ θλιβερό, γιὰτὶ αὐτὸ δεικνύει τὸ μέγεθος τῆς ἐξαλλοτριώσεώς τους. Ἀλλά μὲ τὴν εὐκαιρία θὰ ὑπενθυμίσουμε καὶ ἐμεῖς στοὺς ἔξουσιαστὲς, ὅτι τὰ ὑποκατάστατα δὲν ἐπιφέρουν τὴν ἴασιν. Καὶ τὸ αἷτημα τοῦ νέου ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἡ παρὰτασις τοῦ ἔξουσιασμοῦ μὲ ὑποκατάστατα, ἀλλὰ ἡ ἴασιν τοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ τὴν ἔξουσιαστικὴ ἀρρώστια του.

Ἀθανάσιος Κουκοβίστας

Οί μισότεχνοι καπηλεύονται τὴν Τέχνη

Οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων ἦταν αἰσθητικοί. Μοναδικὴ καλλιτεχνικὴ ἀποτίμησις τῆς Φύσης. Οἱ Αἰγύπτιοι πάλι γιὰ παράδειγμα εἶχαν ἄλλη γνώμη, σχεδὸν μεταφυσική. Κατὰ μία γενικὴ θεώρηση ὅλοι οἱ θεοὶ ἦταν πρωτογενεῖς, δηλαδὴ φτειάχτηκαν στὴν πρώτη ματιά, «μία κι ἔξω», ὅπως οἱ λαοὶ τοὺς φαντάστηκαν. Εἶχε πεῖ ὁ Ἑλληνας σοφός ὅτι, ἂν τὰ ζῶα φαντάζονταν τὸ θεό, θὰ τοῦ ἔδιναν τὴ μορφὴ του τὸ καθένα. Ἰσαμε ἐδῶ ἀνθρώπινα.

Νὰ ὅμως ποὺ ἐμφανίζεται ὁ Γιαχβέ, μοναδικὴ περίπτωση, κατὰ τὸν ὁποῖο, τι ὥραϊο ἀπαγορεύεται καὶ ὅ,τι τὸ ἄσχημο ἔχει ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ εἶναι καὶ δικό του. Βλέπομε σήμερα τί γίνεται γύρω μας, οὔτε ἱερὸ οὔτε ὅσιο – γνωστά. Στὴν στρεφοδικία αὐτὴ λοιπὸν ὁ Γιαχβέ δὲν ἀφήνει τίποτε ὀρθιο μπροστά του. Τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς θεοὺς τοὺς ἀποστρέφεται καὶ τοὺς ἀντιστρέφει, γιὰτὶ ξέρεῖ ὅτι τὸ φῶς τους τὸν πειράζει. Ὅμως τὸν βλέπουμε μαζί μὲ τὶς αἰγυπτιακὰς θεότητες, κάπως ἔτσι, γιὰτὶ ὁ προωθούμενος σήμερα ἀπὸ τὸ σύστημα θεολογικὸς συνδικαλισμὸς (γιὰ νὰ κρατᾶνε χαμηλά τὶς θρησκείες) τὶς χρησιμοποιεῖ σὰν ἀντίπαρο τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος στὰ μέσα ἐνημέρωσης προβάλλοντας ἔντονα τὶς πυραμίδες.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἀκαδημαϊκοὶ δήλωσαν ὅτι τὸ millenium δὲν ἔχει καμμιά σχέση μὲ τὶς πυραμίδες, διότι τὶς καπηλεύεται καὶ αὐτές, ἀλλάζοντας μὲ τὸ πνεῦμα του τὸ δικό τους στυλ, τὸ ὁποῖο εἶναι μὲν σχεδὸν μεταφυσικὸ μὲ ὅλα του τὰ ἐλαττώματα, ἀλλὰ εἶναι πρωτογενές, αὐθεντικό. Δηλαδὴ ὁ ἐβραϊοχριστιανισμὸς μὲ τὴν Ἀρχαίαν Αἴγυπτο εἶναι ἀσύμπτωτα πράγματα. Ἄλλωστε μὲ τὴν ἑλληνικὴ αἰσθητικὴ βρῖσκουμε αὐθεντικὰ στοιχεῖα στὴν Αἴγυπτο. Ὁ Γιαχβέ ὅμως ποῦ τὴν βρῆκε τὴν αἰσθητική; Ἡ μεγάλῃ του ἀδυναμία! Καὶ αὐτό, γιὰτὶ ὁ δόλος καὶ τὰ παρεμφερῆ ποὺ χρησιμοποιεῖ, τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ σκοτώνουν εἶναι ἡ αἰσθητικὴ ἀλήθεια.

Οἱ Γραικύλοι περιέπλεξαν χωρὶς καμμιά φωνὴ διαμαρτυρίας τὸ μεγαλύτερο πνευματικὸ μνημεῖο τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν Παρθενῶνα, σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ καρναβάλι. Μποροῦσαν νὰ πᾶνε ἄλλοῦ. Χορῳδία δυζαντινὴ (τὸ Βυζάντιο ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους καταστροφεῖς μαρμάρων) ἔψαλε τὸ «Φῶς ἰλαρόν» ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς Ἀκροπόλεως καὶ πολλὰ ἄλλα τέτοια.

Ὁση σχέση ἔχει ὁ φάντης μὲ τὸ ρετινόλαδο ἔχει καὶ τὸ Προμηθεϊκὸ Φῶς τῆς Ἀρχαιότητος μὲ τὰ λυμφατικὰ λυχνάρια τοῦ Γιαχβέ. Τὸ millennium στὴν Ἀκρόπολη ἀποτελεῖ μιὰ ὀργανωμένη ἀλλοίωση ἐκ μέρους τῆς παγκόσμιας προπαγάνδας, ποὺ πάει νὰ ὑποβιβάσῃ, ἰσοσκελίσῃ καὶ ἰσοπεδώσῃ τὸν Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμό.

Παντελῆς Γλάρος

«Θέλω, αλλά δεν μπορώ»

Τη δημιουργία «Ευρωπαϊκού Κέντρου Κλασσικῶν Σπουδῶν» καὶ τὴν προώθηση τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν στὰ ἐκπαιδευτικὰ ιδρύματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως ζήτησε πρόσφατα ὁ Ἕλληνας εὐρωδουλεντῆς Ἀλέκος Ἀλαβάνος μὲ ἐρωτήσεις του πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ. Ὁ Α. Ἀλαβάνος ὑπενθύμισε τὴν κοινὴ δήλωση τῆς γαλλικῆς, ἰταλικῆς, ἰσπανικῆς καὶ ἑλληνικῆς κυβέερσης, ποὺ ἐγινε τὸ 1995, ἡ ὁποία ἐπεσήμαινε τὴν σπουδαιότητα τῶν κλασσικῶν γραμμάτων: «Τὰ κλασσικὰ γράμματα συνιστοῦν στὴν ἐποχὴ μας περισσότερο παρὰ ποτὲ ἓνα ἐκπαιδευτικὸ μέσο πολὺ μεγάλης ἀξίας γιὰ τὴ διαμόρφωση τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι χάρις σ' αὐτὴν τὴν κοινὴ κληρονομιά τοῦ πνεύματος θὰ μποροῦσαν νὰ κατακτήσουν μίᾱ ἀθθεντικὴ εὐρωπαϊκὴ συνείδηση πλάι στὰ νόμιμα ἔθνηκα τους αἰσθήματα». Πέντε χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε, χωρὶς νὰ γίνῃ στὴν πράξη ἀπολύτως τίποτα.

Ἀπορεῖ κανεὶς βλέποντας ὅτι ὑπάρχει στοὺς Εὐρωπαίους ἡγέτες ἡ ἐπίγνωση τῆς σπουδαιότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ στὴ διαμόρφωση μιᾶς πνευματικῆς ἰσχυρῆς Εὐρώπης, καὶ ἐν τούτοις στὴν πράξη ὑπάρχει πλήρης ἀδράνεια. Τελικὰ ποιό εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ἐμποδίζει τὴν πνευματικὴ ἀνάκαμψη τῆς Γηραιᾶς Ἡπείρου;

Π.Α.Κ.**Ἱερὴ δισκογραφία**

Ἔγινε κι αὐτὸ. Μετὰ τὴν δημοσιοποίησιν τῶν τιμοκαταλόγων τῶν μυστηρίων καὶ τὴν προαναγγελθεῖσα εἴσοδο τῆς Ἐκκλησίας στὸ χρηματιστήριον ἡ Ἐκκλησία ἐκνυκλοφόρησε καὶ C.D. μὲ τὴν λειτουργίαν, μὲ πρώτη φωνὴ τὸν ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο. Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ μπῇ καὶ στὶς «Ντίσκο». Αὐτὸς κι ἂν εἶναι ἐκσυγχρονισμός. Πῶς τὸ ἔλεγε ὁ ἀρχιεπίσκοπος; «Ἐλᾶτε καὶ μὲ τὰ σκουλαρίκια σας». Τώρα ἔχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ τοὺς καλέσῃ νὰ παίρνουν μιά ἀνάσα ἀπὸ τὸν τρελλὸ χορὸ τους, ἀπολαμβάνοντας ἓναν ἐκκλησιαστικὸ ὕμνον ἐρμηνευμένο ἀπὸ τὸν ἴδιον. Ἄντε, καὶ πλατινένιος.

Α.Κ.**Τὸ μητρικὸ γάλα τῆς Ἀρχαιότητος**

Τί λυπηρό! Ἄνθρωποι ποὺ δὲν κατάλαβαν ποτὲ τὴν Ἀρχαιότητα, μένοντας στὸ παραποιημένο περιβάλλον τοῦ Ἐβραιοχριστιανισμοῦ, μὴ ἔχοντας συνείδηση γιὰ ὅτιδήποτε ἐνορχηστρώνεται καὶ ἐλέγχεται ἀπὸ τὸ σύστημά του, σήμερον ψάχνουν καὶ βρίσκουν μελανὰ σημεῖα τῆς Ἀρχαιότητος. Ἡ ἀνθρώπινη μοῖρα ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ κακό, γιὰτὶ εἶναι ἐγγενὲς στὴν καθόλου διαδικασία. Δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν τὴ διαφορὰ τῆς μεγαλοφυΐας τῆς Φύσεως μὲ τὶς μεγαλειώδεις ἐξάρσεις της ἀπὸ τὴν μεταφυσικὴν, ποὺ τὸ σύστημά της δὲν μπορεῖ νὰ τὴν φθάσῃ. Εἶναι σὰν τὸ μητρικὸ γάλα καὶ τὸ ἄλλο, τῆς σκόνῃς ἢ τοῦ κοντινοῦ, ποὺ ταΐζουμε μὲ ἐπικίνδυνες συνέπειες τὰ μωρά.

Π.Γ.**Ταπεινόφρονες**

«Ἀνάμεσα στὰ Οὐράλια Ὅρη καὶ στὴν Κασπία Θάλασσα, στὴν καρδιά τῆς Εὐρασίας, διαδίοῦσε μιά φυλὴ πολυπληθής, ποὺ ἤδη τὴν ἡ χιλιετία εἶχε ἀνέλθει σὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο πολιτι-

σμοῦ: Οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι... Αὐτὰ γράφει ὁ καθηγητὴς τῆς κλασσικῆς φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μ. Ζ. Κοπιδάκης στὸ «Ἀφιέρωμα στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα» τῆς ἐφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

Πολυπληθὴς φυλὴ καὶ ὑψηλὸ ἐπίπεδο πολιτισμοῦ. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι ἦταν τόσο «πολιτισμένοι», ποὺ δὲν ἄφησαν κανένα ἵχνος μέσα στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία, γιατί πάνω ἀπ' ὅλα ὑπῆρξαν... ταπεινόφρονες. Τὰ μόνα κατάλοιπα ποὺ ἄφησαν, δοῖσκονται στὰ μυαλὰ τῶν φωτισμένων μας ταγῶν, κι αὐτὸ ἀρκεῖ νὰ πιστέψουμε στὴν ὕπαρξή τους. Φαίνεται, πὼς μία νέα γενιά Ἰνδοευρωπαῖστων κάνει τὴν ἐμφάνισή της στὰ ἑλληνικὰ πανεπιστήμια, ποὺ διαθέτει περισσότερο θάρρος (θράσος) καὶ φαντασία ἀπ' τοὺς προηγούμενους, ποὺ τελευταῖα ἀρχισαν νὰ μπερδεύουν τὰ λόγια τους.

Π.Λ.Κ.

Καταστροφή τοῦ νοητικοῦ εἰρμού

Τὸ νὰ διαδεδαιώνης ὡς θέσφατον ὅτι «σκοτεινιάζει» ὁ πανίσχυρος Ἥλιος ἐξαιτίας ἐνὸς ἀπλοῦ γήινου γεγονότος, ὅτι ἀποσύρεται ἀποτόμως ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα πέραν τοῦ φυσικοῦ της χώρου ἀνευ παρεμβολῆς τῶν νόμων τῆς Φύσεως ποὺ τὴν διέπουν, ὅτι ἐγείρονται ἐκ τοῦ τάφου των ἄτομα ταφέντα καὶ διαλυθέντα εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν ἐναντίον τῶν φυσικῶν νόμων τῆς τελείας φθορᾶς τῶν ζώντων ὁργανισμῶν γενικῶς, ὅτι ἐμφανίζονται δηθὲν «ἐνσαρκωμένα» (;) ἢ ὅχι πλάσματα χωρὶς ὕλικήν ὑπόστασιν ἢ καὶ ἀπλῶς ὡς «ὀράματα», ἐκτὸς τοῦ ὅτι καθοδρύνει μεγίστην ἀπάτην, ἀσκεῖ καταστρεπτικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικῶς τὸν νοητικὸν αὐτοῦ εἰρμόν.

Κ.Π.

Τὸ «πληκτρολόγημα»

Καὶ αὐτὸ τὸ ὑπέροχο πλάσμα τοῦ κάλλους καὶ τοῦ «μηδὲν ἄγαν», ὅπως ἡ γλυπτικὴ ἀσύλληπτα τὸ παρέστησε, γιατί ἔτσι ἡ Φύση τὸ ἔπλασε γιὰ κάτι τέτοια εὐαίσθητα καπρίτσια της, τί θὰ κάνει; Τί θὰ κάνει γιὰ τὶς λειτουργίες, ποὺ μὲ τόση σοφία ἀπὸ τὴ Φύση φτειάχτηκαν; Τὸ ὃν αὐτὸ στὸν ὑπέρλαμπρο αὐτὸ κόσμον ποὺ τοῦ στέρησε τὸ σύστημα, ἐνῶ δὲν θὰ εἶχε χρόνον μέσα στὴν ἔκστασή του νὰ ψάχνῃ, τώρα ἔντρομον σκέφτεται συνεχῶς τὸ θάνατον.

Ἄς μὴν πληκτρολογοῦμε λοιπὸν θριαμβευτικὰ τὰ διάφορα bits, ὅταν δόλιοι καιροφυλακτοῦν πίσω ἀπὸ ἀφροκεντρισμούς, φοινικισμούς καὶ Ἀποκαλύψεις τοῦ Ἰωάννου! Ἡ Ἀρχαιότης ἐξοδεύεται ἀπὸ τοὺς πλανητάρχες παντοῦ μὲ τὰ πιὸ πάνω θλιβερά, ἀλλὰ καὶ στὴν παγκόσμια πρακτικὴ ὁλέθρια ἀποτελέσματα. Ἕνας καινούργιος μεσαίωνας.

Π.Γ.

Μόρφωση καὶ Κλήρος

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος δηλώνει τακτικὰ πὼς θέλει μορφωμένους κληρικούς. Πιστεύουμε πὼς κατανοεῖ, ὅτι νέοι μὲ ὄριτα δομημένη προσωπικότητα διστάζουν νὰ προσέλθουν στὶς τάξεις τοῦ Κλήρου. Συνέστησε κάποια νομικὴ ἐπιτροπὴ μελέτης τοῦ ἰσχύοντος νόμου 5383 περὶ ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης. Παραδόξως ἀποκλείσθηκαν τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος. Ἀλλὰ καὶ ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἀποτελεματώθηκε. Καὶ ὅμως ὁ ἀρχιεπίσκοπος πρέπει νὰ τολμῇ τὴν ἀναθεώρηση τοῦ Νόμου περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης. Μόνο μὲ τόλμη θὰ γυρίσῃ ἡ σελίδα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δεσποτοκρατία, ὅπου ὑφίσταται, μόνο φθορὰ προσφέρει στὸ ἔργο της. Μὲ τὴν ἀναθεώρηση τοῦ νόμου 5383 ὁ ἐπίσκοπος θὰ γίνῃ ὅχι ὁ τρομοκράτης ἀλλὰ ὁ φωτισμένος πνευματικὸς πατέρας.

Πρωτοπρεσβύτερος Ε.Σ.

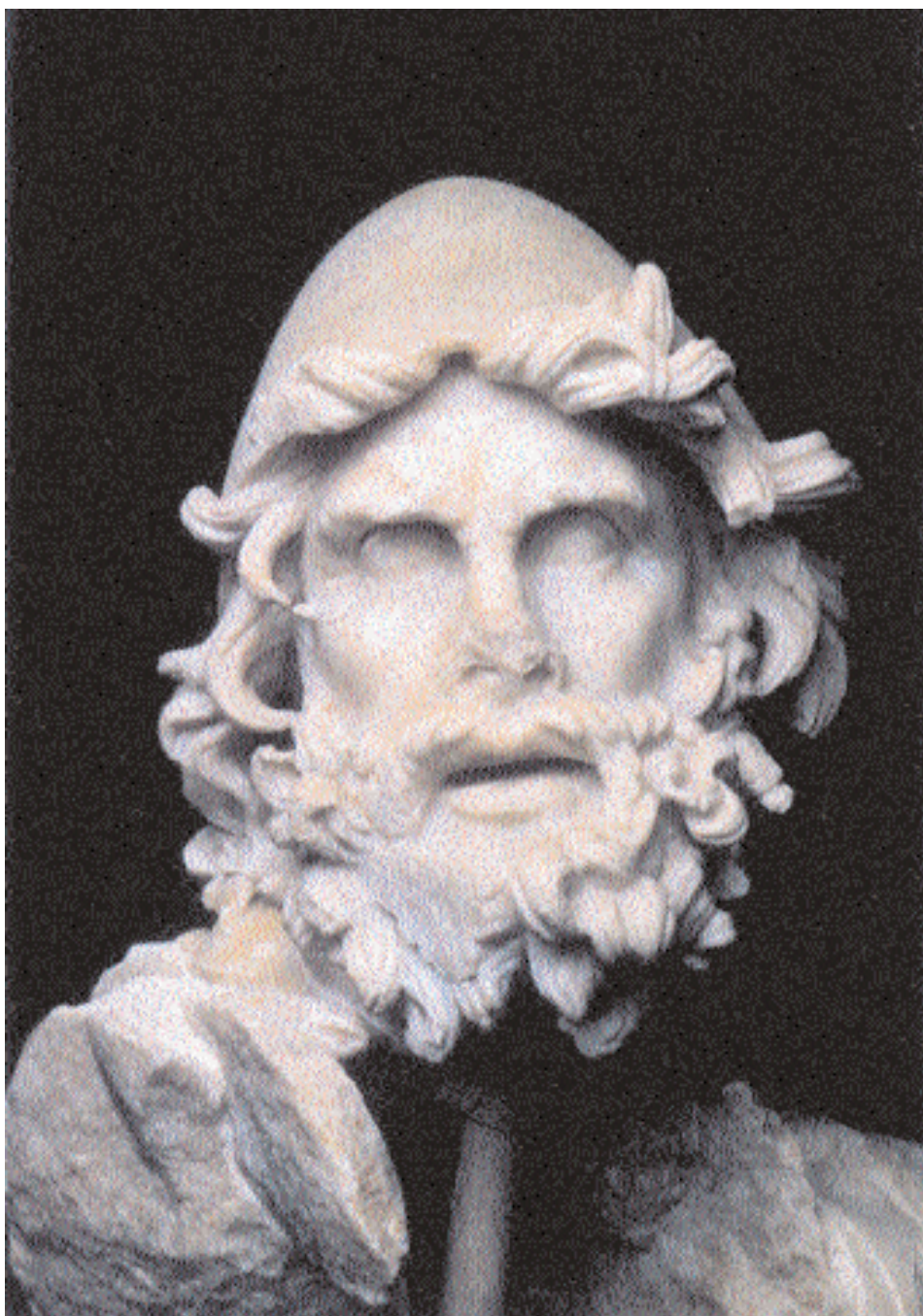
Ἐκθεση ἑξοχῆς ἀρχαιοελληνικῆς Τέχνης μὲ θέμα τὸν Ὅδυσσέα **ΑΓΝΩΣΤΑ ΥΠΕΡΜΕΓΕΘΗ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ**

Εἰκ. Α: Ὁ Ὅδυσσεύς, οἱ σύντροφοί του καὶ ὁ Πολύφημος.

Τὸ Μόναχον εἶναι γνωστὸν ἀπὸ πολιτιστικῆς ἀπόψεως ἐκτὸς τῶν ἄλλων διὰ τὴν περίφημον Γλυπτοθήκην (Glyptothek München), ἣ ὁποία περιέχει ἀγάλματα ἐλληνικῆς τέχνης, προτομὰς ἀρχαιοελλήνων φιλοσόφων (Μητροδώρου, Καρνεάδου, Πλάτωνος κ.ἄ.), πολιτικῶν (Δημοσθένους), στρατηγῶν (Μ. Ἀλεξάνδρου), ὅπως ἐπίσης διὰ τὰ θαυμάσια ἀγάλματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφαίας Αἰγίνης. Ἐκτὸς αὐτῆς ὑπάρχει ἀκριβῶς ἀπέναντι ἡ Ἀρχαιολογικὴ Συλλογὴ (Antikensammlung München) μὲ ἀγγεῖα κεραμικὰ μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Ὅμως ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μουσεῖα ῥωμαϊκῆς καὶ αἰγυπτιακῆς τέχνης, ὅπου καὶ ἐκεῖ ἐκτίθενται ἐλληνικὰ ἔργα τέχνης τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου καὶ τῆς περιόδου τῶν Πτολεμαίων.

Ὡς σπουδαιότερα ὅμως ἐκδήλωσις τοῦ Μονάχου τῶν τελευταίων χρόνων θεωρεῖται ἡ ἑκθεσις «Ὅδυσσεύς - Μῦθος καὶ Ἀνάμνησις» εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Τέχνης (Haus der Kunst München), ἣ ὁποία διήρκεσε ἀπὸ 01.10.1999 μέχρι 09.01.2000. Λόγω τῆς μεγάλης κοσμοσυρροῆς ἡ ἑκθεσις ἦταν καθημε-

Εἰκ. Β: Ὀδυσσεύς. (Βλέπε εἰς τὸ κείμενον.)

Εἰκ. Γ: Ὁ Μενέλαος καὶ ἡ σορὸς τοῦ Ἀχιλλέως. (Βλέπε εἰς τὸ κείμενον.)

Εἰκ. Δ: Ἡ Σκύλλα, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του. (Βλέπε εἰς τὸ κείμενον.)

Εἰκ. Ε: Πηνελόπη. (Βλέπε εἰς τὸ κείμενον.).

ρινῶς ἀνοικτὴ ἀπὸ 10.00 π.μ. μέχρι 22.00 μ.μ. Τὰ ἐκθέματα προήρχοντο ἀπὸ διάφορα μουσεῖα καὶ συλλογὰς τῆς Γῆς, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν Ὅμηρον: Aachen, Αἴγιναν, Amsterdam, Ἀθήνας, Baia, Βαλτιμόρη, Bari, Basel, Βατικανόν, Βενετίαν, Βερολῖνον, Βιέννην, Bologna, Bochum, Boston, Cambridge, Catania, Δαμασκόν, Δρέσδην, Friedberg, Florenz, Karlsruhe, Ζυρίχην, Κοπεγχάγην, Κωνσταντινούπολιν, Lacco, Ameno, Leiden, Λειψία, Lipari, Λονδῖνον, Μελδούρνην, Μόναχον, Ν. Ὑόρκην, Καλλιφόρνιαν, Ὁξφόρδην, Ostia, Parma, Perugia, Ῥώμην, Schwerin, Sperlonga, Split, Στουτγάρδην, Στοκχόλμην, Συρακούσας, Τάραντα, Urbino, Valetta, Voltera, Warschau, Würzburg. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων δέος ἐπροκάλεσαν τὰ ὑπερμεγέθη συμπλέγματα, τὰ ὅποια φθάνουν καὶ τὰ τέσσερα μέτρα ὕψους καὶ τὰ ὅποια εἶναι δυστυχῶς ἄγνωστα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὴν μεγαλυτέραν αἰθουσαν οἱ Γερμανοὶ ἐξέθεσαν τὴν τύφλωσιν τοῦ Πολυφήμου (εἰκὼν Β), τὸν Μενέλαον (εἰκ. Γ) καὶ τὴν Σκύλλαν (εἰκ. Δ), πρὸ τῆς ὁποίας εἶχαν κατασκευάσει τεχνητὴν λίμνην, ὅπου ἐκαθρεπτίζετο τὸ «φόντο» τοῦ ὅλου συγκροτήματος, πού ἦταν σκοῦρο κυανοῦν καὶ μαῦρον, ὥστε νὰ δημιουργοῦν ἐντύπωσιν τὰ λευκὰ συμπλέγματα. Ἐπίσης ὑπῆρχε αἶθουσα κινηματογράφου μὲ διαζώματα, ὅπου οἱ ἐπισκέπται ἠδύναντο νὰ παρακολουθήσουν καὶ νὰ ἐννοήσουν ἀνασκαφὰς καὶ ἀναπαράστασις, καθὼς καὶ ταινίας ἱστορικοῦ περιεχομένου. Ἀπὸ κριτικὰς, ἀλλὰ καὶ προσωπικῶς, πιστεύω ὅτι ἡ ἐκθεσις εἶναι ἀνεπανάληπτη, καὶ ὅποιος εἶχε τὴν τύχην νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, θὰ τοῦ ἔμεινε ἀξέχαστη. Ἐνα μικρὸν δείγμα εἶναι αἱ εἰκόνες πού παρατίθενται ἑδῶ.

Εἰκ. Α: Ἡ τύφλωσις τοῦ Πολυφήμου ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοὺς συντρόφους του, μαρμάρινον ἀντίγραφον (4-26 μ.Χ.) ἀπὸ αὐθεντικὸν χάλκινον σύμπλεγμα τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου (160 π.Χ.). Sperlonga, Bochum, Kunstsammlung der RuhrUniversität, ἀναπαράστασις S. Bertoli, B. Andreae καὶ H. Schroeteler, ὕψος 3.50 μ. καὶ μῆκος 6 μ.

Εἰκ. Β: Κεφαλὴ Ὀδυσσέως, μαρμάρινον ἀντίγραφον (4-26 μ.Χ.) ἀπὸ αὐθεντικὸν χάλκινον σύμπλεγμα τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου (170-160 μ.Χ.). Sperlonga, Museo Nazionale, Inv. 43 (Sperlonga Ἰταλίας – ἐκ τοῦ *spelunca* = σπήλαιον).

Εἰκ. Γ: Ὁ Μενέλαος καὶ τὸ πτώμα τοῦ Ἀχιλλέως, γνωστὸν ὡς Pasquino - σύμπλεγμα ἐκ χαλκοῦ περὶ τὸ 160 π.Χ. Ἀναπαράστασις ἐκμαγείου B. Schweitzer, Λειψία, Antikenmuseum der Universität, ὕψ. 2.5 μ.

Εἰκ. Δ: Ἡ Σκύλλα, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του, Sperlonga, S. Bertolin, B. Andreae, Ῥώμη, Museo della Cività Romana, ὕψ. 3.70 μ.

Εἰκ. Ε: Ἡ Πηνελόπη, ῥωμαϊκὸν ἀντίγραφον ἐξ αὐθεντικοῦ τοῦ 460 π.Χ. Ῥώμη, Μουσεῖον Vatikan.

Νικόλαος Σταμ. Ἀσπιώτης

Κορυφαῖος Κινέζος καθηγητής θεωρεῖ τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία ὡς πολὺ ἀνώτερη τῆς Κινεζικῆς

Ὁ καθηγητὴς Μιν Χούα Τσέν μετὴν Νάνσυ Μπίσκα. Τὸ βιβλίο εἶναι ἡ ἔκδο-
ση στὰ Κινεζικὰ τοῦ Ὅμηρου. (Στὸ ἐξώφυλλο ὁ τίτλος καὶ στὰ ἑλληνικὰ.)

Ο ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ ΜΕΝΕΙ ΣΤΙΣ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ, Ο ΠΛΑΤΩΝ ΤΡΥΠΑ ΜΕ ΤΑ «ΜΑΤΙΑ ΤΟΝ ΝΟΥ»

*«Ἐὰν ἓνας μελετητὴς θέλῃ νὰ κατανοήσῃ τὸν Δυτικὸ Πολιτισμό, πρέπει νὰ ἀνατρέξῃ στὴν ἀρχή του: στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό», ἐπισημαίνει στὸν «Δανλὸ» ὁ Κινέζος διανοητὴς καὶ καθηγητὴς κ. Minhua Chen καὶ μὲ δισταγμὸ σημειώνει: «Δυστυχῶς ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς Ἕλληνες διαπράττουν ὕβριν». Ἐκτιμᾷ, ὅτι: «Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἓνα πολύτιμο ἐργαλεῖο, γιὰ νὰ φιλοσοφῇ κανεὶς. Ἡ ἐκμάθησή της μὲ βοήθησε στὸ ἔργο μου, ἀλλὰ μὲ ἐπηρέασε καθοριστικὰ στὴν προσω-
πικὴ μου πορεία».*

Ὁ Κινέζος καθηγητὴς εἶναι ὁ πρῶτος στὴν χώρα του, πὺν μετέφρασε τὴν Ὀδύσσεια καὶ τὴν Ἰλιάδα ἀπευθεῖας ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα σὲ πεζὸ λόγο καὶ ἔμμετρα στὴν κινεζικὴ γλῶσσα. Ἔχει δημοσιεύσει μελέτες γιὰ τοὺς Ἀριστοτέλη, Πλάτωνα καὶ Αἰσχύλο. Ἔχει γράψῃ πλῆθος μελετῶν καὶ ἀκαδημαϊκῶν ἀρθρῶν καὶ ἔχει ἐκδώσει 16 βιβλία γιὰ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη, τὰ ὅποια ἀπέσπασαν κρατικὰ βραβεῖα. Οἱ με-
ταφράσεις τῆς Ὀδύσσειας καὶ τῆς Ἰλιάδας ἔχουν κάνει πολλαπλὰ ἐκδόσεις στοὺς τρεῖς μεγαλύτερους ἐκδοτικὸν οἴκους τῆς χώρας του. Σπούδασε στὴν Κίνα, στὶς ΗΠΑ καὶ στὴ Θεσσαλονίκη. Σήμερα εἶναι καθηγητὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ «Τμήματος Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ Ἑλληνορωμαϊκῶν Μελετῶν» στὸ «Ἰνστιτούτο Ξένης Φιλολογίας» στὴν Κινεζικὴ Ἀκαδημία Κοινωνικῆς Ἐπιστήμης στὸ Πεκίνο.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΕΖΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΣΕΝ

– *Κύριε Chen, ποιά ήταν τὸ κίνητρό σας, γιὰ νὰ μελετήσετε τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες κλασσικούς;*

– Ἐὰν θέλῃ κάποιος νὰ κατανοήσῃ τὸν Δυτικὸ Πολιτισμὸ, ὀφείλει νὰ ἀνατρέξῃ στὴν ἀρχή του, στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ. Εἶμαι εὐγνώμων στὸν καθηγητὴ μου στὶς ΗΠΑ, ὁ ὁποῖος μοῦ τὸ ἐπεσήμανε στὴν ἀρχὴ τῶν μεταπτυχιακῶν μου σπουδῶν. Γνωρίζοντας τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες φιλοσόφους ἐνθουσιάστηκα ἀπὸ τὸν συστηματικὸ τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο ἀνέλυαν τὴ σκέψη τους. Ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία γεννήθηκε στὴν Ἑλλάδα. Μοῦ ἀρέσει νὰ σκεφτομαι καὶ νὰ διαλογίζωμαι. Οἱ Ἑλληνες προσέφεραν στοὺς ἀνθρώπους μία νέα ἀντίληψη γιὰ τὴ ζωὴ. Ξεκίνησα μὲ τὸν Ἀριστοτέλη μεταφράζοντας κείμενα ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ στὴν γλῶσσα μου καὶ συνέχισα μὲ τὸν Πλάτωνα μεταφράζοντας ἀποσπάσματα ἀπὸ τοὺς διαλόγους του καὶ καταγράφοντας σχόλια περὶ αὐτῶν, ὥστε νὰ γίνουν κατανοητοὶ ἀπὸ τὸν λαό μου. Ὁ Πλάτων θέτει τὶς βάσεις τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ. Δὲν δίνει ἀπαντήσεις, ζητᾷ ἀπὸ τοὺς στοχαστὲς νὰ σκεφθοῦν καὶ νὰ ἀναζητήσουν τὶς ἀπαντήσεις μόνοι τους.

«**Οἱ Ἑλληνες μὲ δίδαξαν νὰ ἀναλύω τὶς καταστάσεις**»

– *Πιστεύετε, ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη μπορεῖ νὰ δοθηθῇ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο;*

– Στὶς ἡμέρες μας, πιστεύω, ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνα εἶναι πολὺ δημοφιλὴς σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο, διότι θέτει τὸ «μέτρο», γιὰ νὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ σταθμίσῃ τὰ πράγματα, νὰ κρίνῃ. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εἶναι περισσότερο ὑλιστικὸς παρὰ πνευματικὸς καὶ ἰδεαλιστικὸς. Ἐνδιαφέρεται περισσότερο γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἀγαθῶν, γιὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν ὑλικὴ του ζωὴ παρὰ τὴν πνευματικὴ. Ἄγνοεῖ τὶς ἄλλες πλευρὲς τῆς ζωῆς. Ὅπως ὁ Σωκράτης ἔλεγε, θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσουμε διαρκῶς τὴν ζωὴ μας.

Ὁ Πλάτων μᾶς δίδαξε, ὅτι στὴ ζωὴ ὑπάρχει νόημα καὶ ὅτι τὸ σύμπαν εἶναι ὀργανωμένο καὶ ἔχει σκοπὸ, καὶ ὁ σκοπὸς εἶναι ἠθικῶς καλός. Ἡ σκέψη αὐτὴ μᾶς δίνει ἐλπίδα. Προσωπικὰ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη μὲ ἔχει ἐπηρεάσει πολὺ. Διδάχθηκα πολλὰ: ποτὲ δὲν φθάνω σὲ ἀκρότητες, προσπαθῶ νὰ μὲνω οὐδέτερος, ἐξασκῶ αὐτοέλεγχο, προσέχω τὶς σκέψεις μου. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες μοῦ δίδαξαν νὰ εἶμαι φίλος τῆς σοφίας. Μοῦ πρόσφεραν τὴ δυνατότητα νὰ ἀναλύω τὶς καταστάσεις μὲ σαφήνεια. Νὰ μὴν στέκομαι στὴν ἐπιφάνεια. Κυρίως ὁμως ἔμαθα νὰ ἀγαπῶ τὴν γνώση. Σ' αὐτὴ τὴν ἀγάπη ἔχω ἀφιερώσει τὴν ζωὴ μου.

– *Τί σας ὠδήγησε στὸ νὰ μεταφράσετε τὰ ἔργα ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων στὴν Κινεζικὴ γλῶσσα;*

– Ἦθελα, οἱ Κινεζοὶ νὰ πληροφορηθοῦν περισσότερα γιὰ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ μετέφρασα τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες κλασσικούς κατευθεῖαν ἀπὸ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ γλῶσσα καὶ ὄχι μέσω τῆς ἀγγλικῆς. Τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου δὲν εἶχαν ποτὲ μεταφραστὴ κατευθεῖαν ἀπὸ τὸ πρωτότυπο. Προσπάθησα νὰ τὰ ἀποδώσω ὅσο τὸ δυνατόν μὲ μεγαλύτερη ἀκρίβεια καὶ σεβασμὸ στὸ ὕψος τοῦ Ὀμήρου. Ἦθελα νὰ τοὺς δείξω τὴν ἰδέα πού εἶχε ὁ Ὀμηρος γιὰ τὸν κόσμο, τὴν κοινωνία, τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ μεταφράσεις μου ἐκτιμήθηκαν ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου. Ἐπὶ πλέον δὲν ἀπαντῶνται ἔπη καὶ ἡρωικὴ ποίηση στὸν κινεζικὸ πολιτισμὸ.

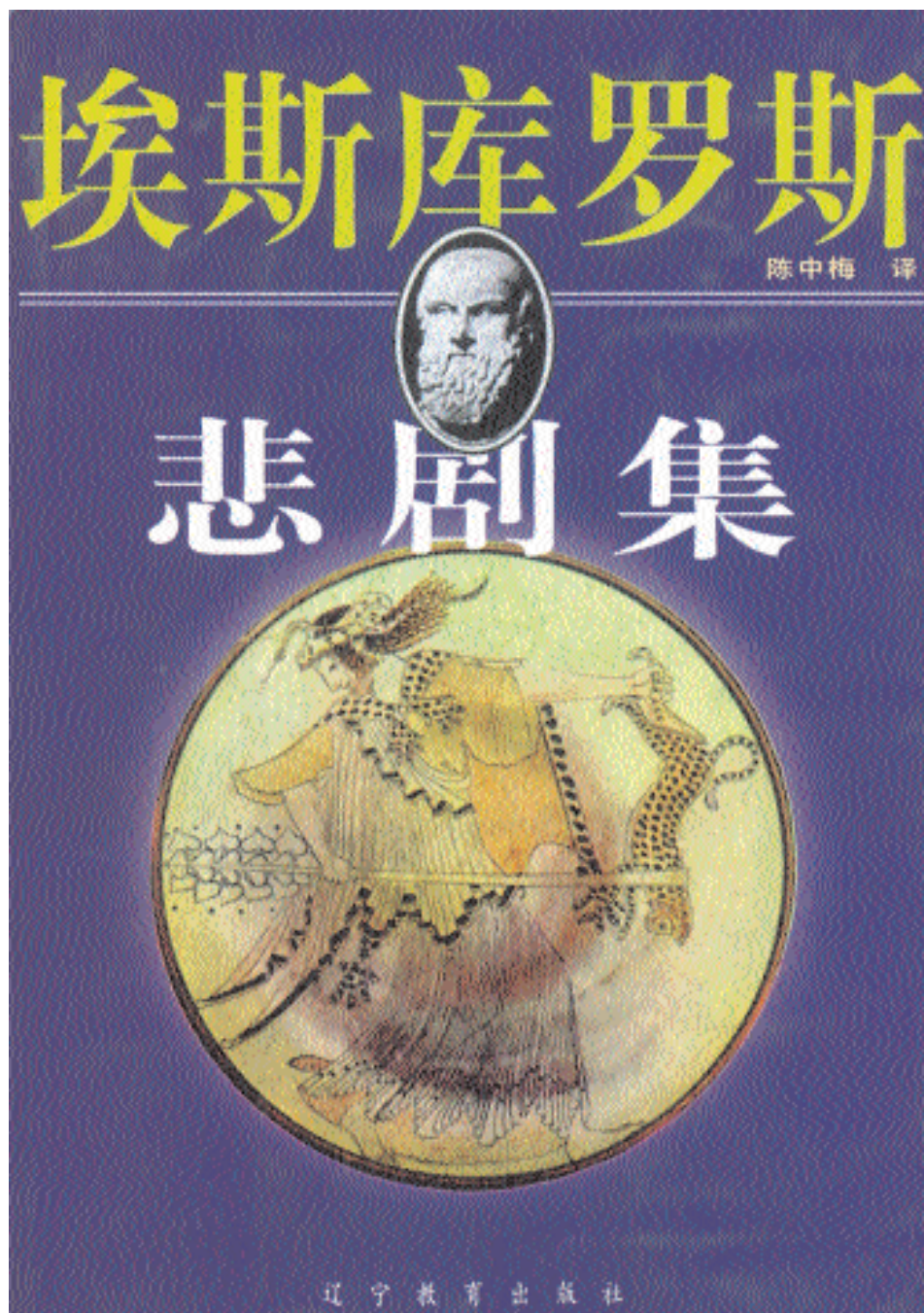
– *Κατέχετε τὴν ἀρχαιοελληνικὴ γλῶσσα πολὺ καλά, πῶς τὴν ἀξιολογεῖτε;*

– Εἶναι πολὺ ὁμορφή, ποιητικὴ καὶ ἀκριβής. Εἶναι μία θαυμάσια γλῶσσα, γιὰ νὰ φιλοσοφῇ κανεὶς, ἀλλὰ καὶ χρήσιμη γιὰ ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση. Εἶναι συστηματικὴ καὶ ἀναλυτικὴ. Πάρα πολλοὶ ἐπιστημονικοὶ ὅροι εἶναι ἑλληνικοί. Ἡ ἀρχαία κινεζικὴ γλῶσσα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι ποιητικὴ, δὲν εἶναι κατ'ἀλλήλη γιὰ τὴ φιλοσοφία. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ ἔχουμε ὡς λαοὶ διαφορετικὲς φιλοσοφίες. Ἡ γλῶσσα εἶναι πολὺ σημαντικὸ ἐργαλεῖο γιὰ τὴ σκέψη. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα «ἀνόησε» τὴ λογικὴ μου.

Ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἔναντι τῆς κινεζικῆς

– *Ποιὸ εἶναι τὸ θέμα πού ἐρευνᾶτε τώρα;*

– Ἐπιχειρῶ μία συγκριτικὴ μελέτη Πλάτωνα καὶ Κουμφούκιου στὶς θεωρίες τους γιὰ τὴν ποίηση

Τὸ ἐξώφυλλο τῆς ἐκδόσεως τοῦ Αἰσχύλου στὰ Κινεζικὰ ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Μὴν Χοῦα Τσέν.

και τις Καλές Τέχνες. Γι' αυτό τὸν σκοποῦ ἄλλωστε ἦρθα στὴν Ἑλλάδα, ὥστε νὰ συγκεντρώσω ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες πηγές σχετικὰ μὲ τὸ θέμα μου.

– Ποιές οἱ διαφορές ἢ τὰ κοινὰ σημεῖα μεταξὺ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Κινεζικῆς Σκέψης;

– Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία εἶναι πολὺ πιὸ σημαντικὴ καὶ πολὺ πλοκὴ ἀπὸ τὴν ἀρχαία κινεζικὴ. Ἡ ἀρχαία κινεζικὴ φιλοσοφία ὅπως δὴποτε περιέχει στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι πολὺ τιμα πνευματικά. Ὁ Λάο Τσέ ἀναφέρεται σὲ ὠρισμένες ἀπόψεις, οἱ ὁποῖες ἴσως ἀγνοήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες διανοητές. Ὅμως ἡ φιλοσοφία μας δὲν εἶναι θεωρητικὴ. Εἶναι ἡθικὴ καὶ ὄχι θεολογικὴ ἢ φυσικὴ. Οἱ ἀρχαῖοι Κινέζοι ἐμπιστεύονταν τὶς αἰσθήσεις, ὅ,τι ἦταν ἀπτό, ὁρατό. Ἡ ἀνατολικὴ φιλοσοφικὴ σκέψη ἐν γένει εἶναι συγκεκριμένη καὶ κατηγορηματικὴ. Οἱ δικοὶ μας φιλόσοφοι δὲν μᾶς διδάσκουν νὰ προχωροῦμε πίσω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῶν πραγμάτων. Ὁ Κομφούκιος εἶναι συγκεκριμένος καὶ δὲν μᾶς ἐνθαρρύνει νὰ προχωρήσουμε πίσω ἀπὸ αὐτὰ πού ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ μὲ τὶς αἰσθήσεις του: *«Τὸ νὰ ζῆς πρακτικὰ εἶναι τὸ νὰ ζῆς καλὰ. Εὐγενικὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀντιμετωπίζει τὶς καταστάσεις μὲ ρεαλισμό, καὶ βασίζεται στὴν ἐμπειρία»*. Οἱ φιλόσοφοί μας δὲν μᾶς παρακινοῦν νὰ δοῦμε μὲ τὰ «μάτια τοῦ νοῦ» πράγματα πού εἶναι ὑπαρκτά, ὅπως πράττει ὁ Πλάτων. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπιπλέον ἀνέλυαν συστηματικὰ τὴ σκέψη τους. Γι' αὐτὸ εἶναι πολὺ σημαντικό νὰ γνωρίσῃ ὁ λαός μου τοὺς Ἕλληνες φιλόσοφους.

«Οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες προτιμοῦν τὸ παράλογο»

– Πῶς βρῖσκετε τοὺς σύγχρονους Ἕλληνες;

– Διατηροῦν ἀρκετὰ στοιχεῖα ἀπὸ τοὺς προγόνους τους. Ὅπως δὴποτε δὲν φιλοσοφοῦν, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονταν πολὺ σκληρὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ὕβριν. Ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς Ἕλληνες, ναί, διαπράττουν ὕβριν. Εἶναι ὀξύθυμοι, δὲν μελετοῦν καὶ καταλήγουν σὲ συμπεράσματα ἀρκετὰ εὐκόλα. Στὴν ἀρχαιότητα τὸ ὀρθολογικὸ καὶ τὸ παράλογο μποροῦσαν νὰ συνυπάρξουν. Τώρα φαίνεται νὰ ἔχη χαθῇ ἡ «ἰσορροπία», τὸ ὀρθολογικὸ στοιχεῖο ὑποχωρεῖ καὶ κατακτᾷ ἔδαφος τὸ παράλογο. Ἴσως νὰ κάνω λάθος, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη πού διαμόρφωσα κατὰ τὴν παραμονή μου στὴν Ἑλλάδα.

– Θὰ θέλατε, κ.καθηγητά, νὰ προσθέσετε κάτι;

– Εἶμαι εὐγνώμων στὸ Ὑπουργεῖο Ἰδρυμα καὶ τοὺς ἀνθρώπους του γιὰ τὴ δυνατότητα πού μοῦ προσέφεραν, νὰ ἐρθω γιὰ ἓνα μῆνα στὴν Ἀθήνα, νὰ ἀντλήσω νέες πηγές καὶ νὰ ἀνταλλάξω ἐνδιαφερόντες ἀπόψεις μὲ Ἕλληνες καθηγητές. Κι ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω τὸ πόσο ἐκτιμῶ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ πόσο σέβομαι τοὺς Ἕλληνες. Θὰ συνεχίσω νὰ ἐργάζομαι σκληρὰ, γιὰ νὰ κατανοήσω καλύτερα τὸν ἑλληνισμό, τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμό, κι εὐχομαι νὰ ζῆτε εἰρηνικά. Σὰς εὐχαριστῶ, Ἕλληνες, γιὰ τὴν εὐκαιρία πού μοῦ δώσατε νὰ διδαχθῶ γιὰ τὸν Ὅμηρο, τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τὸν Πλάτωνα. Θὰ συνεχίσω νὰ ἐπιδιώκω τὴν ἀκαδημαϊκὴ λαμπρὴ ἐπίδοση καὶ νὰ προσφέρω τὴ δική μου συμβολή, πρὸς ὄφελος ὅσων ἐνδιαφέρονται γιὰ τὶς ἐργασίες μου.

• Ὁ Minhua Chen γεννήθηκε στὴ Σαγκάη τὸ 1954. Ἀποφοίτησε ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Fujian Normal University τὸ 1976 (Βα.), Xiamen University τὸ 1978 (Μα.). Ἡ διδακτορικὴ του διατριβὴ εἶχε ὡς θέμα τὴν ἱστορία τοῦ Θεάτρου («Ἑλληνικὲς Τραγωδίες») καὶ τὶς δραματικὲς θεωρίες («Πλατωνικὴ καὶ Ἀριστοτέλεια Πόηση»). Τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα διδάχθηκε κατὰ τὴ διάρκεια τῶν σπουδῶν του στὸ Πανεπιστήμιο Brigham Young. Ἀπὸ τὸ 1989 μέχρι τὸ 1993 παρακολούθησε μεταδιδακτορικὰ προγράμματα στὶς ΗΠΑ, μελετώντας τοὺς Δυτικούς κλασσικούς. Τὸ 1995 σπούδασε στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐπιδιοτούμενος ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα «Ἀλέξανδρος Ὁνάσης» ὁλοκλήρωσε τὴν ἐρευνά του γιὰ τὸν Πλάτωνα. Ὁ κ. Chen ἔχει γράψῃ 20 διθλία (τὰ 4 ὑπὸ ἐκδοσὴ) γιὰ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ «Homer's the Iliad» 1993, «Homer's the Odyssey» 1994 (τὶς ὁποῖες ἐμπλοῦνται καὶ ἐπανεξέδωσε τὸ 1999 μὲ τὸν τόμο «Ἰλιάς - Ὀδύσσεια»), «Aeschylus's Seven Tragedies» 1998, «Aristotle's Politics», «From Imi to Im: A new approach to the study of Literature, Drama and the Fine Arts», μελέτη ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὴν αἰσθητικὴ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλη.

Νάνσυ Μπίσκα

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΦΡΑΣΗ «KONKS OM PAE» ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Τὸ «Δακτυλίδι τοῦ Μίνωα» ἀποκαλύπτει
παγκοσμιότητα τῆς Μινωικῆς Θρησκείας

Ὁ «λατρευτής», πού ἔχει βρεθῇ σέ μορφή μικροῦ ἀγαλματιδίου εἰδικὰ σέ ὅλα τὰ ἱερὰ σπήλαια καὶ ἱερὰ κορυφῆς τῆς Κρήτης καὶ τῶν γύρω αὐτῆς περιοχῶν, μᾶς ὁδηγεῖ στὸν τρόπο τέλεσης τῶν τελετουργιῶν στὰ ἱερὰ αὐτά. Ἡ λέξη «λατρευτής», πού χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ ἀγαλματίδιο, εἶναι λανθασμένη, σύμφωνα μὲ μία ἐπιγραφή πού διάβασα πάνω σὲ ἀνάλογο ἀγαλματίδιο ἀπὸ τὴν Τύλισσο. Ἡ ἐπιγραφή Γραμμικῆς Α διαβάζεται pa-u-a = ναύα. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον *ναύειν* = ἰκετεύειν. Μαθαίνομε ἔτσι, ὅτι στὴ Μινωικὴ ἐποχὴ ἀποκαλοῦσαν τὰ πρόσωπα πού παρίσταναν τὰ ἀφιερῶματα αὐτὰ «*ἰκέτας*». Ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος Μινωίτη λατρευτῆ εἶναι ὁ χάλκινος ἀπὸ τὴν Τύλισσο τῆς προθήκης 89 N 1831 τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου Κρήτης, μὲ τὸ Μινωικὸ ζῶμα, μὲ περιδέρειο καὶ βραχιόλια, μὲ τὸ δεξιὸ χέρι στὰ μάτια καὶ σῶμα λυγισμένο ἀπὸ τὴ μέση καὶ πάνω ἐλαφρὰ πρὸς τὰ πίσω.

Γιὰ νὰ ἐξηγήσωμε γιατί ὁ «λατρευτής» ἢ «σεβίζων» ἢ «μύστης» ἔφερε τὸ δεξιὸ ἢ ἀριστερὸ χέρι του στὸ πρόσωπο, καλύπτοντας τὰ μάτια του (σὲ ἔνδειξη δέους γιὰ τὴν παρούσα μπροστὰ στὴ θεότητα, γράφει ὁ Σακελλαράκης σὲ ὁδηγὸ τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, καὶ δὲν κάνει λάθος ὅσον ἀφορᾷ στὸ δέος), θεωροῦμε σκόπιμο νὰ ἀνατρέξωμε στὸ τελετουργικὸ τῶν Μικρῶν καὶ Μεγάλων Ἐλευσίνιων Μυστηρίων, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν Μινωικὴ Κρήτη καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ὅπως προσπάθησαν ἀνεπιτυχῶς νὰ καθιερώσουν κάποιοι, τεχνητὰ μεγαλόσχημοι, ἄδαεῖς θρησκευολογοῦντες ξένοι (Νίλσον, Πάρκετ κ.ἄ.) ἀλλὰ καὶ ντόπιοι, τυφλὰ ξενομανεῖς. Ἡ μινωικὴ δὲ προέλευση τῶν Μυστηρίων αὐτῶν ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τοῦ λατρευτῆ ἀλλὰ καὶ τὶς λέξεις πού ἔλεγον οἱ ἱερεῖς κατὰ τὸ τελετουργικόν, ὅπως θὰ δοῦμε πρὸς τὸ κάτω, οἱ ὁποῖες ἀνήκαν στὴν Κρητικὴ διάλεκτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἀπελάμβαναν μεγάλου σεβασμοῦ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη οἱ συγγραφεῖς πού εἰρωνεύτηκαν τὶς μυθολογικὲς παραδόσεις, δὲν τόλμησαν νὰ θίξουν τὴν λατρεῖα τῶν «μεγάλων θεαινῶν». Ἡ Δήμητρα καὶ ἡ κόρη της Περσεφόνη ἦταν οἱ μεγάλοι τελετάρχες τῶν Μυστηρίων, τῶν Μικρῶν καὶ τῶν Μεγάλων, καὶ σ' αὐτὸ ἀκριβῶς χρωστοῦσαν τὸ γόητρό τους. Ἐνῶ ὁ λαὸς τιμοῦσε στὸ πρόσωπο τῆς Δήμητρας τὴν μητέρα γῆ καὶ τὴν θεὰ τῆς γεωργίας, οἱ μυημένοι ἔβλεπαν στὸ πρόσωπό της τὸ οὐράνιο φῶς, τὴ γεννήτρα τῶν ψυχῶν, τὸν Θεϊκὸ Νοῦ, ὠνόμαζαν μάλιστα τὸν ἑαυτό τους «*Υἱὸς τῆς Σελήνης*», προσωρισμένους ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σὰν μεσάζοντες μεταξὺ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ καὶ πίστευαν ὅτι ἡ καταγωγή τους ἦταν ἀπὸ τὴν σφαῖρα ἐκεῖνῃ ὅπου βρίσκεται ἡ γέφυρα πού συνδέει τοὺς δύο αὐτοὺς τόπους καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία περνοδιαβαίνουν οἱ ψυχὲς κατὰ τὴν ἀνοδο καὶ τὴν κάθοδό τους. Πρωταρχικὸ τους χρέος

ἦταν νά ψάλλουν ὕμνους στίς ὑψηλές ἀπολαύσεις τῆς οὐράνιας ζωῆς καί νά ὑποδεικνύουν τά μέσα μέ τά ὁποία θά μπορούσε νά δοῦν κανεῖς τόν δρόμο πού ὁδηγεῖ σ' αὐτές. Μὲ μία τέχνη λεπτή καί βαθειά οἱ γόητες αὐτοὶ κατώρθωσαν νά κεντήσουν μέ τὰ ἀνθρώπινα πάθη οὐράνιες ἰδέες. Χρησιμοποιοῦσαν ὅλα τὰ μέσα, τὸ θέλημα τῶν αἰσθήσεων, τὴν λάμψη τῶν τελετῶν, τὴν μαγεία τῆς τέχνης, γιὰ νά τρέψουν τὴν ψυχὴ πρὸς μία καλύτερη ζωὴ καί τὸ πνεῦμα πρὸς τὴ σύλληψη τῶν θείων ἀληθειῶν.

Ἡ μελωδία καὶ ἡ κατάρα τῆς ἔρευνας

Σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου τὰ Μυστήρια δὲν εἶχαν ποτὲ ἐμφανισθῇ μὲ μορφή τόσο ἀνθρώπινη, τόσο ζωντανή, τόσο ἀνθηρὰ. Ὁ μῦθος τῆς Δήμητρας καὶ τῆς κόρης τῆς Περσεφόνης πλέκει τὸν πυρῆνα τῆς Ἑλευσίνας λατρείας. Ὁλόκληρη ἡ Ἑλευσινιακὴ Μύση περιφέρεται καὶ ἀπλώνεται γύρω ἀπὸ αὐτὸν τὸν φωτεινὸ πυρῆνα. Ὁ μῦθος στὸ βαθύτερό του νόημα ἀποτελεῖ μία συμβολικὴ ἀναπαράσταση τῆς ἱστορίας τῆς ψυχῆς, τῆς καθόδου καὶ τῆς δέσμευσής της μέσα στὴν ὕλη, τῆς ἀνόδου καὶ τῆς ἐπιστροφῆς της στὴν θεϊκὴ ζωή. Ἡ ἱστορία τῆς Ψυχῆς - Περσεφόνης ἦταν γιὰ κάθε ψυχὴ μία ἐκπληκτικὴ ἀποκάλυψη. Ἡ ζωὴ ἐρμηνευόταν ἢ σὰν μία δοκιμασία ἢ σὰν ἕνα ἐξιλασμός. Ὑστερα ἀπὸ τὴν φρίκη τοῦ θανάτου ἢ ἐλπίδα, ἢ λύτρωση καὶ ἀνάμεσα στίς στοές τοῦ ὀλάνοικτου ναοῦ οἱ ὕμνωδίες καὶ τὸ ἐκθαμβωτικὸ φέγγος ἐνὸς θαυμαστοῦ Κόσμου. Τὰ Μυστήρια ἦταν τὸ ἱερὸ δράμα τῆς ψυχῆς, ἡ τελείωση, ἡ δικαίωση τοῦ γήινου δράματος τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ «Μικρὰ Μυστήρια» ἐτελοῦντο κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον ἢ Ἀνθεστηριῶνα στίς ἹΑγρες, δῆμο ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Οἱ δόκιμοι, ἀφοῦ περνοῦσαν ἀπὸ μία προκαταρκτικὴ ἐξέταση, γίνονταν δεκτοὶ στὰ προπύλαια τοῦ κλειστοῦ περιόλου ἀπὸ τὸν ἱερέα τῆς Ἑλευσίνας, τὸν «*ἱεροκῆρυκα*», ντυμένο σὰν Ἑρμῇ καὶ μέ τὸ «*κηρύκειον*». Ὡδηγοῦσε τοὺς πρὸς μύση σ' ἕνα μικρὸ ναὸ ἀφιερωμένο στὴν «Κόρη», τὴν Παρθένον Περσεφόνην.

Ὁ ναὸς ἦταν κρυμμένος στὸ βάθος ἐνὸς ἡσυχου λόγγου, στὴν καρδιὰ ἐνὸς ἱεροῦ ἄλλους μέσα σὲ δενδροσυστάδες. Ἐκεῖνη τὴν στιγμή οἱ ἱερεῖς ἐξοιαναν μέσα ἀπὸ τὸν ναὸ μέ πέπλα, μέ γυμνοὺς βραχίονες καὶ μέ ἱεροὺς νάρκισσους στὰ μαλλιά. Παρατάσσονταν στὸ κεφαλόσκαλο καὶ ἔψαλλαν κατανυκτικὴ μελωδία μέ ἀργές ρυθμικὲς κινήσεις. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴ μελωδία μέ τὰ κατάλληλα λόγια ὑποδοχῆς τῶν νεοφερμένων ἢ προφητῆς ἢ ἱεροφάντις, πού ἦταν κορυφαία τοῦ χοροῦ, κατέβαινε τρία σκαλοπάτια καὶ ἀπήγγελλε τὴν παρακάτω κατάρα ἀργά, μέ βαρεῖα φωνὴ καὶ βλέμμα παγερό, πού ἐμπνέει φρίκη: «*Κατάρτα σὲ ὅσους ἦρθαν, μέ σκοπὸ νὰ βεβηλώσουν τὰ Μυστήρια. Ἡ θεὰ θὰ κνῆγ᾽ αἰώνια τίς φαῦλες τοὺς ψυχῆς*».

Ἀκολουθοῦσαν πολλὲς μέρες μέ καθαρμούς, νηστεῖες, προσευχὲς καὶ ἄλλα προκαταρκτικά. Τὸ δρᾶν τῆς τελευταίας μέρας οἱ νεόφυτοι μαζεῦονταν στὴν πῶ ἀπόκρυφη γωνιά τοῦ ἱεροῦ ἄλλους, γιὰ νὰ παραστοῦν στὴν Ἀρπαγὴ τῆς Περσεφόνης. Ἡ σκηνὴ αὐτὴ παιζόταν στὴν ὑπαιθρο ἀπὸ τίς ἱερεῖς τοῦ ναοῦ. Αὐτὸ τὸ ἔθιμο ἔχει ρίζες στὰ βάθη τῶν αἰώνων, ἀπὸ τὴν πρωτομινωικὴ ἐποχὴ, μέ τὰ πραγματικὰ δεδομένα χρονολόγησής καὶ ὅχι τὰ ὑποθετικὰ τοῦ Ἑβανς. Μὲ τίς ὁδηγίες τοῦ ἱεροφάντη οἱ ποιητὲς τῆς Ἑλευσίνας φιλοτέχνησαν διάλογο μεταξὺ ἱερέων καὶ ἱερειῶν, πού παρίσταναν τὸν Ἑρμῇ, τὴν Δήμητρα, τὴν Περσεφόνην, τὸν Πλούτωνα, τίς Νύμφες καὶ τὸν Ἑρῶτα.

Ὁ διάλογος τέλειωνε, ὅταν εἶχε πᾶ νυκτώσει. Οἱ πένθιμες λαμπάδες σάλευαν τὰ φῶτα τοὺς ἀνάμεσα στὰ μαῦρα κυπαρίσσια, στὰ κρᾶσπεδα τοῦ ναοῦ. Οἱ θεατὲς ἀπομακρύνονταν σιωπηλοί, κάτω ἀπὸ τὸν ἀντίλαλο τῶν θρηνητικῶν ὕμνων τῶν ἱερειῶν

για την άρπαγή της Περσεφόνης, που καλοῦσαν αὐτήν:

– Περσεφόνη!.. Περσεφόνη!..

Ἐδῶ τέλειωναν τὰ Μυστήρια, καὶ οἱ νεόφυτοι εἶχαν γίνει «μύσται». Θὰ ἐπιστρέψουν στὶς καθημερινὲς ἀσχολίες τους, ἀλλὰ ὁ ἱερὸς «Πέπλος τῶν Μυστηρίων» ἦταν πιά ἀπλωμένος πάνω στὰ μάτια τους. Μετὰ τὰ Μικρὰ ἀκολουθοῦσαν τὰ «Μεγάλα Μυστήρια», πού ἦταν γνωστὰ ἐπίσης καὶ σὰν «Ἱερὰ Μυστήρια» καὶ σὰν «Ἱερὰ Ὕργια». Ἐτελοῦντο μὲ ἰδιαίτερη λαμπρότητα κάθε τέσσερα χρόνια τὸν μῆνα Βοηδρομιῶνα (Σεπτέμβριο - Ὀκτώβριο) στὴν Ἐλευσίνα. Σ' αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ μυστήρια θὰ βροῦμε τὴν μορφή τοῦ Κρητικοῦ Λατρευτῆ, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ κάνωμε ὅλη αὐτὴ τὴν εἰσαγωγή, γιὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτό, πότε γινόταν κάποιος «μύστης» καὶ μπορούσε πλέον νὰ συμμετέχῃ σὲ μυστηριακὲς τελετὲς ὅπως οἱ Μινωῖτες, τὴν μορφή τῶν ὁποίων βλέπομε στὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τοῦ Μινωίτη «λατρευτῆ». Οἱ ἑορτὲς αὐτὲς εἶχαν συμβολικὸ χαρακτηριστὴ καὶ διαρκοῦσαν ἐννιά μέρες. Τὴν ὄγδοη μοίραζαν στοὺς μύστες τὰ σύμβολα μνήσεως: τὸν «θύρσον» καὶ τὴν «κίστην» μὲ κλωνάρια κισσοῦ ἀγκαλιασμένη. Μέσα σ' αὐτὴν ἦταν κλεισμένα μυστηριώδη ἀντικείμενα, ἢ κατανόηση τῶν ὁποίων ἀπεκάλυπτε τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς. Ἦταν ἐρμητικὰ κλειδωμένη καὶ δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ τὴν ἀνοίξουν παρὰ μόνο στο τέλος τῆς μῆσης καὶ μπροστὰ στὸν ἱεροφάντη. Κατόπιν ἀκολουθοῦσε ξέσπασμα χαρᾶς. Κινοῦσαν τὶς λαμπάδες, τὶς ἔδιναν ὁ ἓνας στὸν ἄλλο καὶ ἔβγαζαν χαρούμενες κραυγές. Τὴν ἴδια μέρα μιὰ ἱερὴ πομπὴ μετέφερε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὴν Ἐλευσίνα τὸ ἄγαλμα τοῦ Διονύσου, στεφανωμένο μὲ μύρτα, καὶ τὸν καλοῦσαν Ἰακχο. Ἡ ἄφιξή του στὴν Ἐλευσίνα προμήνυε τὴ μεγάλη ἀναγέννηση. Γιατὶ ἀντιπροσώπευε τὴ θεία πνοὴ πού διαποτίζει κάθε πρᾶγμα, τὸν ἀναγεννητὴ τῶν ψυχῶν, τὸν μεσάζοντα μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς.

Ὁ Μινωίτης μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ θέση τοῦ χειριοῦ, τὸ ὁποῖο κατέδαζε μόνον ὅταν ἄκουγε τὶς λέξεις «Κόνκς Ὅμ Πάξ».

Ἐπειλὲς καὶ ἡ κραυγὴ «Ἐκὰς οἱ βέβηλοι!»

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἔμπαιναν στὸν ναὸ ἀπὸ τὴν μυστικὴ θύρα, γιὰ νὰ περάσουν ἐκεῖ μέσω τοῦ ἑξωτερικοῦ περιβόλου. Ἐκεῖ ὁ κήρυκας μὲ τρομερὲς ἀπειλὲς καὶ μὲ τὴν κραυγὴ: «Ἐκὰς οἱ βέβηλοι!» ἀπομάκρυνε τοὺς παρείσακτους, ποὺ κατῴρθωναν πότε-πότε νὰ γλυστρήσουν μέσα στοὺς ναοὺς μαζί μὲ τοὺς μύστες (ἐκὰς = ἀπὸ τὸν τ. ἐκὰς = 1) μακριά, μακριά ἀπὸ, σὲ ἀπόσταση· 2) μακριά ἀπὸ κάποιον ἢ ἀπὸ κάτι, ἐκτός· λέξη σχηματισμένη ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἀντων. ἐ - καὶ τὸ ἐπίθημα - κας, ποὺ δηλώνει ἐπιμερισμό: Ἐγκ. Πάπ. - Λαρ. - Μπριτ.). Οἱ μύστες ἔδιναν θανάσιμο ὄρκο, νὰ μὴν ἀποκαλύψουν τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐπρόκειτο νὰ δοῦν. Ἐπειτα ὁ κήρυκας συνέχισε:

- Τώρα σεῖς στὸ ὑποχθόνιο δῶμα τῆς Περσεφόνης, γιὰ νὰ συλλάβετε τὸ νόημα τῆς μέλουςας ζωῆς καὶ τῆς τωρινῆς κατάστασής σας, πρέπει νὰ περάσετε ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ θανάτου. Αὐτὴ εἶναι ἡ δοκιμασία τῶν μυστῶν. Πρέπει ν' ἀψηφάτε τὰ σκοτάδια, γιὰ νὰ χαίρεστε τὸ φῶς.

Μετὰ ντύνονταν δέρμα νεβροῦ (μικροῦ ἐλαφιοῦ), ποὺ συμβόλιζε τὸν ἀποχωρισμὸ καὶ τὴν ὁδὸν τῆς ψυχῆς, ποὺ θυθίζεται μέσα στὴ σωματικὴ ζωὴ. Τέλος ἔσθηναν τὶς λαμπάδες καὶ τοὺς λύχνους καὶ ἔμπαιναν στὸν ὑπόγειο λαδύρινθο. Στὴν ἀρχὴ τρίκλιζαν οἱ μύστες μέσα στὰ σκοτάδια, μετὰ δὲ ἀπὸ λίγο ἀκούονταν θόρυβοι, μουγκρητὰ καὶ φοβερὲς κραυγές. Ἀστραπές, ποὺ τὶς συνώδευαν βροντές, λόγχιζαν τὰ σκοτάδια. Μέσα στὴ λάμψη τοὺς ἔβλεπες τρομακτικὰ φαντάσματα. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐμφανίσεις ἦταν τόσο ἀστραπιαῖες, ποὺ δὲν πρόφτανες νὰ ἀντιληφθῇς τὴν τεχνικὴ τους. Ἐπειτα τὶς ἀκολουθοῦσε βαθὺ σκοτάδι, ποὺ μεγάλωνε τὴ φρίκη καὶ τὸν τρόμο ποὺ ἐνέπνεαν. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἄς φαντασθοῦμε, πῶς φαίνονταν ὅλα αὐτὰ σὲ χώρους μὲ φαντασμαγορικὸ περιβάλλον, ὅπως τὸ Ἰδαῖον καὶ Δικταῖον Ἄντρον, τὸ σπήλαιο Σκοτεινοῦ, τὰ ἱερὰ κορυφῆς τοῦ Γιούκτα, τοῦ Πετσοφᾶ κοντὰ στὸ Παλαίκαστρο καὶ τῶν Κυθήρων, τοῦ ὁποῖου ἀφιερῶματα ἔφερε πρόσφατα στὸ φῶς ὁ Ι. Σακελλαράκης. Ὁ Πλούταρχος παραβάλλει τὸν τρόπο ποὺ γεννοῦσαν αὐτὲς οἱ ὀπτασίες μὲ ἐκεῖνο ποὺ δοκιμάζει κανεὶς μπροστὰ σ' ἓνα ἄνθρωπο ποὺ πνέει τὰ λοίσθια. Φυσικὰ ὅλο τὸ τελετουργικὸ δὲν γινόταν στὰ σπήλαια καὶ στὰ ἱερὰ κορυφῆς λόγῳ ἀκαταλληλότητος τῶν χώρων.

Μετὰ ἀπὸ μιὰ σειρά τελετουργιῶν ἔχομε μπροστὰ μας καθισμένο σὲ θρόνο τὸν ἀγέλαστο βασιλέα τοῦ Ἄδου Πλούτωνα - Ἀιδωνέα, καὶ δίπλα του κάθεται ἡ γυναῖκα του, ἡ ψηλὴ καὶ αἰθέρια Περσεφόνη. Οἱ μύστες τὴν ἀναγνωρίζουν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ της. Εἶναι ἡ ἱεροφάντης ποὺ εἶχε παραστήσει τὴ θεὰ στὰ Μικρὰ Μυστήρια. Ἐξακολουθεῖ νὰ ἔναι πολὺ πιὸ ὁμορφὴ τώρα μὲ τὴ μεγαγχολικὴ τῆς ἔκφραση, διαφορετικὴ ὅμως, ντυμένη μὲ τὴν πένθιμη ἐσθῆτα (τὸ ἔνδυμα τῆς προφητιδᾶς μὲ τὰ ἀσημένια δάκρυα) καὶ τὸ χρυσοῦ διάδημα.

Αὐτὴ ἡ προηγούμενη περιγραφή μου θυμίζει, καὶ αἰσθάνομαι λύπη, τὸ ξενιτεμένο μινωικὸ χρυσελεφάντινο ἀγαλματάκι, ποὺ ἀρχαιοκάπηλοι, ἀκρωτηριάζοντας τὸ σῶμα καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Κρήτης, ἐξώρισαν πρὸς Βοστώνη, στὸ ἐκεῖ μουσεῖο. Ἡ Περσεφόνη δὲν εἶναι πιά ἡ παρθένος τῆς σπηλιᾶς. Τώρα ζῇ τὴ ζωὴ τοῦ κάτω κόσμου, ὑποφέρει. Βασίλισσα τῶν ὑποχθόνιων δυνάμεων, τῶν νεκρῶν, ξένη ὅμως στὸ βασίλειό της. Ἐνα χλωμὸ μειδίωμα φωτίζει ἐλαφρὰ τὸ πρόσωπό της, σκοτεινιασμένο ἀπὸ τὴ σκιά τοῦ Ἄδου. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ μειδίωμα ὅμως ὑπάρχει ἡ συνείδηση, ἡ γνώση τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ, ἡ ἀνέκφραστη γοητεία τοῦ ζωντανοῦ καὶ βουβοῦ πόνου. Ὑποδέχεται μὲ δλέμμα γεμᾶτο συμπάθεια τοὺς μύστες, οἱ ὁποῖοι γονατίζουν καὶ ἀφήνουν στὰ πόδια τῆς στέ-

φανα με νάρκισσους. Ἐκείνη τὴ στιγμή μιὰ σθη-
σμένη φλόγα ξαναλάμπει μέσα στὰ μάτια της, χα-
μένη ἐλπὶδα, μακρινὴ ἀνάμνηση τοῦ Οὐρανοῦ.
Ξαφνικά στὸ ἄκρο τῆς ὑπόγειας στοᾶς λάμπουν
πυρσοὶ καὶ διαπεραστικά ἀντηχεῖ μία φωνή, ποὺ
λέει:

– Ἐλᾶτε, μύστες. Ξαναγύρισε ὁ Ἰακχος. Ἡ Δή-
μητρα περιμένει τὴν κόρη της. Εὐοῖ!! (*Εὐοῖ! καὶ
εὐαῖ καὶ εὔα καὶ εὐάν* = ἐπιφώνημα – κραυγὴ Διο-
νυσιακοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς τῶν ἀκολού-
θων τοῦ Βάκχου. Ἡ παραλλαγὴ *εὔα* τοῦ ἐπιφών.
παρήγαγε τὸ ρῆμα *εὐάζω* καὶ τὸ ἐπίθ. *εὔιος*. Ἐπί-
θετο δὲ τοῦ Διονύσου ἦταν καὶ *Εὔας*, τοῦ δὲ Βάκ-
χου *Εὔιος*. *Εὐάζω* θὰ πῇ κραυγάζω πρὸς τιμὴν τοῦ
Βάκχου.) Κι ἐνῶ ὁ δυνατὸς ἀντίλαλος τοῦ ὑπο-
γείου ἐπαναλαμβάνει τὴ φωνή, ἡ Περσεφὼν τι-
νάζεται πάνω στὸ θρόνο της, σὰν νὰ ξύπνησε ἀπό-
τομα ἀπὸ ἓνα βαθὺ ὕπνο μετὰ ἀπὸ τὸ λόγισμα
μιᾶς ἀστραφτερῆς σκέψης καὶ λέει:

– Τὸ φῶς!.. Ἡ μητέρα!.. Ὁ Ἰακχος!..

Πετιέται ἀπὸ τὸ θρόνο της, μὰ ὁ Ἀιδωνεὺς τὴν
συγκρατεῖ μὲ μία κίνηση, πιάνοντάς τιν ἀπὸ τὴν
ἐσθῆτα της, καὶ ξαναπέφτει στὸ θρόνο της σὰν πε-
θαμένη. Τότε οἱ λαμπαδηφόροι χάνονται ἀπότομα
καὶ μία φωνὴ ἀκούεται νὰ λέει:

– Ὁ θάνατος εἶναι καινούργια ζωή!

«Εὐοῖ!» καὶ ἡ φράση «Κόνκς ὁμ παξ»

Οἱ μύστες συνωστίζονται τώρα μέσα στὴ στοὰ
τῶν ἡρώων καὶ τῶν ἡμιθέων πρὸς τὸ ἀνοιγμα τοῦ ὑπογείου. Τοὺς δγαίνουν τὶς νεβρί-
δες, τοὺς ραντίζουν μὲ καθαρήριο νερό, τοὺς φοροῦν καθαρὸς λευκοὺς χιτῶνες καὶ
τοὺς ὀδηγοῦν μέσα σ' ἓνα λαμπρὰ φωταγωγημένο ναό. Ἐκεῖ τοὺς ὑποδέχεται ὁ ἱερο-
φάντης, ὁ ἀρχιερέας, ἓνας σεβάσμιος γέροντας ντυμένος μὲ πορφύρα. Ὁ Πορφύριος,
ἓνας νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος τοῦ 3ου αἰῶνα μ.Χ., περιγράφει τὴν ἀνώτατη μύηση τῆς
Ἑλευσίνας ὡς ἑξῆς: «Στεφανωμένοι μὲ μυρτιές μπαίνομε ὅλοι οἱ μνημένοι στὸν προδόμο
τοῦ ναοῦ, τυφλοὶ ἀκόμη. – Ὁ ἱεροφάντης, ποὺ εἶναι μέσα στὸ ναό, θὰ μᾶς ἀνοίξῃ σὲ λί-
γο τὰ μάτια. (Ἐδῶ δλέπομε τὴν Μινωίτη λατρευτή). Ὅμως πρῶτα πρῶτα – γιατί τίποτε
δὲν πρέπει νὰ κάνωμε μὲ τὴν βία – ἄς νιφτοῦμε μὲ ἱερὸ νερό. Ὁ ἱεροφάντης μᾶς δια-
βάξει ἀπὸ ἓνα πέτρινο βιβλίον πράγματα ποὺ πρέπει νὰ τὰ κρατοῦμε πάντα μυστικά, ἐπὶ
ποινῇ θανάτου. Βέβαια αὐτὰ ταιριάζουν στὸ χῶρο καὶ τὸ χρόνο. Θὰ γελοῦσατε ἴσως,
ὰν τ' ἀκούγατε ἔξω ἀπὸ τὸ ναό. Ὅμως ἐδῶ καμμιά τέτοια διάθεση δὲν σᾶς γεννιέται,
καθὼς ἀκούτε τὰ λόγια τοῦ πρεσβύτη – γιατί εἶναι πάντα γέρος ὁ ἱεροφάντης – καὶ
κοιτάτε τὰ φανερωμένα σύμβολα (τὰ χρυσὰ ἀντικείμενα δηλαδή, ποὺ ἦταν μέσα στὴν
κίστη: κῶνος πιτύος, εἶδους πεύκον, γνωστοῦ ὡς κουκουναριά, ποὺ ἦταν σύμβολο τῆς
γυναικείας γονιμότητος· ὁ σπειρωτὸς ὄφις, ποὺ εἶναι ἡ πτώση τῆς ψυχῆς μέσα στὴν

Ἡ ἱκέτης μὲ τὴν ἐπιγραφή σὲ Γραμ-
μικὴ Α ἀπὸ τὴν Τύλισσο.

ύλη και ἡ ἀπολύτρωσή της διὰ τοῦ πενύματος· τὸ αὐγὸ, τὸ ὁποῖο εἶναι σύμβολο τῆς σφαίρας ἢ τῆς θείας τελειότητος, πὺν εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου). Δὲν σᾶς ἔρχεται καθόλου νὰ γελάτε, ὅταν ἡ Δῆμητρα σᾶς θεβαιώνη μὲ τὴν ιδιόμορφη γλῶσσα καὶ τοὺς συμβολισμούς της, μὲ ζωντανὲς ἀστραπὲς φωτός, μὲ συννεφιάσματα καὶ ξανασυννεφιάσματα ὅσα μᾶς ἔκανε νὰ δοῦμε καὶ ν' ἀκούσουμε ὁ σεπτὸς ἱερέας. Καὶ τότε τελικὰ τὸ φῶς ἐνὸς γαλήνιου θαύματος γεμίζει τὸ ναό. Νὰ τὰ Ἠλύσια πεδία, ὁ ἅγιος τόπος. Νὰ καὶ οἱ φωνὲς ἀπὸ τοὺς ὕμνους τοῦ χοροῦ τῶν Μακάρων. Καὶ τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ ἱεροφάντης ὅχι μὲ τὴν ἐξωτερικὴν τὸν μόνον ἐμφάνιση, ὅχι μὲ τὴν φιλοσοφικὴν τὸν ἐρμηνεία, ἀλλὰ στ' ἀλήθεια καὶ πραγματικὰ γίνεται ἓνας "δημιουργός", ἓνας ἀποκαλυπτικὸς ὅλων τῶν πραγμάτων ἀπολογητής. Ὁ Ὁ Ἥλιος εἶναι ὁ δαδοῦχος του, ἡ Σελήνη ὁ τελεουργικὸς του βοηθὸς κοντὰ στὸν ἱερὸ θωμὸ καὶ ὁ Ἐρμῆς ὁ μυστικὸς του κήρυκας. Μὰ εἰπώθηκε καὶ ἡ τελευταία λέξη **"Κόνεξ Ὁμ Πάξ"**. Ἡ τελετὴ τελείωσε, καὶ τώρα εἴμαστε γιὰ πάντα ἐπόπτες».

Τὰ τελευταῖα λόγια δείχνουν ὅχι μόνον τὴν μινωικὴ καταγωγή τῶν θυσιαστικῶν ἱεροτελεστιῶν καὶ τοῦ συμβολισμοῦ τῶν ἱερατικῶν πρακτικῶν τῶν Ἑλευσίνιων Μυστηρίων, ἀλλὰ καὶ ἀκόμη μινωικὴ ἐπίδραση σὲ ὅλες τὶς θρησκείες τοῦ κόσμου, κάτι πὺν δὲν ἔγινε ἀντιληπτὸ ἀπὸ τοὺς ξένους θρησκειολόγους, διότι δὲν μπόρεσαν ποτὲ νὰ ἐρμηνεύσουν σωστά ὅχι μόνον τὶς παραπάνω τρεῖς λέξεις πὺν ἀναφέρονται σὲ ὅλες τὶς ἀρχαῖες γλῶσσες, ἀλλὰ καὶ γιὰ ποῖο λόγο τὰ μοναδικὰ μινωικὰ ἀγαλματάκια ἐδείχναν τὸν λατρευτὴ νὰ ἔχη μὲ τὸ ἓνα χερὶ καλύψει τὰ μάτια του. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ στάση τοῦ μινωίτη λατρευτῆ ἀποδεικνύει τὴν παγκοσμιότητα τῆς Μινωικῆς Θρησκείας τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Στὶς θρησκευτικὰς τελετὰς τῶν Μάγια ἔχομε τὴ φράση **«Κόνεξ Ὁμον Πάνεξ»**, στοὺς Βραχμάνους τὴ φράση **«Κάνσα Ὁμ Πάνσα»**. Ὁ Βραχμανισμὸς, μὴ πανάρχαια μεταμινωικὴ θρησκευτικὴ σχολὴ ὑπερβατικῆς φιλοσοφίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ πρόδρομο τῆς φιλοσοφίας τοῦ Χριστιανισμοῦ, δέχεται πρῶιμα τὸ Βράχμαν (ὑπέρτατο ὄν) ὡς τρισυπόστατο, αἰώνιο, ἐνσυννείδητο, ἄφθαρτο, πανταχοῦ παρὸν καὶ πνευματικὴ πηγὴ τοῦ πεπερασμένου καὶ μεταβαλλόμενου σύμπαντος. Ὁ τύπος τῆς θυσίας, πὺν βασίζεται στὰ κείμενα τῶν *Βεδδῶν*, εἶναι μὴ περίπλοκη λατρευτικὴ διαδικασία, πὺν περιλαμβάνει ἀπαγγελία χωρίων τοῦ ἱεροτελεστικοῦ τυπικοῦ. Οἱ θεοὶ περιέρχονται στὸν ἔλεγχον τοῦ θυσιαστῆ μέσω τῆς γνώσης τῶν ἱερῶν κειμένων καὶ τῶν λατρευτικῶν τύπων πὺν κατέχει. Τὴν παγκοσμιότητα ὁμως τῆς Μινωικῆς Θρησκείας ὅχι μόνον γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀλλὰ μέχρι σήμερα ἀποδεικνύει τὸ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα AM 1938.1110 γνήσιο «Δακτυλίδι τοῦ Μίνωα» καὶ τὸ 585 ἀντίγραφο πὺν κατασκεύασε ὁ Gillieron, τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὸ Μουσεῖο Ἀσμόλεαν τῆς Ὁξφόρδης μαζί μὲ τὰ ἄλλα κλεμμένα ἀπὸ τὸν Ἑβανς, μὲ τὴν παράσταση πὺν ὑπάρχει πάνω του. Νὰ τονίσω ἐδῶ, ὅτι τὰ δύο προαναφερθέντα ἀντικείμενα, πὺν βρίσκονται κλεμμένα στὸ ἐξωτερικόν, δηλαδὴ τὸ χρυσὸ δακτυλίδι στὸ Ἀσμόλεαν καὶ τὸ χρυσελεφάντινο ἀγαλματάκι τῆς θεᾶς «Κόρης» στὴ Βοστώνη καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὰ περὶχωρα τῆς Κνωσοῦ, εἶναι τὰ κορυφαῖα δείγματα τῆς παγκόσμιας Μινωικῆς Θρησκείας, τὰ ὁποῖα μᾶς δείχνουν καὶ μᾶς παρουσιάζουν εὐγλωττα τὸ θεωρητικὸ καὶ τελετουργικὸ μέρος της. Οἱ ἐνδυμασίες τόσο τοῦ λατρευτῆ ὅσο καὶ τῆς λάτρισσας θυμίζουν ἀντίστοιχα τὶς παραδοσιακὰς κρητικὰς. Ὡρισμένα ἀγαλματίδια, ὅπως τὸ χάλκινο μὲ N 1829 τῆς προθήκης 61 στὴν αἴθουσα V τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, ἀπὸ τὸν Κατσαμπᾶ, πὺν λένε ὅτι παρουσιάζει λατρευτὴ μὲ τὸ χαρακτηριστικὸ ψηλὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιγραφή ἱερογλυφικῶν πὺν διάβασα στὴν πέτρα τῶν Μαλίων, εἶναι ἱερέας καὶ συγκεκριμένα, ὅπως γράφει, *δαῖτης* (ὁ ἱερέας πὺν κοιμάτιζε τὰ σφάγια), μοναχὸς μὲ πῖλο.

Για τις τρεις λέξεις, με τις οποίες τελειώνουν τὰ Μυστήρια, οἱ ξένοι γράφουν, ὅτι εἶναι μυστηριώδεις καὶ δὲν εἶχαν καμμιὰ ἔννοια στὴν ἑλληνική. Αὐτὸ σημαίνει, λένε, πὼς εἶναι ὅπωςδήποτε «προελληνικές» καὶ ἀνατολικῆς καταγωγῆς. Ὁ Wilford τις θεωρεῖ «σανσκριτικές» καὶ λέει ὅτι σημαίνουν: *«Εἶθε νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ πόθοι σου. Ξαναγύρισε πίσω στὴν παγκόσμια ψυχή»*. Ἐδῶ θὰ ποῦμε, ὅτι πρέπει νὰ κατανοήσουν πρῶτα οἱ ξένοι καὶ μετὰ μερικοὶ Ἕλληνες, πὺν ὑποκλίνονται χωρὶς λόγο μπροστά τους, πὼς καμμιὰ ἔρευνα γραφῶν καὶ ἐρμηνειῶν γιὰ διάφορα θέματα δὲν πρόκειται νὰ προχωρήσῃ, ἐὰν δὲν ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ μινωική γλῶσσα, πὺν ἀποτυπώνεται μὲ τὴν Γραμμικὴ Α καὶ τὰ ἱερογλυφικά, ἔχει παγκοσμιότητα καὶ εἶναι ἡ καθαρὰ πρωτοελληνική. Αὐτὸ τὸ βλέπω στὸ κείμενο πὺν εἶναι γραμμένο στὸν Δίσκο τῆς Φαιστοῦ, στὸν πέλεκυ μὲ τὰ ἱερογλυφικά τοῦ Ἀρχαλοχωρίου, στὴν καρφίτσα (περόνη) πὺν ἔδωσε ὁ J. P. Olivier στὸ Μουσεῖο Ἀγίου Νικολάου, σὲ πολλές καὶ διάφορες ἄλλες λέξεις, πὺν θυμίζουν στοὺς ξένους κορακίστικα. Ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ νὰ ἀσχοληθῇ κάποιος μὲ τις παραπάνω γραφές: πρέπει νὰ ζῇ στὴν περιοχὴ πὺν ἀναπτύχθηκαν αὐτὲς ἀπὸ μικρὸς καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ συχνὴ ἐπαφὴ μὲ τοὺς χωρικούς, οἱ ὁποῖοι μιλοῦν ἀκόμη πολλές μινωικές, ἐτεοκρητικὲς λέξεις, οἱ ὁποῖες δυστυχῶς, ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια, χάνονται μὲ τὴν ἀστυφιλία καὶ ξενομανία πὺν μᾶς διακατέχει καὶ μᾶς ἔχει καταστρέψει, ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι ἄμεσα συνδεδεμένος μὲ τὸ περι-

Ἱερέας «δαίτης» ἀπὸ τὸν Κατσαμπᾶ Ἡρακλείου μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ πύλο (σκοῦφο), ὁ ὁποῖος κρατοῦσε στὰ χέρια πανέρι κόκκινο ἀπὸ ἰτιά, τὸ ὁποῖο στὴ γιορτῇ τοῦ Ἑρμῆ ἢ τῆς μητέρας του περιεῖχε πικρορράδινα στὴν ἀρχὴ τοῦ σεληνιακοῦ μῆνα (πρωτομηνιά) καὶ ἐννιά μέρες ἀργότερα ἀπὸ τις καλὲνδες (πρωτομηνιά) τὰ κοπτάρια (εἶδος τονωτικοῦ ἀπὸ ἀμύγδαλα φρυγμένα καὶ τριμμένα μαζὶ μὲ μέλι, πιπέρι καὶ ἄλλες ἀρωματικὲς καὶ διεγερτικὲς οὐσίες).

βάλλον. Αυτό δεν ισχύει μόνο για την εποχή που είχαμε την Γραμμική Α, αλλά και για την Γραμμική Β, για την οποία πρέπει να γίνη αντιληπτό, πώς είναι γραμμένη σε διάφορες ελληνικές διαλέκτους ή γλωσσικά ιδιώματα με διαφορετική έρμηνεία της ίδιας λέξης κάθε φορά, με πιο γνήσια ελληνική την κρητική διάλεκτο, αφού από αυτήν είχαν δημιουργηθή οι υπόλοιπες κατά την μινωική εποχή, αλλά ακόμη και σήμερα παρατηρούμε το ίδιο φαινόμενο. Αυτό ακριβώς δεν έχουν αντιληφθή, απ' ό,τι φαίνεται, οι διάφοροι ευρωπαίοι που ασχολήθηκαν με την Γραμμική Β, με αποτέλεσμα να έχουμε σωστή μεν ανάγνωση, λάθος όμως μετάφραση κάθε φορά.

Η επίμαχη πρόταση «*Κόνκς*» *Ομ Πάξ*» (όχι Πάνξ) σημαίνει «*ἀρκετά ἀνά τὰ μάτια*», δηλαδή *ἀρκετά* πιά, δεν χρειάζεται να έχετε το χέρι στα μάτια: Αυτό έλεγε ο ιεροφάντης στους μύστες στο τέλος της τελετής μύησης.

Πιο αναλυτικά:

Κόνκς: από την *κόγχη* ή το *κόγχος*, ό, ή = κοίλωμα του σώματος, *κόγχη* (μεταφορικά τα μάτια): Έγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάννικα.

Όμ: (αϊολ. τύπος) πρόθεση = *ἀνά*. Αϊολικός τύπος της πρόθεσης *ἀνά* πρὸ τῶν χειλικῶν συμφώνων (πρὸλ. αϊολ. *ὀμμένω* ἀντὶ ἀναμένω): *ἀνά* > *ἄν* (με ἀποκοπή) > *ον* (με κώφωση) > *ομ* (με ἀφομοίωση): Έγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάννικα.

Πάξ: Το ἐπιφών. *πάξ* από την συνεσταλμένη (ἀσθενή) βαθμίδα *παγ* - του *πήγνυμι* ή *πηγνύω* (πρὸλ. *ἄ-παξ*, καθ-*άπαξ*) (παρακελευσματικό ἐπιφών., προκειμένου να τελειώσει μία συζήτηση) = *ἀρκετά*, φτάνει πιά, *ἀρκεῖ*: Έγκ. Π.-Λ.-Μ.

Τα εἰδῶλια λοιπὸν τοῦ μινωίτη λατρευτῆ εἶναι ἀφιερῶματα στὴν θεότητα, πού δείχνουν ὅτι αὐτὸς πού τὰ δωρίζει ἔχει ἀφιερώσει τὸν ἑαυτό του, δηλαδή ἔχει μνηθῆ στὴν λατρεία αὐτῆς, περνώντας τὸ πιὸ κρίσιμο στάδιο, κατὰ τὸ ὁποῖο εἶχε κλειστά τὰ μάτια, καὶ ὑπόσχεται πίστη.

«*Στὸν Οὐρανὸ νὰ μαθαίνης σημαίνει νὰ βλέπης. Στὴ Γῇ σημαίνει νὰ ξαναθυμᾶσαι. Καλότυχος ὁποῖος πέρασε τὰ Μυστήρια. Αὐτὸς ξέρει τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς*» (Πίνδαρος). Τὰ μυστήρια κατὰ τὴν μινωικὴ ἐποχὴ ἀλλὰ καὶ μέχρι τὸν βον π.Χ. αἰῶνα εἶχαν φυλετικὸ περιορισμό, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα. Στὴ συνέχεια εἶχαν διατηρηθεῖ ἐλάχιστα ἀπὸ τὰ μινωικὰ στοιχεῖα καὶ ὅλα γίνονταν πλέον κατ' ἔθιμο, χωρὶς οὐσία καὶ γιὰ ψυχαγωγία. Ὅπως π.χ. τὰ μάτια ἦταν κλειστά μόνο γιὰ μία στιγμὴ ἐθιμοτυπίας. Τὰ μυστήρια δηλαδή εἶχαν ὑποστῆ τὴν φθορὰ πού ἔφερε μαζί της ἡ παρακμὴ. Τὰ μυστήρια εἶχαν τέτοια λαμπρότητα στὸ τελετουργικὸ τυπικὸ τους, πού ἄντεξαν νὰ διατηρηθοῦν τρεῖς δόκκληρους αἰῶνες ἐν ὄψει τοῦ ἐπιβαλλομένου Χριστιανισμοῦ. Χρειάστηκε ἓνα διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου, πού ἐνέκρινε τὴν κατεδάφιση τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευσίνας, γιὰ νὰ τεθῇ τέρμα στὴν τόσων αἰώνων λατρεία, στὴν ὁποία ἡ γοητεία τῆς ἐλληνικῆς τέχνης ἀγαποῦσε πολὺ νὰ ἐνσαρκώνῃ τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τοῦ Ὁρφέα (μινωικά), τοῦ Πυθαγόρα καὶ τοῦ Πλάτωνα. Ὅπως δὲ γνωρίζομε, ὅλοι αὐτοὶ δάχτηκαν στὴν Κρήτη.

Νὰ μὴν ξεχνοῦμε δέ, ὅτι τὸ μεγάλο νέο στὰ κείμενα πού εἶναι γραμμένα στὸ Δίσκο τῆς Φαιστοῦ εἶναι ὅτι ὁ Σόλων, αὐτοεξόριστος, ὠρίστηκε στὰ Ὁρφικά τῶν Φαιστίων καὶ θυσίασε χοίρους, ὅπως θυσίαζαν στὴν Ὑρσῶ (πιθανόν τὴν πόλη τῶν γνωστῶν ἀπὸ ἐπιγραφὲς Ὑρτέων). Ἀλλὰ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα θὰ ἀσχοληθοῦμε ἄλλη φορὰ.

Ἀντώνης Θ. Βασιλάκης

Η «ΒΑΒΟΥΡΑ» ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δύο ἐπιστολές ἀναγνωστῶν γιὰ μία ἐκπομπή
τῶν Μ. Μπερνάλ καὶ Μ. Λέφκοβιτς στὴ «NET»

1

Ἀγαπητέ κύριε Λάμπρου,

Ἦθελα νὰ σᾶς γράψω ἀμέσως μετὰ τὶς ἐκπομπές τῆς Κρατικῆς Τηλεοράσεως (NET) γιὰ τὸν Μ. Bernal (ὅσοι τὸν εἶδαν θὰ κατάλαβαν τὴν ἀγωνία του) καὶ γιὰ τὴν Μ. Leucowicz (τρέμε Bernal!), ἀλλὰ τὸ ἀμέλησα, θεωρῶντας ὅτι δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ἀσχολῇται κανεὶς μὲ ἀνθρώπους ποὺ ἐπιδιώκουν νὰ μείνουν στὴν Ἱστορία μέσῳ ἡλιθιοτήτων. Οἱ ἀπόψεις τοῦ Bernal εἶναι γνωστές. Ἀλλὰ καὶ ἡ Leucowicz δὲν πῆγε πίσω. Προδόθηκε, ὅτι δὲν ξέρει ἀλλὰ οὔτε καὶ μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὰ ἑλληνικά: εἶπε ὅτι ἡ δομὴ τους φαίνεται ὅτι εἶναι βορείας προελεύσεως! Κακόμοιρε Τσατσόμοιρε...

Δὲν μπόρεσα ὅμως νὰ ἀντέξω τελικὰ στὸν πειρασμὸ νὰ σᾶς γράψω γιὰ τὸν κοινωνιολόγο κ. Κ. Τσουνκαλᾶ, ποὺ ἔπαιρνε τὶς συνεντεύξεις, ἢ ἡδονὴ τοῦ ὁποίου ἦταν ἐμφανὴς κάθε φορὰ ποὺ εἶτε ὁ Bernal εἶτε ἡ Leucowicz ἔλεγαν κάτι ποὺ βόλευε τὴν ἄποψη ὅτι οἱ Νεοέλληνες δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τοὺς ἀρχαίους.

Ὁ κ. Τσουνκαλᾶς εἶναι, ὡς γνωστόν, ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου «Greek Tragedy» (1969), ἐκδόσεως Penguin. Γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν ἀγγλικά ὑπάρχει καὶ ἡ ἑλληνικὴ μετάφραση στὶς ἐκδόσεις Νέα Σύνορα – Α.Α. Λιδάνη (1974), ποὺ τιτλοφορεῖται «Ἡ Ἑλληνικὴ Τραγωδία» μὲ ὑπότιτλο «Ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση ὡς τοὺς συνταγματάρχες», διότι, ὅπως ἐξηγεῖ στὸν πρόλόγό του ὁ κ. Κ. Τσουνκαλᾶς, «Ἀν ἡ 21η Ἀπριλίου 1967 αἰφνιδίασε τὴ διεθνή κοινὴ γνώμη... γιὰ τὸν ἑλληνικὸ λαό... ἦταν... γεγονὸς εὐεξήγητο καὶ μάλιστα ἐνδεχόμενο. Σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ τὴν προέλευση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος» κ.λπ. Κι ἔτσι, γιὰ νὰ εἶναι συνεπὴς μὲ τὸ ἐπιδιωκόμενο δάθος τῆς μελέτης του, ἀνατρέχει μέχρι τὴν Τουρκοκρατία. Ἀπὸ ἐκεῖ κατὰ τὴ γνώμη του ξεκινάει τὸ νοσηρὸ κλίμα, ποὺ κατέληξε στὴν 21η Ἀπριλίου.

Ἡ ἑλληνικότητα ἑνας «μυστικοπαθὴς προσανατολισμός»!

Σ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἑλληνικὴ μετάφραση, στὶς σελίδες 8 καὶ 9, ὑπάρχει

τὸ ἀποκορύφωμα τῶν ἀπόψεων ποὺ ἐκφράζονται στὸ βιβλίο (τουλάχιστον 12 σημεία, ποὺ «βάζουν τάξη» στὶς φαντασιώσεις τῶν «Ἑλλήνων»), ἐνῶ ἤδη ἀπὸ τὴν σελίδα 3 ὁ ἀναγνώστης ἔχει προϋδεασθῇ γιὰ τὸ τί θὰ ἐπακολουθήσῃ. Π.χ. «*Ὁ ἱστορικὸς καὶ πνευματικὸς χαρακτήρας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους (ἐννοεῖ τῶν Νεοελλήνων) δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ προσδιοριστῇ. Εἶναι θαλκανικὸς χωρὶς νὰ εἶναι σλαβικός, μεσανατολίτικος ἀλλὰ ὄχι μουσουλμανικός, εὐρωπαϊκός ἀλλὰ ὄχι δυτικός*».

Ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲν ἔγκλημα εἶναι τέλειον, προδόθηκε καὶ τὸ προκατασκευασμένο τῶν συνεντεύξεων ἀπὸ τὰ εἰπωθέντα ἀπὸ τὴν Leucowicz (θεωρεῖ δεδομένο τὸν ἰνδοευρωπαϊσμό) ὅτι «οἱ Νεοέλληνες, γιὰ νὰ δείξουν τὴν συνέχεια μὲ τὴν ἀρχαιότητα, ἐπέβαλαν μία γλῶσσα “καθαρή” (ἐννοεῖ τὴν καθαρεύουσα) ἐπαναφέροντας τὰ γραμματικὰ στοιχεῖα τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν». Ἴδου καὶ ἡ ἀντίστοιχη φράση στὸ βιβλίο τοῦ κ. Κ. Τσουνκαλᾶ (σελ. 90): «*Πράγματι ὁ μυστικοπαθὴς προσανατολισμὸς πρὸς τὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα... ἐπέβαλε ἐπίσης μία γλῶσσα “καθαρή”, ποὺ, ἐπαναφέροντας τὰ γραμματικὰ στοιχεῖα τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν...*» κ.λπ. κ.λπ.

Σύμφωνα μὲ τὰ γραφόμενα λοιπὸν τοῦ κ. Κ. Τσουνκαλᾶ ὁλόκληρη ἡ Ἀναγέννηση, ὁλόκληρος ὁ Νεοκλασικισμός, ὁλόκληρη ἡ ἀρχαιολατρεία (μαζὶ μὲ τὶς κλοπὲς τῶν ἑλληνικῶν ἀριστουργημάτων, ποὺ δικαιολογοῦν τὴν ὑπαρξὴ τῶν διαφόρων ξένων μουσείων), ὁλόκληρο τὸ κίνημα τοῦ Φιλελληνισμοῦ σὲ Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικὴ ὑπῆρξαν «μυστικοπαθὴς προσανατολισμὸς πρὸς τὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα». Ἐκτὸς ἐὰν ὅλα τὰ προηγούμενα ἦταν ὑγιὲς προσανατολισμός, καὶ μόνο ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἦταν μυστικοπαθὴς, μία καὶ κατὰ τὸν κοινωνιολόγο Κ. Τσουνκαλᾶ εἴμαστε «*θαλκάνιοι ἀλλὰ ὄχι σλάβοι*», «*μεσανατολίτες ἀλλὰ ὄχι μουσουλμάνοι*» καί, κυρίως, «*εὐρωπαῖοι ἀλλὰ ὄχι δυτικοί*».

Ἡ κομματικοποίηση τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ φετιχ «ἀντιρρατισμός»

Ἐνα ἄλλο σημεῖο, ποὺ μὲ συνεκλόνησε, στὸ συγκεκριμένο βιβλίο, ἦδη ἀπὸ τὸ 1973 ποὺ τὸ διάβασα, ἦταν τὸ διαχεόμενο συμπέρασμα (ἐμμέσως πλὴν σαφῶς) ὅτι ἓνας συνεπὴς κεντρῶς ἢ κεντροαριστερός, πόσο μάλλον ἓνας ἀριστερός, δὲν νοεῖται νὰ πιστεύῃ σὲ θεωρίες περὶ συνεχείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Καὶ γιὰ ὅσους δὲν κατάλαβαν (π.χ. οἱ παλαιοὶ καὶ συνεπεῖς κεντρῶοι, ποὺ ἔδιναν, ὅπως φαίνεται, τζάμπα τὴν ζωὴ τους γιὰ τὴν πατρίδα, νομίζοντας ὅτι εἶναι Ἕλληνες) ἔχει καὶ ἐπεξηγήση: «*Θὰ μπορούσε ἴσως κανεὶς νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξὴ κάποιας φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς συνοχῆς ἀνάμεσα στὴ κλασσικὴ ἐποχὴ, τὴ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία καὶ τὴ σύγχρονη Ἑλλάδα. Πάντως αὐτὸ δὲν εἶναι δέδαιο. Αὐτὸ ποὺ εἶναι ἀναμφισβήτητο εἶναι, ὅτι ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ δομὴ*

τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας ἔχει τὶς ρίζες της στὴ μακρόχρονη περίοδο τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας» (σελίδες 3, 4).

Ἴδου λοιπὸν ποὺ μάθαμε ἐπιτέλους τὸ δέβαιον καὶ τὸ ἀναμφισβήτητον. «Ὅλα τ' ἄλλα ἀδέβαια «ἴσως». Ἡ προσεκτικὰ διατυπωμένη φράση ὅμως (ποὺ δείχνει, ὅπως καὶ πάρα πολλὰ ἄλλα σημεῖα τοῦ βιβλίου, ὅτι ὁ κ. Κ. Τσουκαλᾶς εἶναι «λίαν ἐκπαιδευμένος» καὶ ὄχι κουλτουριάρης, ἀριστερός, ἀριστερίζων ἢ διεθνίζων) δείχνει καὶ κάποιον ἄλλο «δέβαιο»: ὅτι ἡ πιθανὴ συνοχὴ ἀφορᾷ στὴν περίοδο ἀπὸ τὴν κλασσικὴ Ἑλλάδα μέχρι σήμερα (δὲν μπορεῖ, βλέπετε, νὰ τὰ δάλλῃ μὲ τόσους καὶ τόσους ἱστορικούς, ποὺ θεωροῦν δέβαιη τὴν συνοχὴ καὶ ὄχι πιθανή), ἀλλὰ γιὰ τὴν κλασσικὴ ἐποχὴ εἶναι ἀναμφισβήτητο (γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἀναφέρεται) ὅτι ἡ καταγωγὴ τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἀόριστη!

Ἐχουνε «μεγάλῃ πλάκα» ὅλοι αὐτοὶ οἱ δῆθεν μὴ ρατσιστές, Ἕλληνες καὶ ξένοι, ποὺ ξοδεύουν τόννους φαιᾶς οὐσίας, ὥστε μὲ κομπῆς καὶ δῆθεν ἀντικειμενικὲς καὶ ἀποστασιοποιημένες ἐκφράσεις, δηλώσεις καὶ ἐκδηλώσεις νὰ μᾶς πείσουν ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ πολυσκοτιζώμαστε γιὰ τὸν τόπο, διότι ἡ ἐλληνικότητά μας δὲν ἀποδεικνύεται (τάχα) φυλετικά! Καὶ ὅτι, ὅπως ἐμεῖς κάποτε ἤρθαμε καὶ ἀφομοιώσαμε τοὺς ντόπιους (Πελασγούς, Προέλληνες καὶ ὅπως ἄλλιῶς τοὺς ὀνομάζουν), πρᾶγμα ποὺ φαίνεται ἀπὸ τὴν δόρεια καταγωγὴ τῆς γλώσσας μας (!!!), ἔτσι μπορεῖ νὰ ἔρθῃ καὶ ὅποιος γουστᾷ, νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ, νὰ μᾶς ἀφομοιώσῃ, νὰ μᾶς ἐξοντώσῃ καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλει ἀνάλογα μὲ τὶς ὁρέξεις τους· κι ἐμεῖς δὲν πρέπει οὔτε κἀν νὰ διαμαρτυρηθοῦμε, γιατί θὰ χαρακτηρισθοῦμε ρατσιστές, σωδινιστές, ὀπισθοδρομικοί, ἀντιδραστικοί (τὰ ἔχω ἀκούσει αὐτὰ ἀπὸ Γερμανοὺς τουρίστες τὸ 1992) καὶ ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ δάλλῃ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ κανεὶς κουλτουριάρης ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα δὲν κάθεται νὰ σκεφθῇ τὸ ἐξῆς ἀπλό: «Ὁλὴ αὐτὴ ἡ «βαβούρα» γίνεται γιὰ κανένα ἄλλο κράτος καὶ γιὰ κανένα ἄλλο λαὸ στὸν κόσμος;

Μετὰ τιμῆς
«Παμπάλαιος Κεντρῶς»

Ἀθήνα

2

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ παρακολουθήσω εἰς τὴν κρατικὴν NET τὰς συνεντεύξεις πρὸς τὸν κ. Κ. Τσουκαλᾶ τόσο τοῦ κ. Μ. Μπερνάλ ὅσον καὶ τῆς κ. Μ. Λέφκοβιτς, θὰ ἠθελὰ νὰ σοῦ μεταφέρω τὰ συμπεράσματά μου.

Πρόκειται περὶ δύο προβληματικῶν ἀτόμων, ἰδίως τοῦ κ. Μπερνάλ, τῶν ὁποίων τὸ μοναδικὸν κίνητρον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἡ διάθεσις

πρωτοτυπίας, ὅπως συνέβη παλαιότερα μὲ τὸν Ο. Νοῦγκεμπάουερ, τὸν Δ. Χίλμπερτ (κατὰ Ε. Σταμάτην, καὶ ὁρθῶς) καὶ ἄλλους πολλούς, κατὰ σύμπτωσιν ἀνήκοντας εἰς τὸν λεγόμενον Δυτικὸν Πολιτισμὸν, διότι ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι δὲν συναντᾶται εἰς τοὺς ἀνατολικούς τοιαύτη μανία.

Πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς συγγραφεῖς (π.χ. ἀλαζονεία καὶ κομπασμὸς τοῦ Καρτεσίου ἔναντι τῶν ἀρχαίων), διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι πρόκειται περὶ μεμονωμένων περιπτώσεων, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι (π.χ. δέος Νεύτωνος ἔναντι τοῦ Ἀρχιμήδους), οἱ ὅποιοι, ὡς ὁ Γκαίτε, εἶναι εἰς τὸ ἔπακρον θαυμασταὶ καὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἀγωνία ἀπελευθερώσεως ἀπὸ πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν

Θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Τέχνην, ἡ ὁποία, ὡς γνωστὸν, ἀποδίδει κάλλιον παντὸς ἄλλου τῇ περιρρέουσαν ἀτμόσφαιραν. Βλέπομεν εἰς τὸ «Ρέκβιεμ» τοῦ Μότσαρτ προσωπικὸν ὕφος, εἰς τὸ «Ρέκβιεμ» τοῦ Βέρντι ὀπερικὴν κατασκευήν, εἰς τὸ ἀντίστοιχον τοῦ Μπερλιόζ πομπῶδες μεγαλεῖον κ.λπ. καὶ μόνον εἰς τὸ «Ρέκβιεμ» τοῦ Λίστ διακρίνομεν ὡς σκοπὸν τὴν βαθμιαίαν χαλάρωσιν τῆς ἐντάσεως, τὴν βαθμιαίαν ἐπίτευξιν ἡρεμίας καὶ τὴν τελικὴν ψυχικὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἀκροατοῦ.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων ἠθέλησα νὰ δείξω, ὅτι εἰς τοὺς πλείους Δυτικούς ἐνυπάρχει ἀγωνία ἀπελευθερώσεως ἀπὸ πᾶν τὸ ἑλληνικὸν (καὶ ἡ ἀπελπισ προσπάθειά των ἐπαυξάνει τὸν φθόνον), ἐνῶ τοιοῦτο σύμπλεγμα ἀπουσιάζει κατὰ μέγα μέρος ἢ παντελῶς (βλ. Λομπατσέφσκι) ἀπὸ τοὺς Ἀνατολικούς.

Οὕτω ἐπανερχόμενος εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς φίλους μας, νομίζω ὅτι τοὺς ὑπερτιμῶμεν ἀσχολούμενοι μὲ τὰ ἔργα των. Διότι ὁ μὲν Μπερνάλ (ἀξιολύπητος ὅπως ἐπαρουσιάσθη) ἠθέλησε νὰ ἀντιπαραβληθῇ μὲ τοὺς Γερμανοὺς τῆς ἐκ βορρᾶ «Ἑλληνικῆς καθόδου», ἡ δὲ Λέφκοβιτς ἀπλῶς μὲ τὸν Μπερνάλ! Οὕσα κατὰ τὰ ἄλλα καὶ αὐτὴ ὁπαδὸς τοῦ ἀναντιρρήτου κατ' αὐτὴν γεγονότος, τῆς ἐλεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ ἀλλοῦ.

Θὰ παρακαλοῦσα ὅθεν νὰ φροντίσετε νὰ προμηθευθῇτε ἀπὸ τὴν NET ἀντίγραφα τῶν δύο μαγνητοταινιών, πρὶν τὰς καταστρέψουν, ὥστε εἰς τὸ ἀρχεῖον σας νὰ ὑπάρχουν τὰ δύο αὐτὰ τεκμήρια, κατ' ἐμὲ προσωπικῆς μειονεξίας, κατ' ἄλλους ὅμως ἴσως ἐσκεμμένης ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας, ἔστω καὶ δολακώδους.

Μετὰ τιμῆς
Ἰάσων Τεγόπουλος

Ἀθήνα

Ἕνας Ἀπόδημος Ἑλληνισμὸς ποὺ διαλύεται ἐκ τῶν ἔνδον

οταν το Πατριαρχειο
«Εκπαραθυρώνη»
τον κ. Σπυρίδωνα
για «ελληνοπρεπεια»

*Ὁ τ. ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ.
Σπυρίδων, ὁ ὁποῖος ἐξαναγκάστηκε σὲ
παραίτηση γιὰ τὴν «ἐλληνοπρέπεια»
του. (Φωτογραφία Δημ. Πανάγον.)*

Στὸ κατώφλι τοῦ 21ου αἰῶνα ὁ Ἑλληνισμὸς καλεῖται καὶ πάλι νὰ προσφέρει στὴν ἀνθρωπότητα τὶς διαχρονικὲς καὶ παγκόσμιες ἀξίες του. Ἡ ἀνάγκη αὕτῃ ἐπισημαίνεται διαρκῶς καὶ ἀπὸ τὸ 1982 ἀπὸ τὸν «Δαυλὸ» ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σημαντικὲς προσωπικότητες, Ἕλληνες ἢ ξένους. Ἀνεξαρτήτως κινήτρων ὁ ἴδιος ὁ πρόεδρος τῶν ΗΠΑ κ. Μπιλ Κλίντον στὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στὴν Ἀθήνα ὡμολόγησε: «Εἴμαστε ὅλοι Ἕλληνες». Πρὶν λίγο καιρὸ ὁ Ἀμερικανὸς πρέσβυς στὴν Ἀθήνα κ. Νίκολας Μπέρνς δήλωνε σὲ συνέντευξή του στὸν «Δαυλὸ», ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ὀφείλει τὴν ὑπαρξή της στὸν Ἑλληνισμό.

Πρόσφατα πραγματοποιήθηκε στὴ Θεσσαλονίκη τὸ παγκόσμιο συνέδριο τοῦ Συμβουλίου Ἀπόδημον Ἑλληνισμοῦ (ΣΑΕ) γιὰ τὶς προοπτικὲς καὶ τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ νέα χιλιετία. Τὸ συνέδριο χαρακτηρίσθηκε «φιέστα» ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ΓΓΑΕ σὲ σχετικὴ τους ἀνακοίνωση⁽¹⁾. 1700 σύεδροι ἀντάλλαξαν ἐπαγγελματικὲς κάρτες, ἤπιαν «κοκτεῖλς», πῆραν μία γεύση ἐλληνικῆς ἀνοργανωσιᾶς καὶ προχειρότητας καὶ ἀπεχώρησαν, χωρὶς νὰ καταλήξουν σὲ συντονισμένες ἐνέργειες ἀναφορικὰ μὲ τὸν σκοπὸ τῆς συνάντησής τους: Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν γνωρίζει τί θέλει!..

Ἡ ἀπόδημη νεολαία ἀπογοητεύθηκε. Ἡ πλειοψηφία τῆς φιλοξενήθηκε χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ συνεδρίου, στὴ Χαλκιδική. Ἀποκλείσθηκε ἀπὸ

τὸ γεῦμα-«πάρτυ» τοῦ ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Παπανδρέου. Ὅσοι συμμετείχαν μὲ πρόθεση νὰ συμβάλουν στὴν προώθηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπογοητεύθηκαν καὶ αὐτοί. Οἱ ἐπιστήμονες ποῦ ἐκλήθησαν γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό, δὲν προσέρχονταν ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς ἢ ἀνθρωπιστικὲς ἐπιστῆμες, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλους κλάδους. Διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες καταξιωμένοι διεθνῶς δὲν ἐκλήθησαν. Ψηφοθηρίες λοιπόν, προεκλογικὲς ὑποσχέσεις, «ξύλινη γλῶσσα», «κλίκες», «κοκτεῖλ πάρτυς γνωριμιῶν», παρέλαση πολιτικῶν καὶ σπατάλη δημοσίου χρήματος ἐν (: «ἐπιβεβλημένη δαπάνη») ὀνόματι τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὁμογενῶν, ποῦ συμμετείχαν στὸ συνέδριο, δὲν ἐκπροσωποῦσαν –διὰ στόματος, ὅπως ἐλέχθη, τῆς Διακομματικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς γιὰ θέματα Ἑλληνισμοῦ– παρὰ μόνον τὸ 5 μὲ 7% τῶν ἀποδήμων⁽²⁾. Ἡ δὲ προαναφερόμενη ἐπιτροπὴ οὐδέποτε παρουσίασε ἀπολογισμό τοῦ ἔργου της στὸ Κοινοβούλιο⁽³⁾.

Ποιοὶ λοιπόν εἶναι αὐτοὶ ποῦ πολεμοῦν τὶς ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ; Ἀς μὴν ἀναζητοῦμε τοὺς «ἐχθροὺς» πάντοτε ἔξω. Ἴσως νὰ προσέρχονται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ σπλάγχνα του, θεσμοθετημένους δηλαδὴ φορεῖς, ποῦ ἐξ ὀρισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ στηρίζουν καὶ νὰ προωθοῦν τὸν Ἑλληνισμό. Ὁ «Δαυλός», συνεπῆς στὴν πορεία του, διενήργησε ἐκτεταμένη ἔρευνα στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Καὶ σὲ συνέχειες θὰ καταγράψῃ καὶ θὰ ἀποκαλύψῃ στοιχεῖα μὲ συνεντεύξεις καὶ γεγονότα, ποῦ ρίχνουν φῶς στοὺς πραγματικοὺς ἐνόχους.

Ἡ «ἐλληνοπρέπεια» τῶν κληρικῶν τιμωρεῖται

Α' Ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στὸν ἀπόδημο ἑλληνισμό (ΗΠΑ). – Γιατὶ τιμωρήθηκε ἀπὸ τὸ Φανάρι μὲ «παραίτηση» ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ ὁ κ. Σπυρίδων;

Ἀναπάντητο ἔμεινε τὸ βασανιστικὸ γιὰ τὴν πλειοψηφία τῆς Ὁμογένειας ἐρώτημα, μὲ ἀποδέκτη τὸν ἴδιο τὸν πατριάρχη, γιατί «ἐκπαραθυρώθηκε» καὶ δὲν στηρίχθηκε ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο ὁ νόμιμος ἀρχιεπίσκοπος κ. Σπυρίδων. Ὁ κ. Σπυρίδων ἀποτέλεσε ἐπιλογὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ κ. Βαρθολομαίου.

Σύμφωνα μὲ ἀσφαλεῖς πληροφορίες ὁ κ. Σπυρίδων «ἐκπαραθυρώθηκε» γιὰ τὴν «ἐλληνοπρέπεια» του καὶ γιὰ τὶς κινήσεις του στὸ θέμα τῆς παιδείας τῶν ἀποδήμων. Εἶναι γνωστὸ σὲ εὐρεῖς κύκλους τῆς Ὁμογένειας, ὅτι ὁ κ. Σπυρίδων, ὅταν ἐδέχτο φιλικὰ προσκείμενους στὴν ἐλληνικὴ ἰδεολογία τοῦ ἐπισκέπτες στὸ γραφεῖο του, ἔκλεινε τὴν πόρτα, ἔβγαζε τὰ ράσα του καὶ ἔλεγε χαρακτηριστικά: «Ἄς ὁμιλήσουμε περὶ Ἑλληνισμοῦ». Ἀναφέρουμε ἐπίσης, ὅτι σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικὰ μὲ τὸ ἐὰν θὰ ἔπρεπε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸ «Ἑλληνική», ἡ ἀπάντησις τοῦ τότε ἀρχιεπισκόπου ἦταν: «Ἄν ἡ Ὁρθοδοξία χάσῃ τὴν ἐλληνικότητά της, τότε θὰ ἔχῃ χάσει τὸν μισὸ θησαυρὸ της». Ὁ κ. Σπυρίδων, ὅταν εἶχε συμπληρωθῇ ἓνα ἔτος ἀπὸ τὴν ἐν ψυχρῷ δολοφονία τῶν Ἑλληνοκυπρίων στὴν Πράσινη Γραμμή, ἤθελε νὰ τελέσῃ μνημόσυνο. Ὁ πατριάρχης ὁμως τοῦ τὸ ἀπαγόρευσε. Μετὰ ἀπὸ πιέσεις τῆς γνωστῆς ὁμογενειακῆς ἐφημερίδας «Ἐθνικὸς Κήρυκας», ἡ ὁποία ὑποστήριζε τὸν Σπυρίδωνα, ἀλλὰ καὶ τὶς διαμαρτυρίες ὁμογενῶν, τὸ μνημόσυνο ἐτελέσθη «κακὴν κακῶς».

Σύμφωνα με ανεπιβεβαιώτες πληροφορίες τὸ ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας ἄσκησε πίεση στὸ ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ ζητώντας νὰ πιέσῃ... τὸ Πατριαρχεῖο, γιὰ νὰ σταματήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἡ Ὁμογένεια τὴν ἀνάμειξή τους στὰ ἐθνικὰ θέματα, στὰ ὁποῖα πρωτοστατοῦσε ὁ κ. Σπυρίδων. Ἐμμέσως μᾶς ἐπιβεβαίωσε τὴν πληροφορία μητροπολίτης μεγάλης πόλης τῶν ΗΠΑ, λέγοντας ὅτι «ὅλες οἱ φασαρίες γιὰ τὰ ἐθνικὰ θέματα ἐδῶ στὴν Ἀμερικὴ δημιουργοῦν προβλήματα στὸ Φανάρι».

Ἐπιπλέον ὁ τῶς ἀρχιεπίσκοπος ἔπρεσε θῶμα τῆς προσπάθειας γιὰ τὴ «σαλαμοποίηση» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς καθὼς καὶ τὸν κατακερματισμὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν ΗΠΑ σὲ πέντε μητροπόλεις, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ φιλοδοξίες συγκεκριμένων ἱεραρχῶν. Ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυρίδων, ὅταν παραιτήθηκε, ἐξωμολογήθηκε σὲ στενὸ του φίλο: «Γιὰ ποιά Ἐκκλησία ἐδῶσα τόσα χρόνια ἀπὸ τὴ ζωὴ μου;». Ἡ ἱστορία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κατεστημένου ἐπαναλαμβάνεται γιὰ μία ἀκόμη φορὰ.

Ὁ πρῶτον ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδων μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴ παραιτήσή του ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου νὰ τὸν μεταθέσῃ στὴν Μητρόπολιν Χαλδίας, ἐπέλεξε νὰ παρακολουθήσῃ σιωπηλὰ τὶς ἐξελίξεις στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς. Ἀπέστειλε δὲ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πατριάρχη στίς 19 Σεπτεμβρίου τοῦ περασμένου ἔτους, στὴν ὁποία ἀνακοίνωνε τὴν ἀπόφασίν του «νὰ ἀποσυρθῇ παντελῶς τῆς ἐνεργοῦ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας»⁽⁴⁾. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ κ. Σπυρίδων διατηρεῖ μὲν τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἀξίωμα τοῦ μητροπολίτη Χαλδίας, ἀλλὰ ἀρνεῖται τὴν ἀνάληψιν οἰουδὴποτε ἄλλου ἐκκλησιαστικοῦ καθήκοντος.

Εἶναι χαρακτηριστικὲς οἱ κατὰ καιροὺς δηλώσεις ὁμογενειακῶν παραγόντων γιὰ τὸν κ. Σπυρίδωνα, οἱ ὁποῖες ἐπαληθεύουν τὰ προαναφερόμενα μὲ τὸν καλὺτερο τρόπο:

● Ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΑΕ Ἀμερικῆς κ. Χρ. Τομαράς σὲ τοποθέτησή του εἶχε ὑποστηρίξει μετὰξὺ ἄλλων: «*Ἄς μὴν ξεχνοῦμε τὶς κινήσεις ποὺ ἔκανε τελευταῖα στὸ θέμα τῆς Παιδείας, ὅπου τὰ προβλήματα εἶναι ξάστερα καὶ μποροῦμε νὰ τὰ ἀντιμετωπίσουμε. Ἐπίσης σημαντικὴ κίνησή του ἦταν καὶ ἡ πρόσκληση τῶν ὁμογενῶν νὰ προσφέρουν στὸ φάσμα τῶν ἐθνικῶν μας θεμάτων. Μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ κ. Σπυρίδωνα πνέει πλέον καινούργιος ἄνεμος καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ κἀνῃ ὅ,τι εἶναι δυνατόν γιὰ τὴ διατήρησιν τῆς ἐθνικῆς μας ὑπόστασης. Δὲν παραλείπω νὰ τονίσω, πὼς κανένας μέχρι τώρα δὲν ἔχει αἰτιολογήσει ἢ πεῖ, τί ἔχει κάνει, ποὺ νὰ δικαιολογῇ τὴν ἀντικατάστασή του*».

● Στὸ ἴδιο πνεῦμα εὐθυγραμμίζεται καὶ ἡ δήλωσις τοῦ προέδρου τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου κ. Θ. Σπυρόπουλου σὲ ὁμογενειακὸ μέσο: «*Τί ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ζητοῦν τὴν ἀπομάκρυνσή του; Πὼς εἶναι δυνατόν, καὶ μὲ ποῖο θάρρος καὶ θράσος, μπορῶ νὰ πῶ, μερικοί, ἐλάχιστοι θὰ ἔλεγα, ἀμφισβητοῦν τὴν παρουσίαν τοῦ κ. Σπυρίδωνα, ἀφοῦ –κι αὐτὸ εἶναι τὸ σημαντικό– αὐτὰ τὰ ἄτομα στὸ παρελθὸν εἶχαν διαπιστώσει πάρα πολλὰ ἀτασθαλίες σὲ ὅλες τὶς παραμέτρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ ὅχι μόνον δὲν ἀπαίτησαν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἀλλὰ οὔτε κἀν ὥρθωσαν τὸ ἀνάστημά τους. Δὲν εἶναι περίεργο,*

πὸν ὅλοι ὅσοι ζήτησαν τὸν “ἀποκεφαλισμὸ” τοῦ Σπυριδῶνα ἔχουν σύνδεση μὲ ἄλλα πρόσωπα, πὸν στὸ παρελθὸν –δὲν θέλω νὰ ἀναφερθῶ σὲ παραδείγματα– μὲ τὴ στάση τους προκαλοῦσαν τὸν Ἑλληνισμό;»

Φιλοτουρκισμὸς ἐνδεδυμένος μὲ βυζαντινὸ μανδύα

● «Φανερὰ ἐνωχλημένη καὶ πικραμένη εἶναι ἡ Ὁμογένεια γιὰ τὴν παραίτηση πὸν ὑποχρεώθηκε ἀπὸ τὸ Φανάρι νὰ υποβάλῃ ὁ κ. Σπυριδῶν», ἐπισημαίνει ὁ ἐκδότης τῆς ὁμογενειακῆς ἐφημερίδας «Παροικιακὸς Λόγος» κ. Δημήτρης Πνευματικᾶτος. «Ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος φέρει καὶ ἀκέραια τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν τραγωδίαν πὸν δημιουργήθηκε στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς, ἃς ἐτοιμασθῇ νὰ θερίσῃ θύελλες... Ἡ φιλοτουρκικὴ πολιτικὴ ἐνδεδυμένη μὲ βυζαντινὸ μανδύα καὶ φαναριώτικο τρόπο, πὸν ἀκολουθεῖ τὸ Φανάρι σὲ βάρος τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων, ἡ ὑποχώρηση τοῦ πατριάρχου πρὸς τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα καὶ ἡ ἀδιαφορία του γιὰ τὸ μέλλον τῶν ὁμογενῶν ἔπληξαν ἀνεπανόρθωτα τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων τοῦ κ. Βαρθολομαίου». Ὁ κ. Πνευματικᾶτος καταλήγει: «Τὸ βάρος νὰ ἡγητῇ τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας, τῆς παράδοσης καὶ τῶν κρυφῶν ὀνείρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι ἀσκήκωτο γιὰ τοὺς ὅμους του. Δυστυχῶς ὁ κ. Βαρθολομαῖος καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Σύνοδος ἐπέλεξαν νὰ περνᾶνε αὐτοὶ καλὰ – καὶ ἃς πάῃ τὸ παλιάμπело πὸν λέγεται Ἑλλάς. Ὅμως οἱ Ἕλληνες ἐνωμένοι ὅσο ποτὲ ἄλλοτε –γνωστὸ πῶς πάντα ἐνωνόμαστε στὸν κίνδυνον– ἐτοιμάζονται νὰ ἀποκρούσουν τὸ μεθοδευμένο ἀπὸ μερίδα ἀνθελλήνων πραξικόπημα, πὸν ἐπιβλήθηκε διὰ μέσον τοῦ Φαναρίου στὴν Ὁμογένειαν τῆς Ἀμερικῆς».

Εἶναι σημαντικὸ ὅμως νὰ καταγράψουμε καὶ τὶς ἀπόψεις λιγώτερο γνωστῶν ὁμογενειακῶν παραγόντων, πὸν ἐκφράζουν μεγάλη μερίδα συμπατριωτῶν μας καὶ οἱ ὁποῖοι μὲ τὶς δικῆς τους μαρτυρίες καταλήγουν στὰ ἴδια συμπεράσματα:

1) Ὁ γενικὸς γραμματέας τῆς Κοινότητος Ἀγίας Τριάδας Σικάγου κ. Εὐάγγελος Τσιριγωτάκης σὲ ἀνακοίνωσιν τῆς κοινότητος ὑποστήριξε: «Τὰ μέλη μας εἶναι ἐνθουσιασμένα, πὸν ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔχει στίς προτεραιότητές του τὴν Ἑλληνικὴ Παιδείαν καὶ τὴ διατήρησίν της. Σὲ ὅλους μας ἀρχίζει νὰ κλονίζεται ἡ ἐμπιστοσύνη γιὰ τὴ δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου».

2) Ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου «Νέο Κῦμα Μεσσηνίας» (375 ἐνεργὰ μέλη) κ. Παῦλος Κατσαμπάνης σὲ σχετικὴ ἀνακοίνωσιν ἐπεσήμανε: «Ἡ μικρὴ ομάδα, πὸν σήμερον τάσσεται ἐναντίον τοῦ κ. Σπυριδῶνα, ἐθνικὰ ἦταν καὶ εἶναι ἀποῦσα ἀπὸ ὅλες τὶς ἐλληνικὰς κινητοποιήσεις γιὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων μας. Ἡ Ὁμογένεια ἀγρυπνᾷ, καὶ ὁ κ. Βαρθολομαῖος καὶ ἡ σημερινὴ Ἱερὰ Σύνοδος, ἂν ἐνδώσουν στίς πιέσεις, θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι πὸν ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς ἀμερικανικῆς Ὁμογένειας, καὶ ὅχι μόνο, θὰ τραυματισθῇ καὶ θὰ χάσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του στίς ἀποφάσεις τοῦ Πατριαρχείου.»

Ἡ «ρὸζ» δημοσιογραφικὴ ἐπίθεση

Τὰ τρία τελευταῖα χρόνια παρακολουθήσαμε σὲ ἐλληνικὰ καὶ ὁμογενειακὰ

έντυπα δημοσιεύματα «ρὸς περιεχομένου» εἰς βάρος τοῦ τέως ἀρχιεπισκόπου κ. Σπυρίδωνα. Τὰ δημοσιεύματα αὐτὰ εἶχαν τὶς «εὐλογίες» τοῦ Φαναρίου, ἀφοῦ καλλιεργήθηκαν ὑπὸ τὴν ἀνοχή του. Ὑποθέσεις εἶναι ἐλάχιστες οἱ περιπτώσεις ἀπομάκρυνσης ἱερωμένων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία γιὰ λόγους ποὺ ἀφοροῦν σὲ «ρὸς σκάνδαλα». Οἱ σχετικὲς φήμες ποὺ ἀφωροῦσαν στὸν ἀρχιεπίσκοπο Σπυρίδωνα ἐλέγχθηκαν ποτέ;

● Ὁ κ. Λεωνίδας Μαρινάκος, ἀρχοντας τοῦ Πατριαρχείου, εἶναι ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τοῦ OCL (Orthodox Clarity Laity - Λαϊκοὶ Χριστιανοί), ὁ ὁποῖος, μόλις διαπίστωσε πὼς τὸ OCL ξέφυγε ἀπὸ τοὺς ἀρχικούς σκοποὺς γιὰ τοὺς ὁποίους ἱδρύθηκε, ἔχει διαχωρίσει τὴ θέση του (θέλησαν νὰ ἀφαιρέσουν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς ἐκκλησίες, μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι δὲν ἀποτελεῖ γλῶσσα ἐπικοινωνίας τῶν νέων, καὶ ἡ OCL πρωτοστάτησε στὴν ἀπομάκρυνση τοῦ Σπυρίδωνα). Ὑποθέσεις σχετικά σὲ ὁμογενειακὸ ἔντυπο: «Ἡ ὅλη ὑπόθεση, νομίζω, ἄρχισε τὸ 1997, ὅταν ἕνας σίφουνας ἀπὸ εἰκασίες καὶ ὑποθέσεις ἔμειναν ἀναπάντητες ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπή. Ὑποθέσεις ἦσαν τόσο φαιδρές, ποὺ δὲν χρειάζονταν ἀπάντηση. Γελοῖες καὶ ἀνεπίτρεπτες καταστάσεις! Γιὰ μένα ἀπὸ τὴν μέχρι τώρα πορεία τοῦ κ. Σπυρίδωνα στὴν Ἀρχιεπισκοπή ἔχω σχηματίσει τὴν εἰκόνα πὼς προωθεῖ τὴν ἑλληνικότητά μας, καὶ αὐτὸ τὸ γεγονὸς δὲν τοὺς ἀρέσει καὶ τὸ πολεμᾷ. Φωνάζουν καὶ λένε πὼς εἶναι Ἀμερικανοί! Τί θὰ πῇ, πὼς εἴμαστε Ἀμερικανοί; Ἀν ἀπορρίψουμε τὴν ἑλληνικότητά μας, τίς ρίζες μας, τί θὰ βάλουμε στὴ θέση τους; Ναί, εἴμαστε Ἀμερικανοί, ἀλλὰ ἡ ζωὴ μας καθορίζεται ἀπὸ τίς ρίζες μας».

Ἀναφορικά μὲ τὴ φήμη ποὺ ἤθελε ὁμάδα ὁμογενῶν νὰ ἀποστέλλῃ μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ στὸ Πατριαρχεῖο μὲ ἀντίκρουσμα τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ Σπυρίδωνα, ὁ κ. Μαρινάκος ἦταν καταπέλτης: «Εἶναι λυπηρὸ, ἀπὸ ὀρθόδοξους ποὺ κόπτονται γιὰ ἠθικὴ νὰ προσπαθοῦν, ἀν εἶναι ἀλήθεια, νὰ ἐξαγοράσουν τὸν πατριάρχη. Θεωρῶ, πὼς ὅλη αὕτὴ τὴ σκευωρία τὴν ἔχουν ξεκινήσει ἄνθρωποι τοῦ πρώην ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου. Ὅλοι αὐτοί, ἀφοῦ διαπίστωσαν πὼς δὲν μποροῦν πλέον νὰ ἀγωνίζονται καὶ νὰ ἐξυπηρετοῦν διάφορα συμφέροντα κάνοντας χρῆση τῆς σχέσης τους μὲ τὴν Ἀρχιεπισκοπή, τοῦ κήρυξαν τὸν πόλεμο».

Τὰ παλαιὰ ἀλλὰ πάντοτε ἐπίκαιρα

● Ὁ ἐκδότης τοῦ «Παροικιακοῦ Λόγου» κ. Δ. Πνευματικᾶτος συνοψίζει: «Τὸ θέμα τοῦ κ. Σπυρίδωνα ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τὰ ἐξῆς παλαιὰ ἀλλὰ πάντοτε ἐπίκαιρα θέματα:

- ① Σκέψεις γιὰ τὴ χρησιμότητα παραμονῆς τοῦ Πατριαρχείου στὴν Κωνσταντινούπολη.
- ② Τὸ ρόλο ποὺ μπορεῖ νὰ διαδραματίσῃ σὲ ἓνα τόπο στενὸ καὶ στενὰ ἐπιτηροῦμενο, ἄρα ἐξηρημαμένο.
- ③ Ἀπορίες γιὰ τὴν ὀρθότητα πράξεων καὶ ἀποφάσεων τοῦ Φαναρίου.
- ④ Παραλληλισμὸ τοῦ θείου τοῦ σημερινοῦ μὲ τοὺς προηγούμενους πατριάρχες.
- ⑤ Ἀσάφεια στὶς θέσεις καὶ σκοποὺς ποὺ ἐξυπηρετεῖ.

⑥ Ἐκτιμήσεις ὅτι τὸ Φανάρι ἀφέθηκε ἢ ἀφήνεται νὰ παρασύρεται ἀπὸ μικροσυναλλαγές καὶ μικρο-παρασυναγωγές, καὶ τὸ χειρότερο: ὅτι θυσιάζει τὸν Ἑλληνισμό τῆς Ἀμερικῆς, προβάλλοντας σκέτη Ὁρθοδοξία στὴν Ἑλληνορθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς –γιὰ κατευνασμό τῆς Τουρκίας». «Βέβαια», καταλήγει ὁ κ. Πνευματικᾶτος, «τῇ βασικῇ εὐθύνῃ γιὰ ὅλα ὅσα γράφονται, ἀκούγονται ἢ λέγονται τῇ φέρει τὸ ἴδιο τὸ Πατριαρχεῖο, διότι δὲν φρόντισε νὰ παραμείνῃ ἀκλόνητο στὶς πεποιθήσεις καὶ ἀποφάσεις του καὶ ἐπὶ πλέον ἔδειξε μεγάλο ἐνδιαφέρον, ἴσως μεγαλύτερο ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἔπρεπε, γιὰ διευρυνμένες γήινες ἐξουσίες, συμποσούμενες σὲ οἰκονομικὰ ὀφέλη».

● Ἄς δοῦμε ὁμῶς συνοπτικὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς ὑποθέσεως τοῦ κ. Σπυρίδωνα μὲ τὴ βοήθεια πού μᾶς παρέσχε μὲ τὸ ἀρχεῖο της, τὸ ὁποῖο ἔθεσε στὴ διάθεση τοῦ «Δαυλοῦ», ἡ ἐφημερίδα «Παροικιακὸς Λόγος»: Πρὶν τρία χρόνια ἡ Ὁμογένεια στὴν πλειοψηφία της τὸν ὑποδέχθηκε ὡς λυτρωτὴ καὶ ἀναμορφωτὴ τῆς λιμνάζουσας, ἀνθελληνικῆς καὶ πρὸς τὸν Προτεσταντισμὸ θαίνουσας Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς. Μετὰ ἀπὸ σύντομο διάστημα καὶ ἀφοῦ ἐλάχιστοι, τοῦ πρῶην ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου, «προκαθήμενοι» διεπίστωσαν πῶς ὁ κ. Σπυρίδων δὲν ἐνέδωσε στὶς πιέσεις τους, ἐξαπέλυσαν αἰσχυρὴ λαοπολογία ἐναντίον του, ἐπιρρίπτοντάς του κάθε λογῆς κατηγορίες. Ἡ ἀλήθεια ὁμῶς εἶναι, ὅτι ὁ κ. Σπυρίδων προσπάθησε χωρὶς τὴ βοήθεια κανενὸς νὰ κτίσῃ πάνω στὰ ἐρείπια τῶν προκαθιμένων του:

- ① ξεκίνησε ἀγῶνα γιὰ τὴ διάσωση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας·
- ② ἀπεμάκρυνε ὅλους αὐτοὺς πού μὲ τὶς ἐνέργειές τους εἶχαν ἀπομονώσει τὴν Ὁμογένεια ἀπὸ τὰ κοινὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς·
- ③ ἐνεργοποιήθηκε στὰ ἐθνικά μας θέματα·
- ④ ἀνέλαβε πρωτοβουλίες γιὰ τὴν ἔνωση ὅλων τῶν ὁμογενειακῶν παραγόντων·
- ⑤ ζήτησε ἀνδροπρέπεια ἀπὸ ὅλους τοὺς κληρικούς·
- ⑥ ἤρθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ λαό·
- ⑦ ἀγωνίστηκε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν Ὁρθοδοξία στὶς ρίζες της·
- ⑧ προσπάθησε νὰ ἀναβαθμίσῃ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Βοστώνης, ὥστε οἱ ἀπόφοιτοί της νὰ ἔχουν πληρέστερη Ἑλληνικὴ Παιδεία.

Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι τὰ «ἔργα καὶ οἱ ἡμέραι» τοῦ κ. Σπυρίδωνα, πού ἐνώχλησαν συγκεκριμένη ομάδα, ἡ ὁποία καὶ ἔχανε τὸν ἔλεγχο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἀμερικῆς.

Ὅμως δυστυχῶς ἡ ἱστορία δὲν σταματᾷ ἐδῶ: Ἡ συκοφάντηση τοῦ κ. Σπυρίδωνα καὶ ἡ ἐπακόλουθη ἀδασάνιστη ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τὸ Φανάρι σύμφωνα μὲ τὸν «Παροικιακὸ Λόγο» συνωδεύθηκε ἀπὸ τρεῖς παροχές πρὸς τὸν πατριάρχη: κότερο (ἔχει ἀποκτηθῇ)· πατριαρχικὴ δίλλια (συγκεντρώνονται χρήματα)· οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ἐλευθερία κινήσεων τοῦ πατριάρχη. Κι ὅπως μᾶς ἐπεσήμανε γνώστης τῆς καταστάσεως ὡς πρὸς τὴν τρίτη παροχὴ, θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπόψιν ἡ ἀσταθὴς καὶ ἀπρόδλεπτη τουρκικὴ πολιτικὴ ἀπέναντι στοὺς Φανᾶρι καὶ οἱ διωγμοὶ πού ἔχει ὑποστῇ τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο τῆς Κωνσταντι-

νουπόλεως από τὸ τουρκικὸ καθεστῶς. Εἶναι φανερό κατὰ συνέπεια, ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀπραγματοποίητη ἡ τρίτη παροχὴ χωρὶς ἀνταποδοτικὸ τέλος τοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὶς τουρκικὰς ἀρχές.

Δηλωτικὸ τῆς προοπτικῆς τῆς σημερινῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῶν ΗΠΑ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ «δεξι χέρι» τοῦ νῦν ἀρχιεπισκόπου εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού ἐπέμενε «*νὰ φύγῃ ὁ Σπυρίδων, ἔστω καὶ ἂν χρειασθῇ νὰ κάψουμε τὴν Ἐκκλησίαν*». Ἀλλωστε τυχαίᾳ εἶναι ἡ πεισματικὴ ἄρνηση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, νὰ ἀποστείλῃ τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας 80 διδασκάλους γιὰ τὰ σχολεῖα τῆς;

Ὁ «Δαυλὸς» μὲ τὴν ἔρευνα αὐτὴ προσκαλεῖ καὶ προκαλεῖ τοὺς ἐμπλεκόμενους μὲ θέματα Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ σὲ ἓναν γόνιμο διάλογο. Εὐχαριστεῖ δὲ τὴν ὁμογενειακὴ ἐφημερίδα «Παροικιακὸς Λόγος» καὶ τὴν ἠλεκτρονικὴ ἐφημερίδα «Καλάμι» γιὰ τὰ ἀρχεῖα τους, τὰ ὁποῖα ἔθεσαν στὴ διάθεσή μας, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς ὁμογενειακοὺς παράγοντες πού ἐπώνυμα ἢ ἀνώνυμα καταθέτουν τὶς μαρτυρίες τους, γιὰ νὰ συντεθῇ ἀνάγλυφα τὸ ψηφιδωτὸ τῆς ὑπονόμευσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ παγκοσμίως. Ὁ «Δαυλὸς» θὰ φιλοξενήσῃ συνεντεύξεις καὶ ἀπὸ τὰ καθ' ὕλην θεσμοθετημένα ὄργανα τῆς Πολιτείας.

Ὑποσημειώσεις

- (1) Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ κριτικὴ πού ἀσκεῖ ἡ ἀνακοίνωση τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ, ἀναφερόμενη στὴν τρίτη παγκόσμια συνέλευση τοῦ ΣΑΕ: «*Μία ἐκδήλωση ἐντυπωσιασμοῦ γιὰ ἐσωτερικὴ κατανάλωση μὲ κόστος δυσανάλογο πρὸς τὶς σημερινές, οἰκονομικὲς δυσκολίες τῆς χώρας μας, μὲ ὁργανωτικὲς καὶ οὐσιαστικὲς ἀδυναμίες, οἱ ὁποῖες ὑποβαθμίζουν τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας μας, ὑποτιμοῦν τὸν Ἀπόδημο Ἑλληνα καὶ καθιστοῦν ἄνευ οὐσίας καὶ ἀποτελέσματος τὴν κορυφαία διαδικασία τοῦ θεομοῦ τοῦ ΣΑΕ.*»
- (2) Σύμφωνα μὲ τὸ μέλος τῆς Διακομματικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τοὺς ἀποδήμιους βουλευτὴ κ. Στ. Παναγιώτου οἱ Ἑλληνες τῆς Διασπορᾶς, πού εἶναι ὁργανωμένοι σὲ συλλόγους, ὁμοσπονδίες, κοινότητες κ.λπ., ἀνέρχονται σὲ ποσοστὸ τοῦ 5-7% τοῦ συνόλου τῶν ὁμογενῶν.
- (3) Πρὶν ἀπὸ τὴν ἰδρυση τοῦ ΣΑΕ στὸ Ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο ὑπῆρχε ἄτυπα μία μικρὴ διακομματικὴ ἐπιτροπὴ βουλευτῶν, πού ἀπασχολεῖτο μὲ θέματα Ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ. Μὲ τὴ δημιουργία τοῦ ΣΑΕ ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἔγινε μόνιμη καὶ διαρκὴς ἀποκτώντας εἰδικὸ προϋπολογισμὸ λειτουργίας. Ἡ Διακομματικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ 30 βουλευτές, οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ 5μελὲς προεδρεῖο. Ἐρώτημα: Τί συγκεκριμένο ἔργο ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν καὶ γιατί ἐπὶ 4 ἔτη τώρα δὲν ἔχουν καταθέσει στὴ Βουλὴ ἀπολογισμὸ τοῦ ἔργου αὐτοῦ;
- (4) Τὸ πλήρες κείμενο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Σπυρίδωνα πρὸς τὸν οἰκουμενικὸ πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Παναγιώτατε Δέσποτα, Ἐλαβον ἀσφαλῶς τὸ ἀπὸ τῆς 19ης τηλεαντιγράφημα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, δι' οὗ Αὐτὴ γνωρίζει μοι τὴν ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐκλογὴν μου εἰς Μητροπολίτην Χαλδίας.

Ὑποβάλλω θεομὰς τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ νέᾳ στοργικῇ ταύτῃ χειρονομίᾳ καὶ κλήσει. Δυστυχῶς εἰς τὴν κλήσιν ταύτην, ὡς ἤδη ἐγνώρισα τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Φανάριον ἐπίσκεψίν μου, ἀδυνατῶ δι' ὅσα ἀήθως συνέδησαν ἵν' ἀνταποκριθῶ, ἀποφασίσας ὅπως ἐπὶ τό γε νῦν ἀποσυρθῶ παντελῶς τῆς ἐνεργοῦ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

Ταῦτα εὐλαβῶς ὑποβάλλων τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, διατελῶ, ἐν Πενσυλβανίᾳ τῇ 19ῃ Σεπτεμβρίου 1999, μετὰ θαυμάσιον σεβασμοῦ, ὁ ἐν ἐπισκόποις ἐλάχιστος Σπυρίδων».

Ἀθανάσιος Τριβωνιανὸς

Ἀντιστασιακά ἦθη

Τί ἀκούσανε τ' αὐτάκια μας στήν δίκη τοῦ κ. Γιαννόπουλου ἐναντίον τοῦ κ. Κατριδά-
νου; Ὅλα τὰ ἴσα δειστήν ζωή μου, ἀλλά γιὰ γιαιαντζή ἀντιστασιακούς δὲν εἶχα ἀκούσει
ποτέ. Γιατί μέχρι τώρα ἤξερα γιὰ πατριῶτες, ἀνεξάρτητα σὲ ποιά παράταξη ἀνήκαν. Καὶ
ἐρωτῶ: Μπορεῖ κανεὶς ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀντιστασιακὴ δράση τοῦ Ἄρη Βελουχιώτη,
τοῦ Στέφανου Σαράφη, τοῦ Ναπολέοντα Ζέρβα, τοῦ Ψαρροῦ, τοῦ Τσαοῦς Ἀντών ἢ τῆς
Λέας Καραγιάννη; Μόνον ἓνας ἀνιστόρητος ἢ παράφρων. Ἄσε πού ὑπάρχουν γραπτά
καὶ ντοκουμέντα. Ἐδῶ ὅμως ὁ λαλίστατος ὑπουργός μας ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης σὰ νὰ μὴ
μᾶς τὰ λέῃ καλὰ. Καθόσον τὸ ἀγλίσμα τῶν ἀντιστασιακῶν μας, τὸ καύχημα τῆς ΠΕΑΕΑ,
ὁ αἰτὸς τῆς Ρούμελης, σύμφωνα πάντα μὲ τὶς μαρτυρίες τῶν κυρίων Κατριδάνου καὶ Γι-
κόνου, εἶχε τὴν σχέση μὲ τὴν ἀντίσταση ὅσο κι ὁ φάντης μὲ τὸ ρετσινόλαδο. Αὐτὸ συ-
νάγεται ὅχι μόνον ἀπὸ τὶς μαρτυρικὲς καταθέσεις ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς ...ἐξαφανίσεις βασικῶν
μαρτύρων, πού, ἐνῶ ἔλεγαν ὅτι δὲν εἶχαν ἀπαντήσῃ τὸν κ. Γιαννόπουλο οὔτε σὲ κορφή
οὔτε σὲ ραχοῦλα ἀπὸ τὸ 1942 μέχρι καὶ τὸ 1944, κατόπιν ἐγίναν ἄφαντοι. Λὲς καὶ τοὺς κα-
τάπιε ἡ γῆ.

Προσωπικὰ θὰ ἤθελα, ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ν' ἀποδειχθῇ πλάνη καὶ παρεξήγηση καὶ νὰ
ξαναμπορέσῃ ὁ κατὰ τ' ἄλλα γραφικός μας ὑπουργός νὰ δοῖ ὅσο τοῦ γουστᾶρ τὸν πα-
νάθλιον συνεργάτη τῶν Γερμανῶν, τοὺς «Γερμανοτσολιάδες» καὶ τὰ Τάγματα Ἀσφα-
λείας. Ἀρκεῖ δέδοται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν εἶχε καμμιά σχέση μαζί τους. Γιατί κατὰ τὶς μαρ-
τυρίες πάντα τὸ στρατιωτικὸ του μητροῦ γράφει ἄλλα. Ὅτι τάχα (ἂν εἶναι ποτὲ δυνατόν
γιὰ ἓνα ταγὸ τοῦ ἔθνους) ὑπέβαλε ιδιόχειρη αἴτηση μετὰ τῶν ἀπαραιτῶν δικαιολογη-
τικῶν, προκειμένου νὰ ἐπανακαταταγῇ στὸν στρατὸ πὺν εἰστάξῃ ἢ τότε κυβερνήσῃ Τσο-
λάκογλου. Κι ὅτι τάχα, ἄκουσον-ἄκουσον, πέρασε ἀπὸ τὶς τάξεις τῶν ἐφέδρων σ' αὐτὴ τῶν
μονίμων. Φυσικὰ καὶ δὲν τὰ πιστεύουμε αὐτά. Ὁ μπαρουτοκαπνισμένος ὑπουργός μας
ἦταν συνειδητὸς Ἐλασίτης. Ὡστόσο δὲν ἀποκλείεται καὶ ὁ διχασμὸς τῆς προσωπικότη-
τός του. Κι ἔτσι Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο νὰ πολεμοῦσε στὰ κορφοβούνια τοὺς Γερμανο-
τσολιάδες καὶ Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ ἐμπλεῶς ὁρμῆς νὰ ἐπέπιπτε κατὰ τῶν
«ἐθνικῶν μισμάτων». Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξέρῃ; Ἀβυσσὸς ἢ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τώρα,
καὶ μὲ τὸ δίκιο σας, θὰ μὲ ρωτήσετε τί ἔκανε τὶς Κυριακὲς. Ἄχ, ἀνιστόρητοί μου! Τὶς Κυ-
ριακὲς πῆγαινε στὸ κέντρο διασκέδασις πὺν διηύθυνε καὶ μάζευε τὶς εἰσπράξεις τῆς
ἐδομομάδος, γιὰ νὰ τὶς προσφέρει στὸν ἀγῶνα.

Ὁ κύριος Γιαννόπουλος, πὺν διακρίνεται γιὰ τοὺς χαμηλούς του τόνους τοῦ ἀλλὰ καὶ
γιὰ τὴν ταπεινοφροσύνη του, ἀποτελεῖ τὴν ζωντανὴ ἱστορία τῆς ἐθνικῆς μας ἀντίστασης
καὶ πραγματικὰ ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι, πῶς οἱ ἄθλιοι κατήγοροί του στηριζόμενοι σὲ μιὰ
παλιοφωτογραφία, πὺν τὸν δείχνει μὲ τὴν στολὴ τῶν τότε ἐθνικῶν ταγμάτων, στὸ στρα-
τιωτικὸ του μητροῦ καὶ σὲ καμμιά πενηνταριά μαρτυρίες προσπαθοῦν νὰ σπιλώσουν τὴν
ἀντιστασιακὴ τὸν δράση. Μόνον ὁ Ἄντρος, ὁ Μέλτης καὶ ὁ Λύκων, αὐτοὶ πὺν συγκοφά-
νησαν καὶ κατεδίκαν τὸν Σωκράτη, μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μαζί τους. Εὐτυχῶς δη-
λαδὴ πὺν δὲν ὑπάρχει πια τὸ κῶνιο, γιατί αὐτοὶ ἦταν, κύριε Γιαννόπουλέ μου, ἱκανοὶ νὰ
στὸ δώσουν νὰ τὸ πῇς. Ἀλίμονον! Ποιὸς δικαστὴς δὲν θὰ δικάζε ἀμερόληπτα τὸν καθ'
ὑλὴν ἀρμόδιον πολιτικὸν τοῦ προϊστάμενου, καὶ ιδίως ὅταν αὐτὸς παρίσταται αὐτοπροσω-
πως σὴν διαδικασία;

Γιώργος Πετρόπουλος

Οἱ μύθοι καὶ οἱ σκοπιμότητες γύρω ἀπὸ τὴν πτώση τῆς Πόλεως

Ο ΦΙΛΟΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ἡ πτῶσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιεβλήθη ἀπὸ πολλοὺς μύθους. Ἡ ἀνίχνευσις τῶν μύθων αὐτῶν μᾶς ὁδηγεῖ καὶ στὴν πολιτικὴν ἱστορία τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Τὰ περὶ «μαρμαρωμένον βασιλιᾶ» καὶ ἀνακτήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως «*μὲ χρόνια, μὲ καιροὺς*» ἐμφανίζονται, ὅταν οἱ Τοῦρκοι ἀρχίζουν νὰ διαχωρίζονται ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς (εἶδαμε σὲ προηγούμενο τεῦχος, τὸ 215ο, ὅτι στὸ τέλος τοῦ 16ου αἰῶνος ἐπαυσε ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ ἀποτελῇ τὴν διπλωματικὴ γλῶσσα τῶν σουλτάνων). Ταυτόχρονα τὸ πατριαρχεῖο καὶ οἱ Βυζαντινοὶ ἄρχοντες περιορίζονται στὸ Φανάρι· ἐνῶ ἡ ἐδραίωσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ὁμοδόξου Ρωσσίας διεσάλεψε τὶς σχέσεις Τούρκων καὶ ὑποτελῶν ὀρθοδόξων. Παράλληλα ἡ ἐπιθυμούμενη ἀνάπτυξις σχέσεων Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ὑπολοίπων κρατῶν τῆς Εὐρώπης προσέκρουσε στὴν ἀμοιβαία ἀντίθεσιν ὀρθοδόξων καὶ καθολικῶν, μέχρι τὸ 1529, ὅταν οἱ Τοῦρκοι ἀπέτυχαν νὰ κατακτήσουν τὴν Βιέννη, κι ἔτσι ἐπαγιώθησαν τὰ εὐρωπαϊκὰ ὅρια τῆς αὐτοκρατορίας, Ἐκκλησία καὶ Ὀθωμανοὶ εἶχαν κοινὸ ἐχθρὸ τὴν Δύσιν. Μετὰ ὅμως τὴν ἀποτυχοῦσα πολιορκία τῆς Βιέννης ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ ἀντιθέσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνάγκη τῶν δυτικῶν ἡγεμόνων νὰ διατηροῦν φιλικὲς σχέσεις μὲ τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορία, γιὰ νὰ διεξάγουν τὸ ἐμπόριο μὲ τὴν Ἀνατολή, ἔβαλε στὸ διεθνὲς πολιτικὸ παιχνίδι τοὺς σουλτάνους.

Ἡ συμπίρρευσις συμφερόντων τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ὀθωμανῶν εἶχε ἀφετηρία τὴν δρᾶσιν τοῦ ἡσυχαστοῦ ἀγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ (14ος αἰών). Ἐπιφανειακὴ αἰτία ἦταν ἡ ἐξεύρεσις κοινῶν σημείων πίστεως μεταξὺ Ὀρθοδοξίας καὶ Ἰσλάμ, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο θρησκείες εἶχαν κοινὸ σημεῖο ἐπαφῆς τὴν ἰουδαϊκὴν καταγωγή τους. Ἄν ὑπάρχει ἀπορία γιὰ τὴν ἐπιμονὴ τῶν ἱεραρχῶν νὰ ἐπιζητοῦν λύσιν στὶς διαφορὰς Ὀρθοδοξίας καὶ Ἰσλάμ καὶ ὅχι μὲ τοὺς Καθολικοὺς, θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ σχισματικὴ Δύσις ἐδαρύνετο μὲ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπέβαλε τὸ μίσος τῆς ποτὲ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ. Προετίμησε νὰ ἔλθῃ σὲ συνεννόησιν μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ νὰ παραδώσῃ σ' αὐτοὺς τὶς πόλεις. Καὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι τὴν συνδιαλλαγὴν μὲ τοὺς Τούρκους ἐξεπροσώπησε ὁ Γεώργιος Σχολάριος-Γεννάδιος Β', πρῶτος πατριαρχὴς ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Πλησίον δὲ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φιλοτουρκισμοῦ πρέπει νὰ τοποθετήσουμε τὸν φιλοτουρκισμό τῆς ἀριστοκρατίας καθὼς καὶ τὸν λαϊκόν. Οἱ Τοῦρκοι, ἐπιδρομικὸ φύλο, ἠκολούθησαν τὴν πολιτικὴν τῶν Ἀράβων πρὸς τοὺς κατακτημένους λαοὺς. Ὅχι μόνον δὲν τοὺς κατεδίωξαν, ἀλλὰ σὰν νομάδες ἐπιδρομεῖς καὶ στερούμενοι προτύπου δημοσίας διοικήσεως ἐστηρίχθησαν στοὺς κατακτημένους. Ἐτσι πολλοὶ τῶν ἀρχόντων (μηδὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἐξαιρουμένων, ἀφοῦ οὐσιαστικὰ τὸ Βυζάντιο ἀπὸ τὸν 13ον αἰῶνα ἦταν φόρου ὑποτελὲς στοὺς Τούρκους), προκειμένου νὰ διατηρήσουν τὴν περιουσίαν τους καὶ τὰ προνόμιά τους, εἶχαν συνδιαλλαγὴν μὲ τοὺς Τούρκους. Ὅσο γιὰ τὸν λαόν, προκειμένου αὐτὸς νὰ ἀποφύγῃ τοὺς φόρους καὶ τὶς στεροφθερίας, ἐξιλαμίζετο ἐκουσίως ἢ ἀπεδέχετο τὴν τουρκικὴ ἐπικυριαρχία, ἀφοῦ οἱ συνθήκες διαβιώσεως ἦταν καλύτερες ἀπὸ αὐτὲς στὸ Βυζάντιο ἢ στὶς φραγκικὰς κτήσεις στὴν Ἑλλά-

δα. Χαρακτηριστικά γράφει ο Φίνλεϋ στην «Ιστορία της Τουρκοκρατίας και Ένετοκρατίας στην Ελλάδα». «*Η κατάκτηση της Ελλάδος από τὸ Μωάμεθ τὸ Β΄ ἔγινε αἰσθητὴ σὰν εὐεργεσία ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ διακνύεξη τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων τῆς οἰκογενείας τῶν Παλαιολόγων, τῶν συγγενῶν των δεσποτῶν τοῦ Μοριᾶ καὶ τῶν Φράγκων πριγκίπων καὶ Βενετσιάνων εὐγενῶν εἶχε ἐπὶ δύο αἰῶνες καταστήσει τὴν Ἑλλάδα πεδίο ἀσταμάτητων ἐμφυλίων πολέμων καὶ φοβερῆς καταπίεσης. Ἡ μουσουλμανικὴ κυβέρνηση ἔβαλε τέρας τὴν ἀδικίαν τῶν τυραννίσκων, πὺν ἡ ἀρπακτικότης καὶ οἱ κανγαδες τους διασποῦσαν, φτώχαιναν καὶ ἐρήμωναν τὴν χώρα» (μετ. Μίλτου Γαρίδη, ἐκδ. «Τολίδης», σελ. 24,25).*

Ὁ πατριάρχης Γεώργιος Γεννάδιος Σχολάριος συνομιλεῖ μὲ τὸν σουλτᾶν Μωάμεθ τὸν Β΄. (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη). Ὁ Σχολάριος ἐξέφραξε μὲ εἰλικρίνεια τὸ ἀσυμβίβαστο μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, δηλώνοντας ὅτι ἀπλῶς ὁμιλεῖ ἑλληνικὰ ἀλλὰ δὲν εἶναι Ἕλληνας, εἶναι Χριστιανός.

Η ΚΟΣΜΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ. Είναι φανερό, ότι στο χώρο της Βαλκανικής οι Τούρκοι αντιμετώπισαν μικρή αντίσταση στην επέκτασή τους εξαιτίας της εκκλησιαστικής και κοσμικής πολιτικής. Για τον λόγον αυτόν όχι μόνον είχε επικρατήσει ή άποψις, ότι η τουρκική κυριαρχία είχε αντικαταστήσει την βυζαντινή και την συνέχισε, αλλά αμφισβητείται και η ήρωική πτώσις της Κωνσταντινουπόλεως. Είναι γνωστόν, ότι, όπως παραδίδεται και από τον Φραντζή, ο ίδιος ο Παλαιολόγος εύρισκετο σε συνομιλίες με τον Μωάμεθ για την παράδοσιν της Κωνσταντινουπόλεως. Σίγουρα μάχη έδόθη, πριν πέση ή Πόλις· αλλά μέσα στο γενικό κλίμα ήττοπαθείας και προδοσίας τὸ ἀποτέλεσμά της ήταν προκαθορισμένο. Καί αυτό τὸ πνεῦμα της ήττοπαθείας τὸ εἶχε καλλιεργήσει πρώτη ή Ἐκκλησία, πὺν τὴν τουρκική κατάκτησιν τὴν παρουσίαζε ὡς «θέλημα Θεοῦ». Τὸ κέρδος γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν πτῶσιν της Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ὁ θρίαμβος της Ὁρθοδοξίας. Τὰ ἀποδιδόμενα στὸν Σχολάριο λόγια ἀντικατοπτρίζουν αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Φέρεται, ὅτι εἶπε: «Δὲν βλέπετε, ὅτι ή Ὁρθοδοξία ἐθριάμβευσεν; Ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδὲν πλέον φοβεῖται». Ἐπὶ ποῖον ἐθριάμβευσεν, τὸ λέει παραστατικῶτα ὁ Δ. Ζακυνθινός, πὺν γράφει: «...εἰς τὴν πολιορκουμένην πρωτεύουσαν ἴστανται ἀπέναντι ἀλλήλων δύο κόσμοι ἀντίπαλοι, ἐρημικῶς κλειστοὶ εἰς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεις: ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὁ κόσμος ὁ συντηρητικὸς, ὁ προσηλωμένος πεισιμόνως εἰς τὴν παράδοσιν, εἰς τὸ δύσκαμπτον θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν σχῆμα τοῦ παρελθόντος, ὁ ἀρκοῦμενος εἰς τὴν θεοσοφικὴν μυστικὴν καὶ τὸ τυποποιημένον φιλοσόφημα τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ συμβαλλόμενος μετὰ της Ἀνατολῆς ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς τὴν Δύσιν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ φιλελεύθερος, ὁ φωτιζόμενος ἀπὸ τὴν δημονοργὸν δύναμιν της παραδόσεως, ὁ πιστεύων εἰς τὸν Πλάτωνα καὶ καθοδηγούμενος ὑπ' ἐκείνον, ὁ ἀνοιγόμενος εἰς τὴν πνοὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ εἰς τὰς ἐπιδράσεις της ἀναγεννημένης Δύσεως, τὴν ὁποῖαν φιλοδοξεῖ νὰ διδάξη· ὁ κόσμος ὁ δεχόμενος ὡς ἀσυμβίβαστον τὸν πολιτισμὸν του μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἀκατανικήτως φερόμενος πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν χριστιανικὸν συνασπισμόν.» (Τὰ δύο τελευταῖα ἀποσπάσματα ἔχουν ληφθῇ ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Μανόλη Γ. Σέργη «Γεώργιος Σχολάριος-Γεννάδιος Β'», ἐκδόσεις «Δημιουργία», σελ. 50).

Ὅλο αὐτὸ τὸ πλέγμα τοῦ ἀνατολικοῦ ἀνθελληνισμοῦ ἐξέφραζαν οἱ «ἀνθελωπικοὶ» με προεξάρχοντα τὸν Γ. Σχολάριο, προσωπικότητα ἀμφιλεγόμενη. Ὁ Σχολάριος ἐγεννήθη στὴν Κωνσταντινούπολιν (τὸ 1400 κατὰ πᾶσα πιθανότητα) ἀπὸ γονεῖς καταγόμενους ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν. Τὸ ἀνθελληνικὸν του μένος τὸν ἔκανε νὰ ἀπαρνηθῇ ἀκόμα καὶ τὴν ἑλλαδικὴν καταγωγὴν του. Γράφει ὁ ἴδιος: «εἰμὶ γὰρ Βυζάντιος, καὶ τοῦ πατρὸς ἐκ Θετταλίας ἐνταῦθα μετῴκηκός, καὶ οὐ φημὶ Θετταλὸς εἶναι ὡς ἐν Βυζαντίῳ γεγεννημένος» («Ἀπαντα», III, 252). Ὁ ἴδιος δὲ ἐτόνιζε, ὅτι ὠμίλει τὴν Ἑλληνικὴν, ἀλλὰ δὲν ἦταν Ἑλλήν παρὰ χριστιανός. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι με ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν ἄρχοντα Ραοῦλ τοῦ Οἰσῆ τὸν παρεκίνει νὰ βασανίσῃ καὶ νὰ θανατώνῃ τοὺς Ἑλλήνες. Καὶ ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται, μόνον στὸν ἀνθελληνισμόν του ἔμεινε ἀταλάντευτος, ἀφοῦ οἱ φιλοδοξίες του γιὰ ἀνάληψιν ἀξιωματῶν τὸν ἔκαναν ν' ἀλλάξῃ στρατόπεδα. Κατ' ἀρχὰς εἶχε κατηγορηθῇ γιὰ φιλολατινισμό. Ὁ ἴδιος ἦταν γνώστης της Λατινικῆς καὶ εἶχε μεταφράσει πολλὰ ἔργα Λατίνων θεολόγων, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου. Καὶ σαφῶς ὁ ἀριστοτελισμός του ὀφείλεται σὲ δυτικὴ ἐπιρροή, ὅπως αὐτὸς εἶχε ἐκφρασθῇ ἀπὸ τὸν Ἀκινάτη. Ἔτσι κατώρθωσε νὰ ἀναρριχηθῇ σὲ δημόσια ἀξιώματα (ἔγινε μέχρι ἀνώτατος δικαστής, ἂν αὐτὸ δὲν ἀποτελῇ μῦθον, γιὰ νὰ ἐπισκιασθῇ τὸν ἀντίπαλόν του Πλήθωνα) καὶ νὰ σταλῇ ὡς ἐνωπικός στὴν σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας, ὅπου ἐκράτησε φιλενωπικὴν θέσιν. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ διετήρησε τ' ἀξιώματά του μέχρι τὸ 1445, ὅταν περιέπεσε σὲ δυσμένεια

ἐξαιτίας τῆς ἀνθενωτικῆς μεταστροφῆς του. Ἡ δὲ μεταστροφή του συμπίπτει μὲ τὸν θάνατο τοῦ Μάρκου Εὐγενικοῦ καὶ τὴν προβολή του ὡς ἀρχηγοῦ τῶν ἀνθενωτικῶν, θέσις ποὺ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλη πολιτικὴ δύναμιν. Αὐτὸ τὸν ἀνεβίβασε στὴν κορυφὴ καὶ τὸν ἔφερε σὲ ἴση μοῖρα μὲ τὸν αὐτοκράτορα σὰν ἀντίπαλον πόλον. Καὶ προφανῶς, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν ὀργήν, ὁ μέχρι τότε λαϊκὸς ἐκάρη μοναχὸς τὸ 1450 μὲ τὸ προσωνύμιο Γεννάδιος. Καὶ ἀπὸ τὴν μονὴ Χαρσιανεῖτου ἐξαπέλυε τοὺς μύδρους του κατὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς πολιτικῆς, ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς τουρκικῆς κατακτῆσεως. Τὸ ἀποδιδόμενον στὸν Λουκᾶν Νοταρᾶν: «Κρειπτότερόν ἐστι ἰδεῖν ἐν μέσῃ τῇ πόλει φακίολιον βασιλεῦον Τούρκων ἢ καλύπτραν λατινικήν» τὸ ὑπηρετήσε πιστότερα ὁ Σχολάριος καὶ τὸ ἐξαργύρωσε ἀργότερα μὲ τὴν πατριαρχίαν του.

Ὅλη ὅμως ἡ μικροπρέπεια τοῦ Σχολάριου φαίνεται στὴν στάσιν του ἀπέναντι στὸν Πλήθωνα καὶ τὸ ἔργο του «Νόμοι». Τὸν Πλήθωνα Γεμιστὸν ἐτόλμισε νὰ συκοφαντήσῃ μόνον μετὰ θάνατον. Τὸ δὲ ἔργο του «Νόμοι» τὸ ἀφώρισε καὶ διέταξε τὴν καῦσιν ὅλων τῶν

Ὁ θρύλος τοῦ «μαρμαρωμένον βασιλιᾶ» ἐμφανίζεται, ὅταν οἱ σουλτᾶνοι ἐπιδιώκουν ἀνάπτυξη σχέσεων μὲ τὴ Δύση καὶ τὸ Πατριαρχεῖο ὡς ἀντιδρῶν περιορίζεται στὸ Φανάρι. Ἐδῶ ὁ ἀναμενόμενος νὰ ἀναστηθῇ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, ὅπως εἰκονίζεται σὲ χειρόγραφο τοῦ 16 αἰ. (Στοκχόλμη, Βασιλικὴ Βιβλιοθήκη.)

ἀντιτύπων, ὅταν ἔγινε πατριάρχης γιὰ δεύτερη περίοδο καὶ ὅταν ὁ Γεμιστὸς εἶχε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκδημήσει. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι τὴν πρώτη φοράν ποὺ ἡ σύζυγος τοῦ Δημητρίου Παλαιολόγου τοῦ ἀπέστειλε ἓνα ἀντίτυπον τοῦ ἔργου, τὸ ἐπέστρεψε καὶ ἐξήγησε ἀπὸ αὐτὴν νὰ τὸ καύσῃ. Σοβαρώτατες δὲ ὑπῆρξαν καὶ οἱ κατηγορίες γιὰ τὴν στάσιν του ἀπέναντι στὸν τελευταῖο αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο. Ὁ Σέργης στὸ προαναφερθὲν βιβλίον του τὶς συνοψίζει: «*Προσεπάθησε νὰ πείσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ μὴ δεχθοῦν νὰ τὸν στέψουν βασιλέα* (σ.σ. κατὰ τὸν Σπ. Λάμπρον οὐδέποτε ἐστέφθη). *Ἦταν ἐνάντιος στὴν ἀνάληψη τοῦ θρόνου ἀπ' αὐτὸν* (ἐπεὶδὴ ἦταν δῆθεν λατινόφων). *Προτιμοῦσε τὸ Δημήτριον Παλαιολόγον ὡς βασιλέα* (σ.σ. γνωστὸς καὶ αὐτὸς φιλότουρκος, ποὺ ἐτιμήθη μὲ παρὰχώρησιν τιμαρίου στὴν Ἀνατολικὴ Θράκη ἀπὸ τὸν Μωάμεθ Β'). *Συνωμοτοῦσε ἐναντίον τοῦ θρόνου του*» (σελ. 89).

Η ΑΝΥΠΑΡΚΤΗ ΑΜΥΝΑ. Ὡμως ἀπὸ τὸν φιλοτουρκισμό τῶν ἀνθροπικῶν μέχρι τὸ ἀνοιγμα τῆς Κερκόπορτας ὑπ' αὐτῶν ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Ἐξ ἄλλου ὁ Μωάμεθ δὲν εἶχε ἀνάγκη τέτοιων προδοτῶν. Ἐξ ἄλλου οὕτε φαίνεται νὰ ἐδόθησαν τόσο γενικευμένες λυσσώδεις μάχες. Πιθανώτατα ὁ μύθος αὐτὸς ἐκαλλιεργήθη καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές, γιὰ τὴν ἐξοὶ τὶς «ἐβόλενε»· ὁ Μωάμεθ δὲν θὰ ἦδύνατο ἀλλιῶς νὰ λάβῃ τὸν τιμητικὸ τίτλον τοῦ «*πορθητοῦ*» καὶ τοὺς ἄλλους, ἐὰν δὲν ἐγίνετο πεποίθισις ὅτι ἔπρεπε ἡρωικά τὸ Βυζάντιον. Σίγουρα ἡρωικώτατα ἀντέστησαν ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐλάχιστοι μαχητῆς, κυρίως ξένοι. Ἡ διάρκεια δὲ τῆς πολιορκίας περισσότερον ὀφείλεται στὶς διαπραγματεύσεις ποὺ ἐγίνοντο περὶ τῶν ὄρων παραδόσεως τῆς Πόλεως. Μετὰ δὲ τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεων (ποὺ τόσον ὁ Φραντζῆς ὅσον καὶ ὁ Δούκας ἀναφέρουν) ἐδόθη τὸ σύνθημα γιὰ ἐξοδον. Ὁ Παπαρρηγόπουλος στὴν ἱστορίαν του τοὺς ὑπολογίζει σὲ 7.000, χωρὶς νὰ εἶναι ἀσφαλὴς ὁ ὑπολογισμὸς του. Καταλήγει σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα στηριζόμενος στὸν Φραντζῆ, ποὺ γράφει, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἔδωκε διαταγὴ ν' ἀπογραφοῦν οἱ δυνάμενοι καὶ θέλοντες νὰ φέρουν ὄπλα. Κατεγράφησαν δὲ 4.973 ἄνδρες. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι ἐστρατεύθησαν κιόλας. Κι αὐτὸ ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι, ὅπως πάλι γράφει ὁ Παπαρρηγόπουλος, ὑπῆρχαν 18 ξένοι ἀρχηγοὶ καὶ 8 ἰθαγενεῖς στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων. Ὡπως ὅμως καὶ νὰ ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὁ μικρὸς καὶ κακοεξοπλισμένους αὐτὸς στρατὸς ἦταν ἀδύνατον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς 160.000 καὶ ἄρτια ἐξοπλισμένους μαχητῆς τοῦ Μωάμεθ. Ἀλλωστε τόσον ὁ Δούκας ὅσον καὶ ὁ Φραντζῆς στέκονται περισσότερον στὸν ἥρωισμό τοῦ Τζουστινιάνι καὶ τῶν ξένων μισθοφόρων παρὰ στοὺς Βυζαντινοὺς. Καὶ θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι τρεῖς χρονικογράφοι (ὁ ἐπίσκοπος Σαμουήλ, ὁ Ἀρμένιος Ἀβραάμ ἀπὸ τὴν Ἀγκυρὰ καὶ ὁ Νικολὰ τῆς Τούρκιας) ἔγραψαν, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος τὸ ἔσκασε μὲ πλοῖον. Ἀπὸ δὲ τὰ μετέπειτα παραχωρηθέντα προνόμια καθίσταται φανερόν, πῶς μόνον οἱ ξένοι μισθοφόροι ἀντέστησαν. Κι' αὐτὸ καθίσταται ἀκόμη πιὸ φανερόν ἀπὸ τὴν παρασπονδία τοῦ Μωάμεθ Β' πρὸς τὶς συμφωνίες του μετὰ τοὺς Γενουάτες τοῦ Γαλατᾶ, διότι προφανῶς τὴν πιὸ λυσσώδη ἀντίστασιν προέταξαν οἱ 500 Γενουάτες ὑπὸ τὸν Τζουστινιάνι.

Μὲ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως στοὺς Τούρκους καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐπέκτασιν τους σὲ Ἀσία καὶ Ἀφρική ἀνεστηλώθη ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἐπὶ τῆς ἀκμῆς της – ὑπὸ τουρκικὴν διοίκησιν τώρα. Τὶς ἐσώτερες ὁμοιότητες Βυζαντινῆς καὶ Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας θὰ τὶς ἐξετάσουμε σὲ ἰδιαίτερον ἄρθρον, ὅπως καὶ τὴν πολιτικὴν τοῦ Μωάμεθ, ποὺ θεωρεῖται συνεχιστὴς τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατορῶν.

Ἀθανάσιος Κουκοβίστας

Λερναία Ὑδρα

Ἄχ, ἄλλαξα τίς παλιὲς γιορτὲς μὲ χριστιανικὲς· σταμάτησα τὸ χρόνο στὰ δύο χιλιάδες χρόνια, γιὰ νὰ θάψω ὁριστικὰ τὸν τρισκατάρατο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ. Τίποτα ὅμως δὲν ἔκανα. Ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸν περιμένεις, νάτος πετιέται ξαφνικὰ καὶ σοῦ κόβει κάθε διάθεσι θριαμβολογίας.

Ἔτσι ποὺ κοιτάζω πίσω μου τὸ παρελθόν, ὅλο καὶ περισσότερη ἀπογοήτευσί παίρνω. Καὶ τώρα καθισμένος ἐπάνω στὴν αἰχμὴ τῆς νέας χιλιετίας προσπαθῶ νὰ ξεδιαλύνω τὸ μυστήριο τῆς ἀποτυχίας μου. Γιατί, ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, ἀποτυχία εἶναι νὰ μὴν ἔχω ἐξαφανίσει ἀκόμα τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Ἀντὶ νὰ κάθωμαι τώρα στὸ θρόνο μου καὶ ν' ἀπολαμβάνω τὴ νίκη μου, κάθωμαι σ' ἀναμμένα κάρβουνα σὰν ἀναστενάξης. Πῶς ἔχω μπλέξει ἔτσι; Σὰν τὴν Λερναία Ὑδρα, τοῦ κόβω ἓνα κεφάλι καὶ φυτρώνουν δύο. Ἄχ, κάποτε τοὺς ἔστειλα τοὺς καλοὺς μου χριστιανούς· σφάξανε, γκρέμισαν, ἔφεραν τὸν Μεσαίωνα, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἔγινε. Ἦρθαν ἐκεῖνοι οἱ περιεργοὶ Ἀραβες καὶ τὸν ἀνέστησαν ξανά. Καὶ δὲν ἔφτανε αὐτό, τὸν πῆγαν καὶ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπῃ. Δηλαδή τὸν ἔφτασαν καὶ σὲ μέρη ποὺ ἦταν ἄγνωστος. Ἄντε καὶ στὴ συνέχεια ἔβαλα τοὺς Γάλλους νὰ κάνουν ἐπανάστασι, γιὰ ν' ἀνακόψουν τὴν διάδοσίν του. Μηδὲν εἰς τὸ πηλίκον. Αὐτὸς ὁ καταραμένος ἔγινε παγκόσμιος. Μὰ εἶναι πράγματα αὐτά; Νεῦρα μὲ πιάνουν καὶ θὰ κλατάρω, ὅταν ἀκούω, ὅτι, γιὰ νὰ λειτουργήσουν ἄψογα οἱ ἠλεκτρονικοὶ ἐγκέφαλοι, χρειάζονται τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα. Λέω, νὰ μοῦ κατασκευάσουν τὰ πυρηνικὰ ὄπλα, γιὰ νὰ φοδερίζω καὶ νὰ ὑποτάσσω τοὺς λαοὺς, καὶ μοῦ ξεφυτρώνουν ἓνας σωρὸς ἐπιστήμονες τῆς Φυσικῆς. Τόμπολα! Ἐγὼ ἀπὸ τίς ἐπιστῆμες θέλω νὰ γλυτώσω, καὶ σ' αὐτὲς τελικὰ στηρίζομαι. Δὲν εἶναι δυνατό νὰ παραβλέψω τὰ Μαθηματικά, ἀφοῦ μοῦ χρειάζονται γιὰ τὰ λογιστικὰ κιτάπια, ὥστε νὰ ὑποτάσσω τοὺς λαοὺς οἰκονομικά. Καὶ νὰ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ· καὶ νὰ ἡ ναυπηγικὴ· καὶ νὰ ἡ ἱατρικὴ, ποὺ κι ἐγὼ τὴν χρειάζομαι γιὰ τὴν ὑγεία μου. Ποῦ κατάντησα ὁ δύσμοιρος; Νὰ στηρίζωμαι κι ἐγὼ ὁ ἴδιος στὸν τρισκατάρατο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Αὐτὸ ὅμως ποὺ μὲ σκάει περισσότερο εἶναι, ὅτι τώρα δὲν τὸν ὑποστηρίζουν μόνον ἐκεῖνοι οἱ ἀκατανόμαστοι τοῦ «Δαυλοῦ». Βγῆκε ὁ καλὸς μου Μπερνάλ μὲ τὴν «Μαύρη Ἀθηνᾶ» του κι ἀντὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσουν οἱ Ἕλληνες, τὸν ξετίναξε αὐτὴ ἡ Λέφκοβιτς. Λὲς κι εἶχε καμμία δουλειὰ νὰ τὸ κάνει. Χρόνια τώρα ἀγωνίζομαι νὰ ὑποτιμῶ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, κι ἔρχεται ὁ ἀπίθανος Γιόζεφσον κι ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχε διαδοθῇ ἀκόμα καὶ στὰ πιὸ ἀπόμακρα νησιὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ. Ἄντε μετὰ ὁ καλὸς μου Μπαμπινιώτης νὰ διορθώσῃ τὰ πράγματα· νὰ τὰ δάλλῃ μ' ἓναν δάσκαλο τοῦ πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελβέργης. Ἄχ, αὐτοὶ οἱ ἐπιστήμονες! Πόσο τοὺς μισῶ καὶ πόσο τοὺς ἔχω ἀνάγκη.

Βρὲ, πῶς ἔχω μπλέξει ἔτσι; Ἔτσι μοῦρχεται νὰ δώσω μιὰ καὶ νὰ φοντάρω. Δὲν εἶναι κατάστασις αὕτῃ. Κοιτάζω τὴν ὁμίχλῃ τοῦ μέλλοντός μου καὶ βλέπω μιὰ μορφὴ νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἀνταριασμένο σύννεφο. Μία μορφὴ, ποὺ γελᾷ σαρδώνεια. Εἶναι αὐτὸς ὁ τρισκατάρατος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς. Αὕτῃ εἶναι παράκρονσις. Νάτος! πετιέται καὶ κραταίει στὰ χέρια του τὸ

Σάρωθρον

Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ευρωπαίοι γενετιστές αποδεικνύουν τήν πανάρχαια έλληνική επέκταση

I. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόσφατη έρευνα γενετιστών του πανεπιστημίου της Όξφορδης έρχεται να κλονίση για μιá ακόμη φορά την αξιοπιστία και τó κύρος της ίνδοευρωπαϊκής θεωρίας, ή όποία πλάσθηκε με κύριο σκοπό την συρρίκνωση του πανάρχαιου έλληνικού παρελθόντος, έφ' όσον μεταξύ άλλων ή θεωρία αύτή ύποστηρίζει, ότι δήθεν Έλληνες έφθασαν στον αϊγαιακό χώρο περί τó 2000 π.Χ. και ότι ό πρώτος άποικισμός τους άρχίζει περί τó 1000 π.Χ. Η γενετίστρια Eileen Hirkey και οί συνάδελφοί της προσπάθησαν με την χρήσι του μιτοχονδριακού DNA ν' ανακαλύψουν, πότε οί πρόγονοι των σύγχρονων Ευρωπαίων κατοίκησαν την γηραιά ήπειρο. Σύμφωνα με τόν γενετιστή της ομάδας Martin Richards οί περισσότεροι Ευρωπαίοι κατάγονται άπό γυναίκες της Άνωτερης Παλαιολιθικής, κυνηγούς-τροφοσυλλέκτριες που έζησαν πριν 11.000 ως 14.000 χρόνια, ενώ γύρω στο 10% έχουν ακόμα παλαιότερη καταγωγή (50.000 π.Χ.). Η πιο πρόσφατη ομάδα ήλθε άπ' την ανατολική Μεσόγειο και δή άπό την περιοχή του Αϊγαίου πριν 8000 χρόνια, άφου διέσχισε την Κεντρική Ευρώπη ή άκολούθησε τις άκτες της Μεσογείου. Οί άνθρωποι αύτοι ήσαν γεωργοί και, όπως πιστεύει ή ομάδα αύτή, αποτελούν τó 20% της γενετικής δεξαμενής της Ευρώπης («National Geographic», τόμ. 3, No 4). Οί γενετιστές αύτοι δέν όμιλούν για καταγωγή των Ευρωπαίων άπ' την φυλή των Ίνδοευρωπαίων, και οί άπόψεις τους συνάδουν με εκείνες άλλων έπιστημόνων, αρχαιολόγων και ανθρωπολόγων, οί όποιοι ώδηγήθηκαν δι' άλλης όδοϋ σ' αύτό τó συμπέρασμα. Όπως δέ θ' άποδειχθί κατωτέρω, περισσότερο άπ' τó 20% των σημερινών Ευρωπαίων είνai έλληνικής καταγωγής, έφ' όσον ή γηραιά ήπειρος κατακλυζόταν άπό διαδοχικά κύματα Έλληνοπελασγικών φυλών άπ' την Νεώτερη Παλαιολιθική περίοδο ως τόν 7ο π.Χ. αιώνα.

II. ΕΠΕΚΤΑΣΙ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Ό ανθρωπολόγος Α. Πουλιανός έχει άποδείξει, ότι ό έλλαδικός χώρος κατοικείται άπό ανθρώπους έδω και 11 έκατομμύρια χρόνια. Η ανάκαλυψι ανθρώπινου σκελετού ήλικίας 750.000 άπ' τόν Α. Πουλιανό στο σπήλαιο Πετραλώνων Χαλκιδικής άλλαξε τó σκηνικό της παγκόσμιας προϊστορίας (ιδέ Μ. Δημοπούλου - Άπολλωνίου, «Ο Άφροκεντρισμός ξαναχτυπά», «Δαυλός», τ. 193). Τó Παγκόσμιο Συνέδριο Άνθρωπολογίας κατέληξε στο συμπέρασμα, ότι «ό ίδιος κατά θάσι λαός έζησε στα Βαλκάνια άπό την Άρχαιότερη τουλάχιστον Παλαιολιθική Έποχή (600.000 π.Χ.) ως τουλάχιστον τó

1200 π.Χ.» (ἐφ. «Ἐλευθεροτυπία», 5-6-1977). Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐλεύσεως τῶν Ἑλλήνων τὸ 2000 π.Χ. εἶναι ἀστήρικτη. Τὸ 1973 σὲ ἀνθρωπολογικὸ συνέδριο στὸ Σικάγο ὁ Ἄρης Πουλιανὸς ὑπεστήριξε, καὶ ἡ θέσι του ἔγινε ἀποδεκτή, ὅτι οἱ πιὸ κοντινοὶ ἀνθρωπολογικὰ σύγχρονοι ἀπόγονοι τοῦ ἀρχανθρώπου τῶν Πετραλώνων εἶναι οἱ νομάδες τῆς Πίνδου Σαρακατσᾶνοι καὶ γενικώτερα οἱ κάτοικοι τῆς Ν. Βαλκανικῆς. Οἱ Σαρακατσᾶνοι κατοικοῦν στὴν Ἑλλάδα τοῦλάχιστον 50.000 ἔτη. Ὁ ἴδιος ἐπιστήμονας ἀνεκοίνωσε στὸ 8ο Διεθνὲς Συνέδριο Ἀνθρωπολογικῶν καὶ Ἐθνογραφικῶν Ἐπιστημῶν, πού συνήλθε στὸ Τόκυο καὶ στὸ Κυτό ἀπὸ 1ης μέχρι 12ης Σεπτεμβρίου 1968, τὰ ἑξῆς: «*Πυρὴν τῶν πληθυσμῶν τῆς Εὐρώπης, πρῶτοι αὐτόχθονες Εὐρωπαῖοι, καρδιά τῶν κατοίκων της, εἶναι οἱ Σαρακατσαναῖοι. Ἀπ' αὐτοὺς ἐξεκίνησεν ἡ πορεία ἀπὸ τὰ βάθη τῶν μυθικῶν χρόνων καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν Ἀσίαν. Μὲ τοὺς Σαρακατσαναῖους οἱ Εὐρωπαῖοι μποροῦν καὶ ἀποδεικνύουν τὴν αὐτόχθονα προέλευσίν τους*» (ἐφ. «Ἀκρόπολις», 18-9-68· ἰδὲ καὶ Α. Πουλιανοῦ, «Σαρακατσᾶνοι: Οἱ ἀρχαιότεροι κάτοικοι τῆς Εὐρώπης»). Σημειωτέον, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἀποψὶ του ἔγινε πανηγυρικὰ ἀποδεκτή, καὶ μετὰ ἀπὸ ψηφοφορία πού ἐπικολούθησε ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ τοῦ Συνεδρίου. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ αὐτόχθονες πληθυσμοὶ τοῦ Αἰγαίου εἶχαν ἀπλωθῇ ἀπὸ ἐκείνη τὴν παρωχημένη ἐποχὴ στὸν εὐρωπαϊκὸ βορρᾶ.

Ἡ Κάτω Παλαιολιθικὴ περίοδος ξεκινᾷ στὰ Πετράλωνα τῆς Μακεδονίας περὶ τὸ 700.000 π.Χ. (στὴν πραγματικότητα πολὺ πιὸ πίσω), στὴ Ροδόπη τὸ 400.000 π.Χ., ἐνῶ στὸ Ὀλτ τῆς Ρουμανίας τὸ 300.000 π.Χ. Παρατηροῦμε δηλαδὴ μιὰ θαυμασιὰ ἀργὴ προώθησι πολιτιστικῶν στοιχείων ἀπὸ τὴ Μακεδονία πρὸς βορρᾶν, πού συνεπάγεται καὶ πληθυσμιακὴ μετακίνησι. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Μέση Παλαιολιθικὴ Ἑποχὴ, ἡ ὁποία ξεκινᾷ στὴν Μακεδονία τὸ 100.000 π.Χ., ἐνῶ στὸ Ὀλτ τῆς Ρουμανίας τὸ 40.000 π.Χ. περίπου. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἀνω Παλαιολιθικὴ ἐποχὴ ξεκινᾷ στὸ Αἶγαῖο τὸ 33.000 π.Χ. περίπου (Ἀσπροχάλικο Ἡπείρου, Φράγχθι Ἀργολίδος), ἐνῶ στὸ Ricipeni τῆς Ρουμανίας καὶ στὸν Δνεΐπερ τῆς Νοτίου Ρωσίας τὸ 21.700 π.Χ. (ἰδὲ Α. Καψῆ, «Θρακολογία»). Ἡ μετακίνησι αὐτὴ ὅμως δὲν συμβαίνει μόνο πρὸς βορρᾶ ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν δύσι. Οἱ παλαιολιθικοὶ κάτοικοι τοῦ Αἰγαίου ἐφθασαν μέχρι τὴν Ν. Ἰταλία (τότε μεταξὺ Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας δὲν ὑπῆρχε θάλασσα), ἐφ' ὅσον στὸ Romanelli εὐρέθησαν ἐργαλεῖα μικρολιθοτεχνίας ἡλικίας 12.000 χρόνων ὅμοια μ' αὐτὰ τοῦ Ἀσπροχάλικου τῆς Ἡπείρου, πού χρονολογοῦνται στὸ 35.000 π.Χ. Ἀφοῦ ὅμως, ὅπως ἀποδεικνύεται, προηγεῖται ὁ Αἰγαιακὸς πολιτισμὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ, δὲν ἀποκλείεται καὶ οἱ γνωστὲς σπηλαιογραφίαι τῆς Γαλλίας καὶ ὁ προϊστορικὸς πολιτισμὸς πού ἀνεπτύχθη ἐκεῖ κατὰ τὴν Μαγδαληναία περίοδο νὰ εἶναι δημιουργήματα τῶν φορέων τοῦ Αἰγαιακοῦ πολιτισμοῦ. Ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι στίς φλέβες πολλῶν ἀπ' τοὺς κυνηγούς τῆς Ἀνώτερης Παλαιολιθικῆς περιόδου ἢ καὶ πληθυσμοὺς τοῦ 50.000 π.Χ. τῆς Εὐρώπης, ἀπ' τοὺς ὁποίους θεωροῦν οἱ Ἀγγλοὶ γενετιστές ὅτι κατάγεται τὸ 70 μὲ 80% τῶν σύγχρονων

Ευρωπαίων, έρρεε άφθονο έλληνικό αίμα.

III. ΕΠΕΚΤΑΣΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Πρό 15.000 χρόνων ή Εύρώπη καλυπτόταν από παγετώνες (τελευταία περιόδος παγετώνων) και οί συνθήκες διαδιώσεως ήσαν άφόρητες. Με τό λυώσιμο όμως τών παγετώνων άρχισαν νά σχηματίζονται εύφορες κοιλάδες κατάλληλες για ζωή. Έ τήξι όμως τών παγετώνων προχωρούσε από νότο προς βορρά, και είναι λογικό την ίδια πορεία νά ακολουθήσε και ή εξάπλωσι του πολιτισμού. Γεωργικά φύλα άπ' τό Αίγαίο, ώθούμενα άπ' την ανάγκη άνευρέσεως νέων γαιών -έφ' όσον ή περιοχή της Αιγηίδος ήταν άγονη-, μετανάστευσαν προς βορρά και προς ανατολάς. Οί μετακινήσεις αυτές επιβεβαιώνονται τόσο άπ' την ανθρωπολογία όσο και από την άρχαιολογία. Οί άνθρωπολόγοι ανακαλύπτοντας ανθρώπινους σκελετούς της μεσογειακής φυλής -ή όποία είχε όρμητήριο την χερσόνησο του Αίμου- σ' όλη την Ευρωπαϊκή ήπειρο άποφαίνονται, ότι έγινε εξάπλωσι του φύλου αυτού άπ' την περιοχή του Αιγαίου. Έ επισημή επίσης της άρχαιολογίας δέχεται, ότι κάποια φύλα επέκτάθηκαν άπ' τό Αίγαίο και τά παράλια της Μικράς 'Ασίας σ' όλη την Ευρώπη, διαδίδοντας την γεωργική τους τέχνη, δηλαδή τον νεολιθικό πολιτισμό τους.

Ό Τσεχοσλοβάκος παλαιοανθρωπολόγος Γέλινεκ τονίζει, ότι «ό Μεσογειακός ανθρωπολογικός τύπος (σ.σ. οί Έλληνες δηλαδή) έμφανίζεται στη Νεολιθική εποχή παντού στην Εύρώπη και πολύ βορειότερα άπ' ό,τι θά νόμιζε κανείς. Τόν βρίσκουμε τόσο στη δόρεια 'Ισπανία όσο και στη δόρεια Γαλλία, τη δόρεια Γερμανία, την Πολωνία και την (πρώην) Σοβιετική Ένωσι. Αυτό τό φαινόμενο στις δόρειες περιοχές θά προϋπέθετε αυθόρμητες μετακινήσεις του Μεσογειακού πληθυσμού σ' όλα τά πλάτη της Ευρωπαϊκής ήπείρου» («Die Rassengeschichte der Tschechoslowakeis Rassengeschichte der Menschet», 1978). Με την άποψι αυτή συμφωνεί και ό συγγραφέας Δ. Δημόπουλος, ό όποιος γράφει, ότι «γύρω στο 4.500 (σ.σ.: όπως θά δοϋμε, δύο χιλιετίες νωρίτερα) άρχισε ή μαζική έξοδος τών Μεσογειακών προς την υπόλοιπη Εύρώπη εις αναζητησιν νέων γαιών. Αυτό άποδεικνύεται από χιλιάδες σκελετικά εύρήματα Μεσογειακών χρονολογημένα έκτοτε σ' όλες τις χώρες» («Η καταγωγή τών Έλλήνων», έκδ. 1994). Στην Όλλανδία και στη Γερμανία φθάνουν οί Μεσογειακοί γύρω στο 4 με 5000 π.Χ., και αυτό τό παραδέχεται και ή Γερμανίδα ανθρωπολόγος Σβιντέτσκυ, στη Γαλλία τό 3500 με 4000 π.Χ. περίπου, και την ίδια περίοδο φθάνουν και στην Άγγλία. Την επέκτασι αυτή τών Μεσογειακών την δέχεται και ό ανθρωπολόγος Γαβρίλοβιτς, ανάλογη δέ θέσι έκφράζουν στα συγγράμματά τους οί άρχαιολόγοι J. Baker, J. Capitan, G.H. Buchholz, G. Ghilde, οί ιστορικοί G. Lerou, J. Ramin, J. Briard, R. Farron και άλλοι.

Ό καθηγητής άρχαιολογίας στο πανεπιστήμιο του Καϊμπριτζ C. Renfrew ύπεστήριξε στο διδύο του «Archaeology and Language», ότι γεωργοί που κα-

τοικοῦσαν στὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας ἀλλὰ καὶ στὴν εὐρύτερη περιοχή τοῦ Αἰγαίου, περὶ τὴν 7ῃ μὲ 6ῃ χιλιετία μετανάστευσαν πρὸς βορρᾶ, κάτι ποὺ συνάδει μὲ τὸ πόρισμα τῶν Βρεταννῶν γενετιστῶν, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο τὸ 20% τῶν Εὐρωπαίων κατάγεται ἀπὸ γεωργούς, ποὺ ἦλθαν ἀπ' τὴν ἀνατολική Μεσόγειο περὶ τὸ 6000 π.Χ. καὶ τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ πανηγυρική ἐπιβεβαίωσι τῶν θέσεων τοῦ Renfrew. Κατ' αὐτὸν τὰ γεωγραφικὰ αὐτὰ φύλα διέδωσαν ἐκτὸς ἀπ' τὸν γεωργικὸ πολιτισμὸ τους καὶ τὴν νεολιθικὴ γλῶσσα τους, τὴν ὁποία ὀνομάζει πρωτοελληνικὴ (*Proto-greek language*), συντελώντας ὡσαύτως στὴν δημιουργία τῶν καλουμένων Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θέμα στὸ ἔγκυρο ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ «New Scientist» (τ. 1597) ἀνεγράφη, ὅτι «αὐτοὶ οἱ πρῶτοι Εὐρωπαῖοι» (σ.σ. ἐννοεῖ τοὺς γεωργούς τοῦ Αἰγαίου) «ἔφεραν μαζί τους τὴ γλῶσσα τους, ἡ ὁποία μέσα στὶς χιλιετίες, διαμορφώθηκε κατ' ἀρχὰς σὲ διαλέκτους, καθὼς διεχωρίσθησαν οἱ πληθυσμοί, καὶ ἐν συνεχείᾳ στὶς διάφορες Ἰνδοευρωπαϊκὲς γλῶσσες... Ἐπὶ παραδείγματι οἱ Κελτικὲς καὶ οἱ Γερμανικὲς γλῶσσες προέρχονται ἀπὸ τὴ γλῶσσα, ποὺ εἰσήγαγαν στὴ Β. Εὐρώπῃ οἱ ὁμάδες αὐτὲς τῶν γεωργῶν». Στὸ χάρτη ἐπίσης τοῦ «The Times Atlas of World History» ὑπεστηρίχθη ἡ ἴδια ἄποψι, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τελευταῖα κοινὸ τόπο μεταξὺ τῶν ἀρχαιολόγων.

Ἐνισχυτικὸ τῶν ἀπόψεων αὐτῶν ἀποτελεῖ ἡ θέσι τοῦ καθηγητῆ Neistipny, ποὺ αναγράφεται στὸν Α' τόμο τῆς «Ἱστορίας τῆς Ἀνθρωπότητος», ὅτι «ὁ πολιτισμὸς τοῦ Ἀξιοῦ-Μοράδα προήρχετο ἀπ' τὴν Ἑλλάδα καὶ προχώρησε πρὸς βορρᾶ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ καὶ κατ' ἐπέκτασι ἔφθασε στὴ Βινίτσα καὶ τὶς ἄλλες παραδουνάδιες περιοχές». Τὴν ἀπόδειξι γι' αὐτὸ τὴν δίδει ὁ Ἀγγλὸς ἀρχαιολόγος G. Childe: «Τὸ σύνολο τῆς πολιτιστικῆς καλλιέργειας τῆς Βινίτσας (στὴ Γιουγκοσλαβία) εἶναι δεμένο μὲ τὴν πολιτιστικὴ καλλιέργεια τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου. Ὁλόκληρη ἡ περιοχή εἶναι κορεσμένη μὲ αἰγαιακὰ στοιχεῖα. Τὰ πήλινα ἀγγεῖα τῆς Βινίτσας εἶναι φτωχῆς παραλλαγῆς τῶν μαύρων πήλινων αἰγαιακῶν ἀγγείων καὶ τὰ ἀγαλματίδια ἀνήκουν ἀπόλυτα στὴν αἰγαιακὴ καλλιέργεια. Ἀκόμη πολλὰ ἀπὸ τὰ περὶεργα σημάδια, ποὺ βρέθηκαν χαραγμένα σὲ πήλινους δίσκους στὴ Βινίτσα, στὸ Τόρδος καὶ στὴν Γκουλμενίτσα (τῆς Ρουμανίας), μοιάζουν μὲ τ' ἀντίστοιχα ποὺ βρέθηκαν στὴν Κρήτη καὶ τὶς Κυκλάδες» (Σοβιετικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια, τόμ. 5, σελ. 452). Ὁμοίως καὶ ὁ Γιουγκοσλαῦος Μίλοτζε Βάσιτς, ὁ ὁποῖος ἔκανε ἀνασκαφὲς σὲ περιοχὰς κοντὰ στὶς ὄχθες τοῦ Δουνάδεως ποταμοῦ, δοῖκε εἰδώλια καὶ πήλινα πινακίδια αἰγαιακῆς προελεύσεως καὶ συμπέρανε ὅτι «οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Βινίτσας πρέπει νὰ εἶναι Ἕλληνες» (ἰδὲ Κ. Κουτρουβέλη, «Ἡ Ἀναχρονολόγησι τῆς Προϊστορίας μὲ δάση κυρίως τὶς ἀστρονομικὰς πληροφορίες ἀρχαίων συγγραφέων», ἔκδ. «Δαυλός», 1999). Δεδομένου ὅτι σύμφωνα μὲ τὸν G. Childe ἡ Βινίτσα, ἡ ὁποία χρονολογεῖται στὴν 5ῃ χιλιετία π.Χ., «ἦταν ὁ κρῖκος ποὺ ἔνωνε τὸ Αἶγαϊο μὲ τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπῃ» (ἐνθ. ἀνωτ.), μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε μὲ βεβαιότητα, ὅτι οἱ Αἶγαῖοι εἶχαν φθάσει τὴν 5ῃ χιλιετία στὶς περιοχὰς γύρω ἀπ' τὸ Δούναδι καὶ

Τὰ μεγαλιθικά μνημεία στὸ Στόουνχετζ τῆς Ἀγγλίας (1800-1600 π.Χ.) Τέτοια μεγαλιθικά μνημεία (μενίρ καὶ ντολμὲν) εἶναι διάσπαρτα σ' ὅλες τὶς περιοχὲς τοῦ πλανήτη, τὶς ὁποῖες ἐξερευνήσαν καὶ ἐκπολίτισαν οἱ πανάρχαιοι Ἕλληνες, ἀπὸ τὴν Βόρεια Εὐρώπη μεχρὶ τὴν ἀποδεδειγμένα πλέον δεχθεῖσα θαυτάτες γλωσσικὲς, μουσικὲς, θρησκευτικὲς καὶ τεχνολογικὲς ἀρχαιοελληνικὲς ἐπιδράσεις Νῆσο Πάσχα τοῦ Εἰρηνικοῦ. Οἱ πρόσφατες ἀνασκαφὲς τῶν Ἀγγλῶν ἀρχαιολόγων ἔφεραν στὸ φῶς κεραιμικά καὶ ἄλλα εὐρήματα, ποὺ δὲν ἀφήνουν καμμία ἀμφιβολία γιὰ τὴν προέλευσὶ τους ἀπὸ τὶς Μυκῆνες καὶ τὴ Μινωικὴ Κρήτη. (Βλ. ἐγκυκλ. *Britannica*, λ. «Stonehedge»).

ἀπὸ ἐκεῖ ξεχύθηκαν στὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη. Συνεπῶς ἔχουν ἀπόλυτο δίκιο οἱ Ἀγγλοὶ γενετιστὲς καὶ ὁ ἀρχαιολόγος Renfrew, ὅταν χρονοεντοπίζουν τὴν ἀνοδο τῶν Αἰγαίων στὸ 6000 π.Χ.

IV. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΙΣΠΑΝΙΑ

Οἱ πανάρχαιοι ὅμως Ἕλληνες εἶχαν ἐποικίσει ὄχι μόνο φορὰ ἀλλὰ πολλὰς φορὰς τὴν Εὐρώπη. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ ἀναφορὰς ἀρχαίων συγγραφέων, ἀπὸ τὶς ἴδιες τὶς παραδόσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ τὶς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφές. Κατὰ τὸ ἀπώτατο παρελθὸν Ἕλληνες εἶχαν μεταναστεύσει στὴν Ἰταλία ἀποτελῶντας τὸν κυρίαρχο λαὸ τῆς περιοχῆς. Οἱ Ἑτροῦσκοι, οἱ πρόγονοι τῶν Λατίνων, ἦσαν ἄποικοι ἐκ τοῦ Αἰγαίου. Γιὰ τὴν ἐλληνικὴ τους καταγωγὴ μᾶς πληροφορεῖ ὁ Διονύσιος Ἀλικαρνασσεὺς στὸν πρῶτο τόμο τῶν Ἱστοριῶν του. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἡρόδοτος στὸ Α94 τῶν Ἱστοριῶν του λέγει, ὅτι λόγῳ ἐλλείψεως τροφίμων ἓνα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Λυδίας (σημ.: οἱ Λυδοὶ ἦσαν Ἕλληνες) ὑπὸ τὴν ἀρχηγίᾳ τοῦ βασιλόπαιδος Τυρσηνοῦ μετανάστευσε στὴν Ἰταλία καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴν περιοχὴ, ἡ ὁποία ὠνομάσθηκε Τυρρηνία. Ὁ Στράβων μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ Πελασγοὶ τῆς Λήμνου συνεκπλεύσαντες μετὰ τῶν Λυδῶν στὴν Ἰταλία συναπετέλεσαν τὸ ἔθνος τῶν Ἑτρούσκων. Ὁ Θουκυδίδης ἀναφέρει μάλιστα, ὅτι πράγματι στὴ Λήμνο κατοικοῦσαν Πελασγοί, ποὺ ὠνομάζονταν Τυρρηνοὶ (Δ 109). Τὶς ἀπόψεις αὐτὲς τῶν ἀρχαίων γιὰ τὴν καταγωγὴ τῶν Ἑτρούσκων ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ πιὸ σημαντικὸς ἐρευνητὴς τῶν πελασγικῶν ἐπιγραφῶν, ὁ Ι. Θωμόπουλος: «Ὅτι δὲ οἱ Ἑτροῦσκοι ἦσαν Πελασγοί, ἤτοι ΠρωτοἝλληνες, τοῦτο πλὴν τῆς γλώσσης συναποδεικνύουσιν καὶ πάντα τὰ λοιπά... Διότι πάντα τὰ θεμελιώδη χαρακτηριστικὰ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑτρούσκων, ἡ γραφὴ, ἡ ἐνδυμασία, ἡ τέχνη, ἡ γυμναστικὴ, ὁ ἀθλητισμὸς, οἱ περὶ θεῶν καὶ ἡρώων μῦθοι εἰσὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ἐλληνικά» («Πελασγικά», ἔκδ. 1912).

Μὴ λησμονοῦμε, ὅτι ἰδρυτὲς τῆς Ρώμης ἦσαν οἱ Ἀρκάδες, ὅπως φανερῶνται καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖο εἶναι ἐλληνικὸ (ῥώμη=δύναμι). Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Πλούταρχος παραδίδει, ὅτι «τὸ μέγα τῆς Ρώμης ὄνομα [οἱ Πελασγοὶ] ἐπὶ πλεῖστα τῆς οἰκουμένης πλανηθέντες, λέγεται αὐτόθι κατοικῆσαι καὶ διὰ τὴν ἐν ὅπλοις ρώμην οὕτως ὀνομάσαι τὴν πόλιν» («Βίος Ρωμύλου»). Αὐτὸ τὸ παραδέχονταν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ρωμαῖοι, ὅπως ἀναφέρει ὁ Στράβων: «Ἄλλωστε καὶ ὁ Ρωμαῖος συγγραφέας Κοίλιος τοῦτο χρησιμοποιεῖ ὡς ἀποδείξει, ὅτι ἡ Ρώμη εἶναι ἐλληνικὴ ἀποικία, τὸ ὅτι δηλαδὴ σ' αὐτὴ ἡ πατροπαράδοτη θυσία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους γίνεται κατὰ τὸν ἐλληνικὸν τρόπον» (c 230). Ἀνάλογη πληροφορία δίδει καὶ ὁ Πανσανίας: «Λένε λοιπὸν ὅτι ὁ πιὸ σοφὸς ἄνθρωπος καὶ ἄριστος πολεμιστὴς μετὰ τῶν Ἀρκαδῶν ἦταν ἓνας Εὐάνδρος. Αὐτὸς στάλθηκε, γιὰ νὰ ἰδρῦσῃ ἀποικίᾳ ἐπικεφαλῆς μιᾶς δυνάμεως Ἀρκαδῶν ἀπὸ τὸ Παλλάντιον καὶ ἔκτισε μιὰ πόλιν στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Τιθέρεως. Καὶ τὸ μέρος τῆς σημερινῆς Ρώμης, στὸ ὁποῖον εἶχαν ἐγκατασταθῇ ὁ Εὐάνδρος καὶ οἱ Ἀρκάδες, ποὺ τὸν ἀκολούθησαν, πῆρε τὸ

ὄνομα Παλλάντιον σ' ἀνάμνησι τῆς ὁμωνύμου πόλεως τῆς Ἀρκαδίας» («Ἀρκαδικά», σ. 43). Ὁ Πελασγὸς δὲ Οἰνώτρος σύμφωνα μὲ τὸν Πανσανία («Ἀρκαδικά», 3) «πέρασε μὲ πλοῖα στὴν Ἰταλία καὶ ἡ περιοχὴ Οἰνώτρια ἔλαβε τ' ὄνομά της ἀπ' τὸν Οἰνώτρο». Ἐπίσης ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης διασφίξει τὴν πληροφορία, ὅτι πανάρχαιοι Κρήτες εἶχαν ἐγκατασταθῇ στὴν Ἰταλία: «Ὁ Δίων προσωρμίσθηκε στὴ λεγόμενη Μινώα, ἓνα λιμάνι τοῦ Ἀκράγαντα. Ἡ πόλι αὐτὴ εἶχε κτισθῇ παλαιὰ ἀπὸ τὸν Μίνωα, τὸν βασιλιᾷ τῶν Κρητῶν» (ΙΣΤ 9).

Σύμφωνα μὲ τὴν ἑλληνικὴ μυθολογία οἱ Λατῖνοι ἦσαν ἑλληνικὸ φύλο. Στὴ «Θεογονία» ἀναφέρεται, ὅτι «ἡ Κίρκη, κόρη τοῦ Ἥλιου, τοῦ γυιοῦ τοῦ Ὑπερίωνος, ἐγέννησε μὲ τὸν ἔρωτα τοῦ Ὀδυσσεά, τοῦ καρτερικῆς ψυχῆς, τὸν Ἀτρεά καὶ τὸν Λατῖνο» (στ. 1011), ὁ Σουΐδας δὲ συμπληρώνει: «Τήλεφος, υἱὸς Ἡρακλέους, ὁ ἐπικληθεὶς Λατῖνος μετωνόμασε τοὺς πάλαι Κητίους λεγομένους Λατίνους». Ἐπίσης σύμφωνα μὲ τὶς ἑλληνικὲς παραδόσεις ὁ Τηλέ-

Ο ΟΜΦΑΛΟΣ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Συγκλονιστικὴ ὁμοιότης μὲ τὸν παρούσαζόμενο παραπλεύρως ἐνεπίγραφο λίθο τοῦ Κόθεντρου. Ταυτότης προελεύσεως, Ἑλληνικῆς τεχνοτροπίας, ἐμπνεύσεως. Ἐχρησιμοποιεῖτο γιὰ μυστηριακὰς ἱεροτελεστίας.

Ο ΟΜΦΑΛΟΣ ΤΩΝ ΚΕΛΤΩΝ

Φωτογραφία ἀπὸ τὴν «Παγκόσμια Μυθολογία» τῆς Βερόνικα Ἰονς, ἔκδοσις ΑΚΜΗ 1978 (σελ. 169). Ὁ Λίθος Turco εἰς τὸ Κόθεντρου Γκάλουέι (Galway), 3ος π.Χ. αἰὼν· φέρει μαιάνδρους καὶ διπλὰς σπειρεῖς.

γονος νυμφεύθηκε τὴν Πηνελόπη κι ἐγέννησε τὸν Ἰταλό, ὁ ὁποῖος μετέβη στὴν Ἰταλία, ὅπου ἴδρυνε βασιλείο. Ἀπ' τὸ ὄνομά του ὠνομάσθηκε ὁλόκληρη ἡ χερσόνησος Ἰταλία. Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ Λατῖνοι ἦσαν Ἕλληνες, καὶ ἡ γλῶσσα τους θὰ ἦταν ἐλληνική, κάτι ποὺ δυστυχῶς δὲν δέχεται ἡ κατεστημένη ἱστορικοσυγκριτική γλωσσολογία. Ὅμως ἡ ἀκόλουθη ἀναφορὰ τοῦ Πλουτάρχου δὲν ἀφήνει περιθώρια γιὰ παρερμηνεῖς: «Ὁ Ἰανὸς (θεὸς τῶν Ρωμαίων) ἦταν Ἕλλην ἐκ τῆς Περγαιδίας (περιοχὴ τῆς Θεσσαλίας), ὅταν ἦλθε δὲ στὴν Ἰταλία καὶ συγκατοίκησε μὲ τοὺς ἐκεῖ βαρβάρους, μετέβαλε τὴν γλῶσσα τους καὶ τὸν τρόπο ζωῆς τους» («Ρωμαϊκὰ Αἶτια», 22). Ἐξ ἄλλου καὶ ὁ Λατῖνος ῥητοροδιδάσκαλος Κοϊντιλιανὸς παραδεχόταν, ὅτι «ἡ γλῶσσα μας εἶναι ὁμοιότατη μὲ τὴν αἰολικὴ διάλεκτο». Ἀνάλογη ἀποψι εἶχε καὶ ὁ Βάρρων καθὼς καὶ ὁ Τυρρανίων, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Περὶ τῆς Ρωμαϊκῆς διαλέκτου ὅτι ἐστὶν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς». Τὴν ἀποψη αὕτη συμμερίζονται καὶ οἱ γλωσσολόγοι Kroll καὶ E. Gabba. Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι στίς φλέδες τῶν σύγχρονων Ἰταλῶν ῥέει ἄφθονο ἐλληνικὸ αἷμα. Αὐτὸ ἀπεδείχθη καὶ ἀπὸ ἔρευνα ποὺ ἔκανε τὸ ἰταλικὸ δημόσιο σχετικὰ μὲ τὰ γονίδια (DNA) τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ καὶ τὴν προέλευσί του, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία τὸ αἷμα καὶ τὰ φυλετικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ 80% τῶν Ἰταλῶν εἶναι ἐλληνικά (ἰδὲ Θ. Μαργαρίτη, «Ἀλβανία, Ἑλληνικὴ Πανάρχαια Γῆ», σελ. 146).

Οἱ πανάρχαιοι Ἕλληνες εἶχαν μεταβῆ καὶ στὴν Ἰσπανία, ἡ ὁποία ἐκυβερνατο ἀπὸ Ἕλληνες ἡγεμόνες, ὅπως γράφει ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης: «Ὁ Χρυσάωρ, ποὺ ἔλαβε τὴν προσωνυμία ἀπὸ τὸν πλοῦτο, βασιλεύει μὲν ὁλόκληρης τῆς Ἰσπανίας... Ἀφοῦ πρόσταξε ὁ Εὐρυσθεὺς ὡς δέκατο ἄθλο νὰ φέρῃ ὁ Ἡρακλῆς τὰ δόδια τοῦ Γηρῶνι, ποὺ συνέδαινε νὰ δόσκουν στὰ πρὸς τὸν ὠκεανὸ (Ἀτλαντικὸ) κατηφορικὰ μέρη τῆς Ἰσθμίας (Ἰσπανίας)» (5, Π, παρ. 17). Ὁ Ρ. Μόργκαν στὸ ἔργο του «Ἡ Βρεταννικὴ Καμβρία» (ἐκδ. 1857), τὸ ὁποῖο στηρίζεται σὲ παραδόσεις βορειοευρωπαϊκῶν λαῶν, ἀναφέρει: «Ὁ (Τρώας) Βροῦτος ἔφθασε τὴν τρίτη μέρα στὴ Μελίτη (σ.σ. σημερινὴ Μάλτα). Βρίσκοντας ἐκεῖ ἓνα ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος συμβουλευθήκε τὸ μαντεῖο της... Ἡ ἀπάντησι χαράχθηκε μὲ ἐλληνικὰ γράμματα στὸν βωμὸ τῆς Ἀρτέμιδος». Ἐπειὰ τὴν ἐποχὴ τῶν Τρωικῶν ὑπῆρχε ἐλληνικὴ πόλις στὴν περιοχὴ αὕτη καὶ ἐλληνικὸ ἀλφάβητο, τὸ ὁποῖο μοροῦσαν νὰ τὸ διαβάσουν οἱ Τρῶες. Ἐτοὶ δικαιολογεῖται καὶ ἡ διαπίστωσι τοῦ Βάσκου φιλολόγου F.K. Sagredo, ὅτι: «Πᾶσαι αἱ εὐρωπαϊκαὶ γλῶτται ἔχουσι πλέον ἢ 50% τοῦ ἑαυτῶν λεξιλογίου ἐκ τῆς ἐλληνικῆς κλασσικῆς γλώττης... ἀλλὰ ἡ βασκωνικὴ γλῶττα ἔχει καὶ ἄλλας (ἐλληνικὰς) λέξεις, αἱ οὐκ ἦλθον μετὰ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας οὐδὲ διὰ τῆς λατινικῆς γλώττης, ἀλλὰ αὐταὶ αἱ λέξεις λαλοῦσι περὶ μιᾶς ἀρχαίας συγγενείας (σ.σ. Ἑλλήνων καὶ Βάσκων)».

Μάριος Δημόπουλος - Ἀπολλώνιος

[Σὲ προσεχὲς τεῦχος: Πανάρχαιες μετακινήσεις Ἑλλήνων πρὸς Γαλλία, Γερμανία, Ἀγγλία, Ἰρλανδία, Σκυθία κ.λπ.]

Χαρακτηρισμοὶ πανεπιστημιακῶν ἀπὸ τὸ «Βῆμα»

Στὸ τεῦχος ἀριθ. 206 τοῦ «Δαυλοῦ» τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου εἶχε δημοσιευθῇ ἀποκαλυπτικὴ συνέντευξις τοῦ Β. Φίλια, στὴν ὁποία ὁ γνωστὸς καθηγητὴς περιέγραψε εὐθαρσῶς τὴν τραγικὴ κατάστασις ποὺ ἐπικρατεῖ στὰ ἑλληνικὰ πανεπιστήμια, προϊόν τοῦ πρωτοφανοῦς ἠθικοῦ ξεπεσμοῦ τῶν πανεπιστημιακῶν μας ταγῶν. Ἡ συνέντευξις αὐτὴ ἔδωσε τὸ ἔναυσμα, ἐνεθάρρυνε καὶ κάποιους ἄλλους, ἀπ' τοὺς λιγοστοὺς εὐσυνείδητους καθηγητὲς, νὰ ἐμφανιστοῦν στὸν ἡμερήσιο τύπο καὶ νὰ καταγγείλουν αὐτὴ τὴν ἄθλια κατάστασις. Ἐνδεικτικὸ τῆς περιπτώσεως αὐτῆς τὸ ἄρθρο τοῦ Θ. Λιανοῦ, καθηγητῆ τοῦ Οἰκονομικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στὴν ἐφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ», στὸ ὁποῖο δηλώνει πῶς «τὸ πανεπιστήμιο ἔχει δεθλωθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους ἀγράμματους, ἀπὸ κομπιναδόρους, ἀπὸ πολιτικάντηδες καὶ ἀπὸ μικροαπατεῶνες». Δυστυχῶς ὁμοῦς ὁ ἐν λόγῳ καθηγητὴς προτείνει μιὰ παράδοξο λύσις: «Ἐχει ἔρθει ἡ ὥρα γιὰ μιὰ σοδαρὴ παρέμβασις τοῦ ὑπουργείου Παιδείας μὲ σκοπὸ τὴν ἐξέτασις τοῦ φαινομένου τῆς διαφθορᾶς στὸ χῶρο τῆς Παιδείας...». Δὲν εἶναι τουλάχιστον ἀφελὲς νὰ θεωροῦμε τοὺς ἐποπτεύοντες ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου ἢ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς ἱκανοὺς νὰ ἐξυγιάνουν ἕνα χῶρο ἄρρωστο, τὸν ὁποῖο θεσμικὰ καὶ νομικὰ ἐκείνοι καθορίζουν καὶ ἐξαρθᾶται ἀπ' τὶς δικῆς τους πρᾶξεις, ἀποφάσεις καὶ σκοπιμότητες; Ἡ μήπως εἶναι ἄμοιροι εὐθυνῶν γιὰ τοὺς λειτουργικὰ ἀναλφάβητους ποὺ παράγουν οἱ δύο, κατώτερες τῆς πανεπιστημιακῆς, βαθμίδες ἐκπαίδευσης (Δημοτικὸ, Γυμνάσιο - Λύκειο); Εἶναι τραγικὸ ὁ «πνιγμένος», προσπαθώντας νὰ σωθῇ, νὰ «πιάνεται ἀπ' τὰ μαλλιά του».

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ οἱ φοιτητὲς, οἱ ἄμεσα καὶ κύρια ἐνδιαφερόμενοι, δὲν φαίνεται νὰ ἀντιδρῶν μὲ ὠριμότητα ἔναντι τοῦ τέλματος αὐτοῦ. Μία μεγάλῃ μερίδᾳ αὐτῶν φαίνεται νὰ ἀσχολῆται μὲ τὴν τοιχοκόλλησις ἀφισσῶν ποὺ ἀναγγέλλουν κομματικὰς συγκεντρώσεις ἢ «πικάντικα πάααα», ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι ἐμφανίζονται τὶς ἡμέρες τῶν ἐξετάσεων ψάχνοντας τὴν αἴθουσα διεξαγωγῆς τους. «Ρωτώντας πᾶς στὴν Πόλη!» Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ κάποιες ἐλάχιστες «ὄγεις» ἀντιδράσεις, ποὺ στρέφονται ὁμοῦς περισσότερο κατὰ τῆς ἀντιπαθητικότητος τοῦ δασκάλου καὶ σπανίως κατὰ τῆς οὐσίας τῆς παρεχόμενης παιδείας. Συνήθως οἱ καθηγητὲς ποὺ γιαιουρτώνονται ἢ ῥαπίζονται εἶναι μᾶλλον πολιτικὰ ἢ προσωπικὰ ἀντιπαθεῖς, παρὰ ἀνεπαρκεῖς στὰ μάτια τῶν φοιτητῶν.

Ὅπως δηλώνουν οἱ καταγγέλλοντες πανεπιστημιακοί, αὐτὴ ἡ μικρὴ μερίδα τῶν συνανδέλφων τους ποὺ φέρεται ἔντιμα, σεβόμενη τὸ ἔργο της, δὲν ἔχει φωνή. Βλέπει τὴ διαφθορά, τὴν ἀποφεύγει, φοβᾶται ὁμοῦς νὰ τὴν καταγγείλῃ. Ἡ ἐντιμότητα αὐτοδούλως περιθωριοποιεῖται, φοβούμενη προφανῶς τὶς συνέπειες. Ἴσως ὁ φόβος νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπ' τὴν διαφθορά, καὶ τίποτε ἄλλο. Ὅμως μιὰ κοινωνία σήψης γενικῆς μπορεῖ νὰ διαθέτῃ γερὴ παιδεία; Ἐντιμοὶ καὶ ἄτιμοι θέτουν καὶ ἀπαντοῦν τὸ ἐρώτημα αὐτὸ καὶ ἐφυσχάζουν.

Ὅλα τὰ παραπάνω, ὅσο σημαντικὰ κι ἂν εἶναι, στέκονται μακριὰ ἀπ' τὴν οὐσία τῆς παιδείας. Τὸ περιεχόμενό της, ἡ ἐκρηκτικὴ τῆς δύναμις, ἡ ἐξαληθευτικὴ καὶ ἐλευθερωτικὴ τῆς ὄψης, ὅλα αὐτὰ τὰ μεγάλα ἑλληνικὰ νοήματα ἔχουν ἀπὸ καιρὸ ἐγκαταλείψει τὰ πανεπιστήμια. Κρίνοντας τὴν ὅλη κατάστασις, ἔστω στὴν ἐπιφανειακὴ παιδαγωγικὴ τῆς πλευρᾶς, συμπεραίνουμε ὅτι αὐτὴ τῇ στιγμῇ τὰ πανεπιστήμια ἐκτρέπουν καὶ ἀναστρέφουν τὴν πνευματικὴ πορεία τῆς Ἑλλάδος καὶ διακυβεύουν τὸ μέλλον ἑνὸς λαοῦ, ποὺ θέλει τὸν ἑαυτό του ἀπόγονο τῶν γεννητόρων τοῦ Πολιτισμοῦ.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Ὁ σαδομαζοχισμὸς τῆς Δύναμης

Ὁ Διεθνὴς Ἐξουσιασμὸς προσπαθεῖ πάντα νὰ παρασιωπήσῃ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα. Ὁ Προμηθεὺς μὲ τὸν ἥρωισμό καὶ τὴν ἀμφισβήτηση σὲ ἀνυπέρβλητο ἐπίπεδο ποιότητας (στὸν ἀντίποδα τὸ σύνηθες «γκαγκστερο-κααουμποῦλίκι») καὶ τὸ Ἀπολλώνιο καὶ Διονυσιακὸ πνεῦμα καλύπτουν τὸ φάσμα τοῦ ὑπαρξιακοῦ, καὶ οἱ ἐπικοινωνοῦσες (τότε) Φιλοσοφία-Ἐπιστήμη-Τέχνη ἔδωσαν τὴν Ἀρχαιότητα. Φυσικὰ κάτι ἀνάλογο ἦταν καὶ οἱ θεοὶ της. Τελείως διαφορετικοὶ ἀπ' τοὺς ἄλλους, «παγανιστικοὺς» ἢ μὴ θεοὺς, γιατί ἡ ἔννοια τοῦ θεοῦ εἶναι τελείως ὑποκειμενική, τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν λοιπὸν διεδέχθῃ ὁ Γιαχβὲ ὅλη αὐτὴ τὴ μεγαλωσύνη, μὲ ἀπειλὲς καὶ κατάρες, κόλαση καὶ ἀπαγορεύσεις ἀλλάξανε τὰ πράγματα καὶ ὁ ἥρωισμὸς π.χ. ἔγινε... ἀσέβεια, μανία ἢ ὕβρις καὶ ἀντιστοίχως συρρικνώθηκε τὸ κάθε τι. Αὐτὰ ἀπαραιτήτως, γιὰ νὰ στηθῇ τὸ πραγματικὸ ἱστορικὸ σκηνικόν, τὸ ὁποῖο τοὺς ἐνοχλεῖ: Ψάχνουν – Φουκογιάμα καὶ λοιποὶ συνήγοροι τῆς Δύναμης– γιὰ τὸ «τέλος τῆς Ἱστορίας».

Καὶ προχωροῦμε στὸ ζητούμενο: Ὁ Μπετόδεν δὲν χρειάζεται μουσικολογικὲς μαγανεῖες, γιατί, ὅταν συνεγείρεται ἡ ψυχὴ του μὲ τὴ θεία ὁρμὴ καὶ τὴν ἐνατένιση τοῦ Σύμπαντος (χωρὶς αὐθαίρετη μεταφυσική), τότε καὶ ὁ ἀπλὸς ἄνθρωπος ἀντιλαμβάνεται ὅτι οὔτε καλύπτεται οὔτε ἔχει σχέση μὲ τὸν κόσμον τοῦ Γιαχβέ. Εἶναι Προμηθεὺς! Φυσικὰ πολλὲς «μουσικόφιλες» κυρίες ἢ διάφοροι «ἐστέτ»... τρυφερῶν συναισθημάτων δὲν ἀνέχονται τὴ διάτορη μεγαλωσύνη, ὅταν ὁ γίγας, ὁ λέων ἐκεῖνος ὁρμᾷ μὲ τὴν ὀρχήστρα του στὸ Σύμπαν.

Τοὺς πάει ἡ δύναμη καλύτερα· μαζοχιστικὰ σὰν καμπούκι δίτσιων, γιατί ἔτσι τὴ θέλει τὸ σύστημα, κολοδωμένη. Ὁ Μπετόδεν δὲν εἶναι ρομαντικὸς καὶ φιλοσοφικά-ποιητικὰ τὸν καλύπτει ἡ Ἀρχαιότης. Ὅσο κι ἂν κοπανᾶνε τὶς νότες του στὰ ῥοδεῖα, ὁ μαέστρος ποὺ θὰ ἀπογειώσῃ προμηθεϊκὰ τὴν ὀρχήστρα δὲν ἔχει ὀρεθῇ ἀκόμα, κι οὔτε ἔχομε τέτοια μάτια καὶ αὐτιά: Ἡ παρωδία τῆς Ἐπιστήμης, ἡ Τεχνολογία, δὲν εἶναι πολιτισμός· ὄχι μόνον ληστεύει τὴ Φύση ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴ.

Τὸ παραλήρημα τῆς ρόκ ψυχεδέλειας, ὠργανωμένο ἀπὸ τὸ σύστημα, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ παραποιημένη καὶ ὑστερική συμπεριφορὰ τοῦ σύγχρονου ἀπελπισμένου καταναλωτῆ, ἡ διαστροφὴ τοῦ μεγαλειώδους.

Παντελῆς Γλᾶρος

κδ. Διόδωρος Σικελιώτης

Τὸ τόλμημα τοῦ Διοδώρου νὰ συγγράψῃ μίαν παγκόσμια καὶ διαχρονικὴ ἱστορία ὑπῆρξεν ὄντως μοναδικὸ καὶ ὑπεράνθρωπο, ἀνεξαρτήτως ἂν αὐτὸ δὲν ἔγινε ἔργο ἀντάξιο τῶν δικῶν μας προσδοκιῶν καὶ τῶν φιλοδοξιῶν τοῦ συγγραφέως ἐξαιτίας τῶν ἀνυπέροβλητων ἀντικειμενικῶν δυσκολιῶν καὶ τῆς ἀπειρίας του. Ἡ «Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη» του ὅμως, ἔστω καὶ μὲ τὰ λάθη καὶ τὶς ἀτέλειές της, μπορεῖ νὰ κατατάξῃ δικαίως τὸν Σικελιώτη μεταξὺ τῶν δημιουργῶν τοῦ Παγκοσμίου Πολιτισμοῦ.

Τὸ κοσμοεῖδωλο τοῦ ἱστορικοῦ ἀντικατοπτρίζει τὸ πνεῦμα καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς ἐποχῆς του, ποὺ διέπονται ἀπὸ τὶς ἀρχές τῆς παγκοσμιότητος καὶ τοῦ στωικισμοῦ. Ἡ κοσμοκρατορία τῆς Ρώμης προκαλεῖ βαθεῖς ἀλλαγές στὴν ψυχολογία, τὸν τρόπο σκέπτεσθαι καὶ τὶς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ στωικὲς ἀντιλήψεις περὶ «Θείας Προνοίας» καὶ ὠφελιμισμοῦ (ξένες καὶ ἐντελῶς ἄγνωστες ἕως τότε στὴν ἑλληνικὴ ἀντίληψη τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου) ἐπηρεάζουν βαθύτατα τὶς σκέψεις καὶ τοὺς διαλογισμοὺς τῶν διανοητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Διόδωρος ἀπορρίπτει τὶς θεωρίες τῶν φυσικῶν φιλοσόφων καὶ καταφάσκει στὸ θεϊσμό. Ἡ «Θεία Πρόνοια» εἶν' αὐτὴ ποὺ ἔβαλε σὲ ἀρμονικὴ τάξη τοὺς ἀστέρες καὶ τὴ Γῆ, καὶ αὐτὴ κατευθύνει καὶ διαμορφώνει τὶς ἱστορικὲς πραγματικότητες, ἀπονέμοντας τὸ μερίδιό ποὺ ἀναλογεῖ στὸ κάθε ἄτομο καὶ στὸν κάθε λαό.

«Σκεῦος ἐκλογῆς» τῆς «Θείας Προνοίας» ἀποτελεῖ καὶ ἡ Ρώμη, μέσα στοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἀνθεῖ ἡ στωικὴ ἰδέα τῆς «κοσμοπόλεως», τῆς ἐνιαίας κοινότητος, τῆς κοινῆς ζωῆς. Ἡ ἱστορία καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐκάστον λαοῦ ἀποτελοῦν πολὺτιμη συνεισφορὰ στὸν κοσμοπολιτισμὸ τῆς Ρώμης, γι' αὐτὸ καὶ οἱ διανοητὲς ὀφείλουν νὰ τοὺς συγκεντρώσουν καὶ νὰ τοὺς παρουσιάσουν εἰς μίαν καθολικὴ σύνθεση, ποὺ νὰ δίδῃ τὴν εἰκόνα «μᾶς... τινος πόλεως» (Α', 3). Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίρροια τοῦ πνεύματος αὐτοῦ οἱ ἐπιστῆμες, ἡ φιλοσοφία καὶ οἱ τέχνες διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τὰ μέχρι τότε ἰσχύοντα καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐκφράσουν καὶ νὰ ὑπηρετήσουν τὴν νέα αὐτὴ πραγματικότητα, πρᾶγμα ποὺ τὸ ἐνεθάρρυνε καὶ τὸ ἐπιχορηγοῦσε πλουσιοπάροχα τὸ ρωμαϊκὸ *imperium*, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας (Α', 4).

«Σκεὺς ἐκλογῆς» τῆς «Θείας Προνοίας» ἀποτελοῦν καὶ οἱ ἱστορικοί, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα ἀποτελοῦν «χρηματιστήρια» τῆς γνώσεως τοῦ παρελθόντος, ποὺ χρησιμεύει στὴ βελτίωση τοῦ ἥθους καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν ἀνθρώπων. «Γιατὶ πρέπει νὰ θεωροῦμε τὴν ἱστορία φρουρὸ τῆς ἀρετῆς τῶν ἐπιφανῶν ἀνθρώπων, μάρτυρα τῆς μοχθηρίας τῶν φαύλων καὶ εὐεργέτη ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους». Ἐξυπακούεται, ὅτι οἱ ἄλλες ἐπιστῆμες καὶ τέχνες κατέχουν ὑποδεέστερη θέση· ἀπόδειξη, ὅτι, ἐνῶ, τὰ ἔργα τοὺς καταστρέφονται ἀπ' τὶς ἀλλαγές τῶν καταστάσεων, τὰ ἔργα τῆς ἱστορίας μένουν ἀθάνατα παντοτεινά. «Παρατηρῶντας καὶ ἐμεῖς, ὅτι οἱ ἱστορικοὶ δικαιοῦνται στὴ ζωὴ, ἀνελάβαμε μ' ἐνθουσιασμό ἕνα παρόμοιο ἔργο» (Α', 3).

Οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦν ἐφήμερα ὄντα· «ζοῦν μιὰ φευγαλέα στιγμή τῆς αἰωνιότητος, ἐνῶ ὅλον τὸν ἄλλο χρόνο εἶναι πεθαμένοι». Ὁ ἱστορικός δὲν βλέπει ἄλλον λόγο δικαίωσής τους πέραν τῆς ὑστεροφημίας. Σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ πράξῃ κάτι «θαυμαστὸ καὶ μεγάλο», ὥστε ν' ἀπαθανατισθῇ ἀπὸ τὴν ἱστορία.

Αὐτὸς εἶν' ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Ἡρακλῆς καὶ οἱ ἄλλοι ἥρωες καὶ σοφοὶ ὑπεβλήθησαν σὲ τόσους μύθους καὶ κινδύνους. Ἀξιόλογοι ἄνθρωποι εἶναι οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι εἶναι σαφῶς ἀνώτεροι τῶν βαρβάρων, ἐπειδὴ ὑπηρετοῦν τίς ἐπιστῆμες καὶ τίς τέχνες καὶ διότι εἶναι μορφωμένοι καὶ ἰσχυροὶ στὸ ἐπιχειρηματολογεῖν, ἐξ οὗ καὶ «ἄξιοι λόγον» (Α', 2).

Ἡ συγχρονιστικὴ (μὴ ἐλληνικὴ) μέθοδος, τὴν ὁποία ἀπεφάσισε ν' ἀκολουθήσῃ, τοῦ δημιούργησε λαβυρίνθους συγχύσεων καὶ ἀξεπέραστων δυσκολιῶν, πὺν τὸν ἀνάγκασαν νὰ περιπίπτῃ σὲ πλῆθος ἀντιφάσεων, πὺν καταστρέφουν τὴν ἐσωτερικὴ ἐνότητα τῆς «Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης» του. Αὐτὸ ὀφείλεται ἐν πολλοῖς στὴν πληθώρα τῶν πηγῶν πὺν χρησιμοποίησε, τῶν ὁποίων οἱ συγγραφεῖς—ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεροι διανοητές—ἀναλύνουν διαφορετικὰ τὰ φαινόμενα καὶ γεγονότα. Διότι ὁ Διόδωρος, παρὰ τίς μακρότατες καὶ ἐπικίνδυνες περιηγήσεις του ἀνὰ τὸν κόσμον, δὲν βασίσθηκε στὶς δικές του παρατηρήσεις καὶ ἐρευνες, ἀλλὰ κατέφυγε στοὺς παλαιότερους του, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα, ἂν καὶ μᾶς μεταφέρῃ ἐνίοτε αὐτολεξεῖ ὅπως γιὰ παράδειγμα τὸν Ἐφορο, τὸν Ἐκαταῖο, τὸν Τίμαιο, τὸν Ἀπολλόδωρο κ.ἄ., ἐν τούτοις δὲν κατενόησε τίς θαυύτερες ιδέες τους.

Υφολογικὰ ὁ Διόδωρος εἶναι ἐλληνιστικὸς συγγραφέας, πὺν γράφει στὴν κοινὴ διάλεκτο ὁμαλὰ καὶ χωρὶς χασμωδίες. Οἱ διαφορές, πὺν ἐντοπίζονται στὸν τρόπο ἀφήγησης, ὀφείλονται προφανῶς στὶς πηγές πὺν χρησιμοποίησε κατὰ τὴν συγγραφὴν, κάτι πὺν δὲν ἀποκρύπτει, ἂν κρίνουμε ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ συγγράμματός του· διότι τὸ «Βιβλιοθήκη Ἱστορικὴ» σημαίνει, ὅτι πρόκειται περὶ συνοπτικῆς ἐκθέσεως ἱστοριῶν, πὺν ἀναπτύσσονται εἰς ἔργα προγενεστέρων. Αὐτὸ ὥστόσο ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἀξία τοῦ ἔργου του: Ὅτι μᾶς διασφύζει πολὺτιμες πληροφορίες ἀπὸ ἀξιόλογους συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα δυστυχῶς ἀπωλέστησαν.

Ἡ «Βιβλιοθήκη Ἱστορικὴ» ἀπαρτίζεται ἀπὸ σαράντα βιβλία καὶ πραγματεύεται τὴν παγκόσμια ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τὸ 60 π.Χ. περίπου. Διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτο ἐξιστορεῖ τοὺς μυθικοὺς χρόνους μέχρι τὴν ἄλωση τῆς Τροίας (βιβλία α'-δ'). Τὸ δεύτερο μέρος ἀπὸ τὰ Τρωικὰ μέχρι τὸν θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου (βιβλία ε'-ιζ') καὶ τὸ τρίτο ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐξῆς (βιβλία ιη'-μ'). Διεσώθησαν ὁλόκληρα τὰ πέντε πρῶτα βιβλία καὶ τὰ βιβλία τῆς δεύτερης δεκάδος (ι'-κ'), ἀποσπάσματα δὲ ὅλων τῶν ὑπολοίπων. Ἐξαιρετικὴ σημασίαν ἔχουν τὰ ἔξι πρῶτα βιβλία, ὅπου ἀναπτύσσονται οἱ μυθολογίες, οἱ ἀντιλήψεις καὶ ὁ τρόπος ζωῆς τῶν βαρβάρων, κάτι πὺν παρέχει μέτρον σύγκρισης μὲ τοὺς Ἕλληνες, τοὺς δημιουργοὺς τοῦ Παγκοσμίου Πολιτισμοῦ.

Σαράντος Πάν

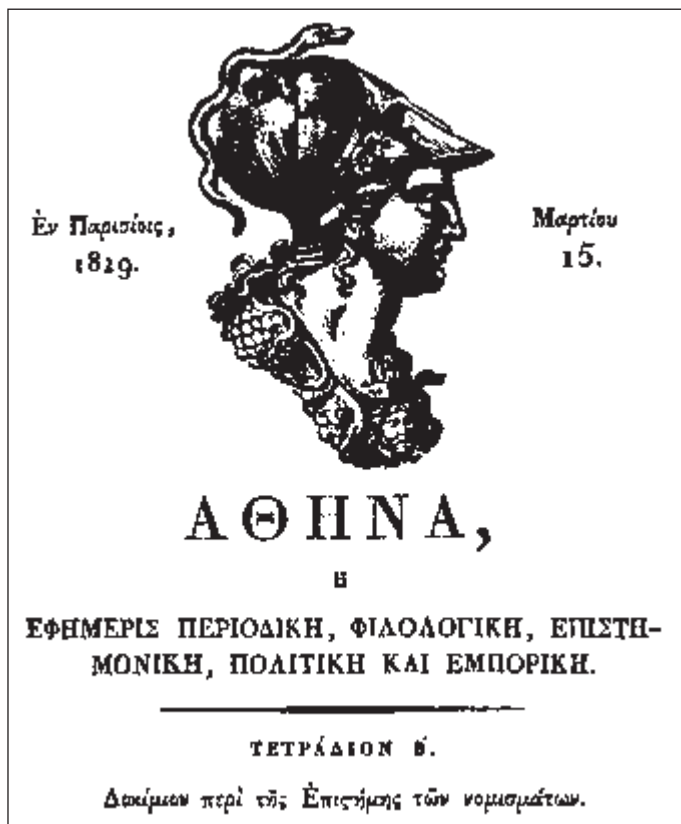
Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ '21

Γ. Οί εφημερίδες «Ἀθηνᾶ», «Μουσεῖον», «Μέλισσα»*

Στὸ Παρίσι κυκλοφόρησε στὶς 29 Φεβρουαρίου 1819 τὸ περιοδικὸ «Ἀθηνᾶ» (Φεβρουάριος-Μάιος 1819). Ἡ δημιουργία περιοδικοῦ μακριὰ ἀπὸ τὴ μοναρχικὴ Αὐστρία, ἰδίως στὸ φιλελεύθερο Παρίσι, εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἐκδοτικοῦ κατεστημένου. Ἐκεῖνὴ τὴν ἐποχὴ κυκλοφοροῦσε καὶ ἡ ὁμώνυμη γαλλικὴ ἐφημερίδα «Ἀθηνᾶ». Ἡ «Ἀθηνᾶ» ἦταν τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ περιοδικὸ πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Βιέννης, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ μιὰ πρωτοπορία. Ὑπεύθυνος ἐκδόσης ἦταν ὁ Σμυρναῖος Παναγιώτης Ἰωαννίδης μὲ τὸ ψευδώνυμο Φοῖβοαπόλλων. Ὡστόσο ὑπῆρχε μιὰ τετραμελὴς ὁμάδα: «Ἡ Ἐταιρεία τῆς Ἀθηνᾶς». Τὴν ἀναγγελία τῆς ἐκδόσης τῆς «Ἀθηνᾶς», πού δημοσιεύθηκε καθυστερημένα στὸν «Ἑρμῇ τὸν Λόγιον», ὑπογράφουν μὲ τὰ ἀρχικά τους ἡ τετραμελὴς ὁμάδα. Στὸ περιοδικὸ «Μουσεῖον», πού ἐκδόθηκε μετὰ τὴν παύση τῆς «Ἀθηνᾶς», ἀναφέρεται ὡς ἐκδότης τῆς «Ἀθηνᾶς» ὁ ἐκδότης τοῦ «Μουσεῖου» Π. Ἰωαννίδης. Τὴν ἐκδόση τῆς «Ἀθηνᾶς» στήριξαν μετὰξὺ ἄλλων ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος (1760-1857) καὶ ὁ ἔμπορος Ἰωάννης Πολυχρονιάδης. Ἐπιδίωξη τῆς ὁμάδας, πού εἶχε τὴν εὐθύνη τοῦ περιοδικοῦ, ἦταν ἡ «ἄφιξις τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν πατρίδα ἐστίαν, ὅπου πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν, πλήρεις φρονημάτων προγονικῶν, πλήρεις πόθου θερμοῦ, περιέμενον ἀνυπομόνως νὰ ἴδωσιν αὐτὴν νὰ περιέρχεται τὴν Ἑλληνίδα γῆν, ὥπλισμένη μὲ τὸ δόρυ καὶ τὴν φοβεράν αἰγίδα κατὰ τῆς ἀμαθείας καὶ στεφανωμένην τὴν κεφαλὴν μὲ τρυφερὸν κλάδον τῆς εἰρηνικῆς ἐλαίας...». Ἡ εἰκόνα μᾶς παραπέμπει στὸ ἐπίγραμμα τοῦ Σολωμοῦ γιὰ τὰ Ψαρά, ὅπου ὁ ποιητὴς σ' ἓνα τέτοιο περίπατο στέλνει τὴ δόξα. Τὴν καθυστέρηση ἐκδόσης τοῦ περιοδικοῦ οἱ ἐκδότες αἰτιολόγησαν ὡς ἑξῆς: «Ἡ δράδυνσις ὅμως αὐτῆς προῆλθεν, ἐπειδὴ περιέμενε νὰ ἴδῃ, ἂν καὶ οἱ νῦν Ἑλληνες, τῶν ὁποίων οἱ πρόγονοι ἐλάτρευον ὡς θεάν, διασφύζωσι τινὰ μνήμην περὶ αὐτῆς, καὶ οὕτως νὰ μεταδῇ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐστίαν».

Τὸ περιοδικὸ διαπνέεται ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ ἐκφράζεται ὑπὲρ τοῦ Ἀδ. Κοραῖ («ὁ περικλεέστατος κ. Κοραῖς»), ἀπ' τὸν ὁποῖο ὅμως κρατᾷ ἀποστάσεις. Σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ, πού ἦταν 15ήμερο, ἦταν ἡ μετάδοση γνώσεων γενικώτερης παιδείας. Τὰ περιεχόμενά του εἶναι στὰ πλαίσια τῶν ἑλληνικῶν προεπαναστατικῶν περιοδικῶν. Ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέρον δείχνει γιὰ ἄρθρα κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ («Περὶ πατριωτισμοῦ», «Περὶ πολιτισμοῦ») καὶ στὶς πολιτιστικὲς δραστηριότητες (ἑλληνικὰ θεάτρα στὴν Ὁδησσό, στὸ Βουκουρεστί). Ὑπάρχουν μεταφρασμένα ἄρθρα ἀπὸ γαλλικὲς ἐφημερίδες, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρεται ἡ πηγή. Γιὰ τὴν «Ἀθηνᾶ» μίλησε μὲ καλὰ λόγια ὁ ἐκδότης τῆς «Revue Encyclopédique». Εὐμενὴ ὑποδοχὴ εἶχε καὶ ἀπὸ τὸν Firmin Didot. Στὶς προθέσεις τῆς ἐφημερίδας ἦταν νὰ μὴ ἐμπλακῇ στὴν διαμάχη τῶν περιοδικῶν. «Παρακαλοῦνται—σημειώνεται στὸ τέλος τοῦ τρίτου τεύχους, 30 Μαρτίου 1819—οἱ σπουδαῖοι ὁμογενεῖς νὰ μὴ μᾶς στέλλωσι διατριβάς, αἵτινες νὰ περιέχουν προσωπικὰς ἔριδας, ἐπειδὴ δὲν θέλουν λαμβάνειν χώραν εἰς ἐφημερίδα, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι νὰ ὠφελήσῃ καὶ ὄχι νὰ παροξύνῃ τοὺς ὁμογενεῖς». Ἀκόμα δὲν εἶχε ἐκδηλωθῇ ἡ διαμάχη τῆς μὲ τὸν «Ἑρμῇ τὸν Λόγιον».

* Βλέπε τὰ προηγούμενα μέρη τῆς ἔρευνας τοῦ κ. Δημ. Παπαϊωάννου γιὰ τὸν προεπαναστατικὸ ἑλληνικὸ Τύπο στὴν Εὐρώπῃ στὰ τεύχη 216 καὶ 217.

Τὸ ἐξώφυλλο - 1η σελίδα τῆς ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένης προεπαναστατικῆς ἑλληνικῆς ἐφημερίδας «Ἀθηνᾶ» (φύλλο 15ης Μαρτίου 1819).

Ἡ γεωγραφικὴ μετάθεση τοῦ ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ ἐντύπου στὸ Παρίσι ἀναστάτωσε τοὺς κύκλους τῆς Βιέννης. Ἡ θέση ποὺ θὰ ἔπαιρνε τὸ περιοδικὸ στὸ ἰδεολογικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπορικὴ του διακίνηση σὲ χώρους ποὺ εἶχαν παγιώσει τοὺς ἀναγνώστες σὲ συγκεκριμένα περιοδικά, ἦταν πηγὴ προβληματισμοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει τὴν μικρὴ πορεία του ἦταν ἡ διενεξή του μὲ τὸν ἐν Αὐστρία «Ἑρμὴ τὸν Λόγιον», ποὺ ὑπῆρξε καταλυτικὴ. Ὁ Ἀδ. Κοραῆς σὲ γράμμα του στὸν Κοκκινάκη (13 Μαρτίου 1819) ἔστειλε τὸ δικό του μήνυμα: «Γνωστὴ σᾶς εἶναι ἡ ἀνωνύμως ἐκδιδομένη ἐδῶ ἐφημερίς. Τοὺς ἐκδότας δὲν γνωρίζω, φοβοῦμαι ὅμως μὴ τοὺς ἐσθλάθροισε καὶ ἐσυγκρότησεν ὁ Τουρκοδρ(ικᾶς), ὡς ἐπιτείχισμα ἢ ὀρμητήριον κατὰ τῆς ἰδικῆς σας. Τοιαύτην εὐλογον ὑποψίαν ἔδωκεν ἡ κρυφίότης εἰς τοὺς ἐδῶ ὁμογενεῖς τῆς καλῆς μερίδος. Τοῦτο λοιπὸν σᾶς διδάσκει, φίλοι, ν' ἀνῆλθετε τὴν προσοχὴν σας εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ “Ἑρμοῦ” καὶ νὰ σφίγξετε ἰσχυρότερα τὸν δεσμόν σας μετὰ τῶν ὁμογενῶν τῆς καλῆς μερίδος καὶ τῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἐδῶ καὶ μάλιστα τοῦ Νικολοπούλου καὶ τοῦ Π... καὶ ἄλλων τινῶν γνωστῶν σας. Διότι (μὴ ἀμφιδάλλετε), ἐὰν ἀληθῶς ὁ Τοῦρκος (ἐνν. τὸν Κοδρικᾶ) εἶναι στρατηγὸς τῆς μυστικῆς ταύτης Ἑταιρείας, δὲν θέλει ἀργήσῃ νὰ ταράξῃ τὴν σύμπονοιάν σας, μὲ σκοπὸν ὁ λυμεὼν νὰ σᾶς χωρίσῃ, διὰ νὰ σᾶς πολεμῇ ἐνκόλῳτερα».

ΜΟΥΣΕΪΟΝ
 Η
 ΕΦΗΜΕΡΙΣ
 ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ,
 ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ.
 —————
 ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ τῶν ἀγώνων καὶ βραβείων τῶν διδομένων εἰς τὰς Ποιητὰς καὶ
 φιλολόγους ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ῥωμαϊκῆς.

Τὸ ἐξώφυλλο - 1η σελίδα τῆς ἑλληνικῆς ἐφημερίδας τοῦ Παρισιοῦ «Μουσεῖον».

Ὁ Ζηνόδιος Πώπ, ἀπὸ τοὺς λίγους ἀρχαῖστὲς ποὺ κατάφερε νὰ πάρῃ μὲ τὸ μέρος τοῦ ὁ Ἄδ. Κοραῆς, δὲν δέχτηκε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιστασία τοῦ περιοδικοῦ στὴ Βιέννη καὶ κοινοποίησε τὴν ἄρνησή του μέσῳ τοῦ «Ἑρμοῦ τοῦ Λογίου». Τὴν ἄρνησή του συνοδεύει τὸ αἰτιολογικόν, πὼς τὸ περιοδικὸ εἶναι ἀνώνυμο καὶ πὼς διωρίστηκε ἐπιστάτης χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ. Στὴν ἄρνηση τοῦ Ζηνόδιου Πώπ, στὴν ἐκχώρησή της στὸν «Ἑρμῇ τὸν Λόγιον» καὶ στὴν καθυστέρηση τῆς δημοσίευσης τῆς ἀγγελίας τῆς «Ἀθηνᾶς» διαφαίνεται ἡ γραμμὴ τοῦ «Ἑρμοῦ τοῦ Λογίου» νὰ ἀρνηθῇ συνεργασία. Ἡ «Ἀθηνᾶ» μὲ ἄρθρο της στὸ τεῦχος τῆς 15ης Ἀπριλίου ἐπιχείρησε μιὰ ἀπάντηση στὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ζηνόδιου Πώπ. «Μέγιστον μέρος – σημειώνει ἀναφερόμενη στὴν ἀνωνυμία – τῶν περιφήμων ἐφημερίδων ἀνωνύμως ἐκδίδονται, τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἴσως ὅλην τὴν Εὐρώπην»· ἐπίσης σημειώνει: «Τοὺς ἐκδότας τῆς “Ἀθηνᾶς” κατηγορεῖ διὰ τὴν ἀνωνυμίαν, καὶ αὐτὸς ὑπογράφεται “Μισοκλόπος Φιλοδικαῖον”». Ἀφοπλίζει μὲ τὴν παρατήρηση, «ἡ ταχυδρομία τρεῖς τῆς ἐβδομάδος ἀνεχώρει ἀπὸ Βιέννην διὰ τοὺς Παρισίους, καὶ ἡμῶς νὰ μᾶς τὸ γράψῃ». Ἡ ἀπάντηση περιέχει καὶ ἓναν προβληματισμό: «εἰμὶ ὅτι ὁ κύριος Πώπ ἐπιθυμεῖ νὰ βλέπῃ τὸ ἔθνος μας μὲ μίαν ἐφημερίδα».

Τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς «Ἀθηνᾶς» διεξήγαγε ἀπὸ τὸ Παρίσι μὲ τρεῖς ἄρθρα του (18 Μαρτίου, 26 Ἀπριλίου, 10 Ἰουνίου) ὁ Μισοκλόπος Φιλοδικαῖον – ψευδώνυμο τοῦ Κ. Νικολόπουλου (1786-1841), στενοῦ συνεργάτη τοῦ Ἄδ. Κοραῆ, ὁ ὁποῖος ἀρθρογραφοῦσε στὸν «Ἑρμῇ τὸν Λόγιον» μὲ τὰ ψευδώνυμα «Ἑλληνόφρων», «Σαλαμίνιος» καὶ στὸ περιοδικὸ «Μέλισσα» μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ἀγαθόφρων Λακεδαιμόνιος». Ὁ Κ. Νικολόπουλος εἶχε τὴν ἐπιστασία τοῦ «Ἑρμοῦ τοῦ Λογίου» στὸ Παρίσι. Ἐδῶ, γιὰ νὰ δείξουμε τὴν ἐμπάθεια στὴν ὁποία ὁδηγεῖ ἡ διαμάχη, ἀναφέρουμε τὴν ἀρχικὴ γνώμη τῆς «Ἀθηνᾶς» γιὰ τὸν Κ. Νικο-

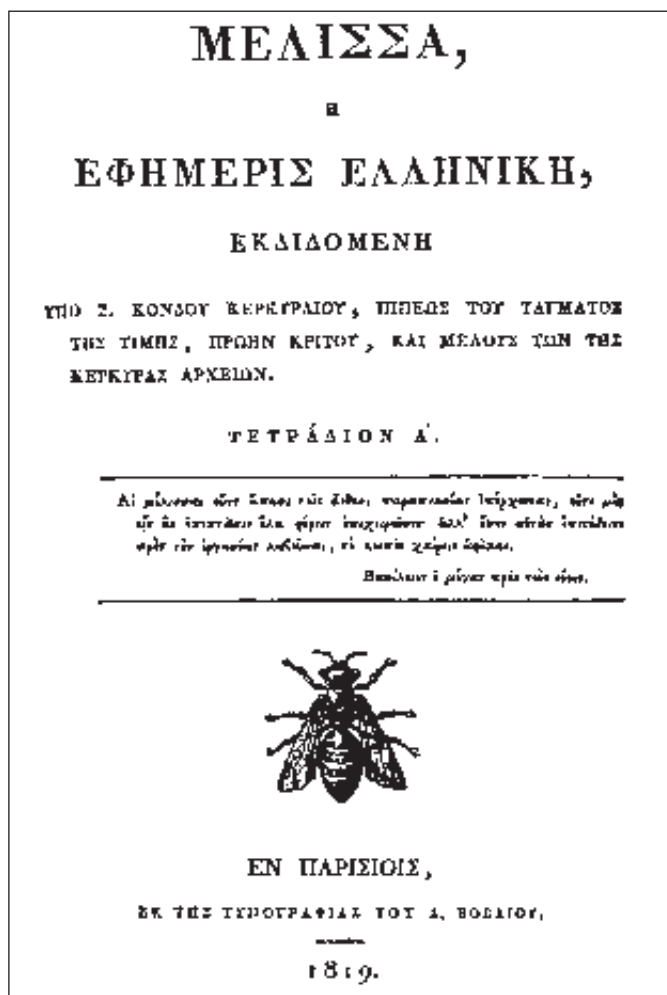
λόπουλο, πού τόν ἀναδεικνύει σέ ἀξιόλογο λόγιο τῆς παροικίας: «*Πρό τινων ἐτῶν, ἂν ἐξαίρεση τις τὸν σοφόν μας καὶ σεβάσιμον Κοραῖν, τὸν κύριον Κωδρικᾶν, τὸν κύριον Νικολόπουλον, δὲν ἦσαν εἰμὴ ὀλίγοι τινές*». Γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς διαμάχης ὁ Φοιβοσπόλων, ὁ ἐκδότης τῆς «Ἀθηνᾶς», τὸν ὀνομάζει «*ὑποθηκάριον τοῦ πανεπιστημίου*», «*μισέλληνα*», «*γραικοκόρακα*». Συνολικὰ στὰ ἄρθρα τοῦ Ἀγαθόφρονος Λακεδαιμονίου ἀπάντησε τὸ περιοδικὸ «Μουσεῖον», καθὼς ἡ «Ἀθηνᾶ» εἶχε σταματήσει νὰ ἐκδίδεται. Ὁ «Ἐρμῆς ὁ Λόγιος» τὸν ἀγῶνα του ἐναντίον τῆς «Ἀθηνᾶς» τὸν ξεκινᾷ (18 Μαρτίου) μ' αὐτὴ τὴν πρόταση: «*Ἐμάθατε βέβαια ὅτι ἐκδίδεται εἰς ταύτην τὴν πόλιν νέα ἐφημερίς Γραικική, ἐπιγραφομένη Ἀθηνᾶ*». Σ' αὐτὴν τὴν θέση ἀπάντησε ὁ Π. Ἰωαννίδης στὸ «Μουσεῖον»: «*τὸ ἐδικὸν μας γένος, τὸ ὁποῖον παρωνομάσθη μὲ διαφόρους ἐπωνυμίας κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ χαρακτηρίζεται τώρα ἐσχάτως μὲ τὰς λέξεις Χριστιανὸς ἢ Ρωμαῖος ἢ Τουρκομερίτης, δὲν θέλει προτιμῆσαι θεδαίως ἄλλην ἐπωνυμίαν ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνος, ἐὰν προτεθῶσιν εἰς αὐτὸ αἱ ὀνομασίαι Ἀχαιοί, Δαναοί, Μυρμιδῶν κ.ἄ. Τὸ ὄνομα Γραικὸς πρέπει ἀξίως νὰ ἀποδίδεται εἰς ἐκείνους οἵτινες κατοικοῦσι τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν ἡξεύρουσι τὴν ἑλληνικὴν φωνήν*». Ἀκόμα καυτηριάζει τὴν χρῆση μεταφρασμένων ἄρθρων χωρὶς ἀναφορὰ στὶς πηγές. Παράλληλα σπεύδει ν' ἀναφέρει, ὅτι ποτὲ ὁ «Ἐρμῆς ὁ Λόγιος» δὲν θὰ ἔπεφτε σὲ τέτοιο ὀλισθημα.

Στὸ δευτέρου ἄρθρο (26 Ἀπριλίου) θεωρεῖ, πὼς οἱ ἐκδότες τῆς «Ἀθηνᾶς» δὲν εἶχαν ἱκανότητες γιὰ ἓνα τέτοιο ἐγχείρημα, καὶ ἄς ἐπιθυμοῦσαν νὰ βοηθήσουν τὴν Ἑλλάδα. «*Οἱ δὲ καλοὶ ἐταῖροι... χωρὶς νὰ ἡξεύρουν μήτε τὴν τεχνολογίαν μήτε τὴν σύνταξιν μήτε τὴν ὀρθογραφίαν μόλις περάσαντες τὴν παιδικὴν ἡλικίαν*... Ἐπειτα αὐτοὶ ὅλοι εἶναι μειράκια». Ἀκόμα στὸ ἄρθρο ὑπερασπίζεται τὴν ἀπόφαση τοῦ Ζηνοβίου Πώπ. Ἡ «Ἀθηνᾶ» πέρα ἀπὸ «*κλέπτρα*» στὸ παρὸν ἄρθρο προσωνυμεῖται «*Ψευδαθηνᾶ*», «*παράφρων καὶ λογοκλόπος Ἀθηνᾶ*».

Τὸ τρίτου ἄρθρο (10 Ἰουνίου) εἶναι ἓνας διθύραμβος, διότι ἡ «Ἀθηνᾶ» ἔπαψε νὰ ἐκδίδεται. Ἕνας διθύραμβος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀρθρογράφου. Ἐμμεσα φαίνεται στὴν εἰρωνεία: «*Μάθατε ἴσως ὅτι ἡ Ψευδαθηνᾶ ἐμακαρίσθη. Ὀλίγον ἔζησεν ἡ καμένη*». Τὸ ἄρθρο ἀναλώνεται καὶ σὲ λάθη ὀρθογραφικά, πού εἶχε σημειώσει ὁ ἀρθρογράφος διαβάζοντας τὴν «Ἀθηνᾶ». Ὅσο γιὰ τὰ λάθη τῆς ἐφημερίδας ὁ ἐκδότης τῆς «Ἀθηνᾶς» ἀναφέρει: «*Ἐγνώριζα ἱκανῶς τὴν ἀτέλειαν τοῦ πνεύματός μου καὶ τὴν ἀδυναμίαν, πλην ὁ πόθος πρὸς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα μου ἐνίκησεν ὅλα τὰ ἐνάντια*». Ἡ δική μας ἀπορία εἶναι, ἂν ὁ Μ. Φιλοδικαίου, ὅταν σημειῶνε τοῦτα τὰ λάθη, στοχάστηκε, πόσα θὰ ἔδρισκε στὸν «Ἐρμῆ τὸν Λόγιον» κάποιος, πού θὰ τὸν ἔκρινε ἀπὸ ἀρχαϊκὴ γλωσσικὴ σκοπιά;

Στὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «Ἀθηνᾶς» ἀναφέρεται ἡ αἰτία πού σταμάτησε ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ: Εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς κυκλοφορίας τοῦ περιοδικοῦ στὴν Βιέννη ἀπὸ τὴν ἀστυνομία. Ὁ ἐκδότης ἀπορεῖ γιὰ τὴν ἀπαγόρευσις, τὴ στιγμὴ πού στὸ περιοδικὸ δὲν θίγεται ἡ Αὐστρία. Ἀκόμα ἀπορεῖ, γιατί ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ στὴν Τεργέστη, πού οἱ νόμοι περὶ λογοκρισίας ἦταν οἱ ἴδιοι. Ὁ ἐκδότης θεωρεῖ αἰτίους τῆς ἀπαγόρευσις τοὺς κύκλους τοῦ «Ἐρμού τοῦ Λογίου». Δὲν τὸν ἀναφέρει, ὥστόσο ἡ φράσις «*ἔχουσι τὴν ἀνδρείαν νὰ εὐχθῶσι τὴν καλὴν προκοπὴν ταύτης καὶ στερέωσιν*» τὸν φωτογραφίζει, διότι αὐτὴ ἡ εὐχὴ γράφτηκε στὸν «Ἐρμῆ τὸν Λόγιον» κάτω ἀπὸ τὴν ἀναγγελίαν τῆς «Ἀθηνᾶς».

Τὸ τελευταῖο ἄρθρο τοῦ «Ἐρμού τοῦ Λογίου», πού ἀσχολήθηκε μὲ τὴν «Ἀθηνᾶ», εἶναι ἀνώνυμο καὶ ἀναφέρεται στὴν προσπάθεια τοῦ ἀρθρογράφου νὰ ἀποδείξῃ πὼς ὁ «Ἐρμῆς ὁ Λόγιος» δὲν εἶχε καμμιά σχέση μὲ τὴν ἀπαγόρευσις. «*Οἱ ἐκδόται τοῦ Α.Ε. διαμαρτύρονται ἐνώπιον ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, ὅτι μήτε ἐκινήθησαν ποτὲ ἐναντίον τῆς Ἀθηνᾶς, μήτε εἰς τὸν νοῦν των ἐπῆλθε νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν αὐτῆς εἰς τὴν Αὐστρίαν*». Σ' αὐτὸ

Το εξώφυλλο της «Μέλισσας».

παρακινήθηκε όχι μόνο από την «Αθηνά» αλλά και από την «Καλλιόπη», ή όποια έγραφε πώς στον «Ερμή τον Λόγιον» «επάσχισαν μέχρι τουδε αμέσως και έμμέσως να εμποδίσωσι την έκδοσιν πολλών ωφέλιμων συγγραμμάτων τόσοσιν περιοδικών, όσον και διδασκτικών».

Μετά την παύση της «Αθηνάς» εκδόθηκε το περιοδικό «Μέλισσα». Ένδιαφέρον για το περιοδικό έδειξε και ο Άδ. Κοραΐς με γράμμα του στον Ίάκωβο Ρώτα (15 Νοεμβρίου 1819): «Του Κόνδου και του Νικολοπούλου τάς παρακλήσεις μη αποβάλης, αν δύνασαι να βοηθήσης την επιχείρησιν αυτών». Ήταν μια προσπάθεια της κοραϊκής μερίδας να έλεγξη τον έλληνικό τύπο στο Παρίσι. Η «Μέλισσα» ήταν η απάντηση του κοραϊκού κύκλου στο Παρίσι, καθώς η «Εταιρεία της Αθηνάς» μπορεί να ήταν στο πνεύμα του Διαφωτισμού, όμως δεν ανήκε στους ανθρώπους του Άδ. Κοραΐ. Το περιοδικό «Μουσεϊον» στο πρώτο και μοναδικό του φύλλο (Ιούλιος 1819) γράφει, αναφερόμενο στη «Μέλισσα»: «Κατ' αυτάς τάς ημέρας ανεφάνη νέα τις εφημερίς ελληνική, επιγραφομένη "Μέλισσα" υπό Σ. Κονδοῦ... εδῶ μό-

νον τόσον αναφέρω, ότι και αυτή έχει πνεῦμα πατρίας».

Στὸν «Ἑρμῇ τὸν Λόγιον» (20 Ὀκτωβρίου) ἀναγγέλθηκε ἡ ἔκδοση τῆς «Καθολικῆς Ἱστορίας» τοῦ Σ. Κονδοῦ. Στὴν τελευταία παράγραφο τῆς προκήρυξης ἀναφέρει τὰ μελλοντικά του σχέδια, στὰ ὁποῖα περιλαμβάνονταν καὶ «μία περιοδικὴ συλλογὴ πονημάτων». Τὸν ἐπόμενο χρόνο ἔγινε ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Μέλισσα», ὅπου ἡ «Καθολικὴ Ἱστορία» ἀποτέλεσε τὸν πρῶτο τόμο. Τὸ 1820 ἡ ἔκδοση ἔγινε «μετὰ Ἀγαθόφρονος Λακεδαιμονίου, πολίτου Παρισίων». Στὴν οὐσία τὸ περιοδικὸ ἀνέλαβε μία ἑταιρεία, ὅπως ἀναγράφεται στὸ συμφωνητικὸ γιὰ τὴν ἐξακολούθηση τῆς «Μέλισσας». Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Σ. Κονδὸ καὶ τὸν Ἀγαθόφρονα Λακεδαιμόνιο, ποὺ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα τοῦ Κ. Νικολόπουλου, συνεργάτη τοῦ «Ἑρμοῦ τοῦ Λογίου», συντάκτοι ἦσαν οἱ νέοι λόγιοι Δ.Ν. Φωτῆλας καὶ Κ. Γαλάτης. Τὸ περιοδικὸ ἔγινε πῶς μαχητικὸ. Ἄλλωστε ἡ παρουσία τοῦ Κ. Νικολόπουλου σηματοδοτοῦσε αὐτὴ τὴν ἐξέλιξη. Τὸν τρίτο χρόνο (1821) ἔξαιτίας οἰκονομικῶν προβλημάτων ἐκδόθηκε μετὰ τὴν χορηγίαν «Φιλαρέτου Μετριοφρονίδου». Τὸ ψευδώνυμο εἰκάζεται ὅτι ἀνῆκε στὸν κόμη Frederick Guilford (Γκυλφορντ, 1766-1827).

Οἱ ἐλευθερίες, ποὺ πρόσφερε ἡ γαλλικὴ πρωτεύουσα, ἔδιναν στοὺς ἐκδότες τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζονται χωρὶς τὸν κίνδυνο τῆς λογοκρισίας. Ὁ Ἀδ. Κοραῆς ἔγραψε (μέσα Δεκεμβρίου 1820) στὸν Κ. Κοκκινάκη: «*Ἐδὼ καὶ σὺ καὶ ἡμεῖς ἐδυνάμεθα νὰ γράψωμεν εἰς ἄλλον τρόπον καὶ μὲ ἄλλα νεῦρα, ὥστε νὰ μὴ γένη ἐξ αὐτοῦ παρὰ θριάμβος*». Τὸ προσὸν αὐτὸ ἐκμεταλλεύθηκε μετὰ τὸν καλύτερο τρόπο τὸ περιοδικό. Ἐξέφραζε ἀπόψεις ἀγέρωχα, ἐλέγχοντας ἀκόμα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἰδιαίτερα κατέκρινε τὴν πολιτικὴ τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τοῦ προοδευτικοῦ συστήματος τῶν σχολείων, τὴν προσπάθεια νὰ παρεμποδιστῇ ἡ ἐλεύθερη λειτουργία τῆς ἑλληνικῆς ἐκδοτικῆς παραγωγῆς μετὰ τὴν ἐπανάδρυσή τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου, τῆς ὁποίας «*θεωρὸς καὶ ἐπιστάτης*» ὠρίστηκε ὁ Ἰλαρίων Σιναΐτης. Τὸ περιοδικὸ προκήρυξε διαγωνισμό, τοῦ ὁποίου ἡ θεματογραφία ἔχει νὰ κἀνῃ μετὰ τὴν διαμάχη τῶν φυλλαδίων. Τὴν πρώτη χρονιά «*Ὁ Σχολαστικισμὸς*», ἔπειτα «*Ὁ Μακιαβελλισμὸς*» καὶ κατόπιν «*Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ παράγοντες*». Τὰ θέματα καὶ τῶν τριῶν διαγωνισμῶν εἶχαν ἀναπτυχθῇ διεξοδικὰ ἀπ' τὸ περιοδικό.

Τὸ μικρότερης διάρκειας περιοδικὸ ἦταν τὸ «Μουσεῖον», ποὺ ἐκδόθηκε στὸ Παρίσι τὸ 1819 μετὰ τὴν ἀναστολὴ ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ «Ἀθηνᾶ». Τύπωσε μονάχα ἓνα τεῦχος (Ἰούλιος). Τὸ «Μουσεῖον» ἐκδόθηκε, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀνασταλεῖσα ἔκδοση τῆς «Ἀθηνᾶς», μετὰ τὴν προϋπόθεσιν, ἂν ἐπανεκδιδόταν ἡ «Ἀθηνᾶ», νὰ μὴ συνεχίζοταν ἡ ἔκδοσή του. Αἰτία ἐπανεκδόσεως τῆς «Ἀθηνᾶς» θεωροῦσε τὴν ἄδεια νὰ ἐπανακυκλοφορήσῃ στὴν Βιέννη. Ἐκδότης τοῦ «Μουσείου» ἦταν ὁ Π. Ἰωαννίδης. Γιὰ νὰ καλύπτῃ τὴν ὕλη τοῦ περιοδικοῦ, ζητοῦσε τὴν βοήθεια φιλόλογων καὶ λογίων, μετὰ ἄρθρα ὅμως ποὺ νὰ εἶναι μακριὰ ἀπὸ προκαταλήψεις καὶ φατρίες. Στοὺς συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ ὑποσχόταν ἓνα τεῦχος δωρεάν. Δωρεάν ἐπίσης θὰ ἔστειλε τεύχη καὶ σὲ διάφορα σχολεῖα καὶ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα. Ἡ ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῇ σ' ὅ,τι ἀφωροῦσε στὴν «Ἀθηνᾶ», ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ μὴν κρατήσῃ ἀποστάσεις ἀπὸ τὴν διαμάχη, ποὺ τάλανιζε τὰ ἑλληνικὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς. Οἱ φράσεις ποὺ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὸν Ἀδ. Κοραῆ («*ἄθλιος κόραξ*», «*ὁ ἔφορος τῆς πατρίας*») εἶναι ἐνδεικτικὲς τοῦ κλίματος τοῦ περιοδικοῦ.

Δημ. Γ. Παπαϊωάννου

¹Εκπαιδευτικός

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Ἡ ἑλληνικὴ ἐφημερίδα «Ἴρις ἢ τὰ νῦν Ἑλληνικά» τοῦ Λονδίνου].

Ἡ ἀξιοπιστία τῶν πληροφοριῶν τῶν εὐαγγελιστῶν γιὰ τὴ Γέννηση

ΟΥΤΕ ΜΑΓΟΙ ΟΥΤΕ ΑΣΤΕΡΙ ΟΥΤΕ ΣΦΑΓΗ

Κύριε Λάμπρου,

Ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε τὸ 6 π.Χ.; Τὸ ἐρώτημά μου γεννήθηκε ἀπὸ τὴν θαυμάσια ἀστρονομικὴ μελέτη τοῦ καταξιωμένου συνεργάτη τοῦ «Δαυλοῦ» κυρίου Κων. Β. Κουτρουδέλη, τοῦ ὁποῖου ὄντως οἱ ἱστορικές-ἀστρονομικές μελέτες ἔχουν ἀλλάξει πολλὰ ἱστορικά δεδομένα. Ὅμως βάση τῶν ὑπολογισμῶν του, ἀληθὲς δεδομένο, εἶναι ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας, ὅπως παρουσιάζεται μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Περιέχουν ὅμως αὐτὰ ἱστορικὴ ἀλήθεια ἢ ἐκκλησιαστικὴ σκοπιμότητα; Ἄς τὸ διερευνήσουμε.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἱστορικὸ Ἰώσηπο ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτορας Τιβέριος ἀνέλαβε τὴν ἐξουσία τὸ 768 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης· καὶ γνωρίζοντάς το ὁ Λουκᾶς (3,21-23) μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι στὸ δέκατο πέμπτο (15ο) ἔτος τῆς βασιλείας του, δηλαδή τὸ 783 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ὁ Ἰησοῦς ἦταν τριάντα ἐτῶν. Ἐτσι, ἀφαιρώντας τὸ τριάντα (30) ἀπὸ τὸ 783, βρίσκουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε τὸ 753 ἀπὸ κτί-

Οἱ ἐκλείψεις καὶ ἡ χρονολόγηση τῆς Γέννησης

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Ἐπιθυμῶ νὰ θίξω δύο θέματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν:

α) στὸ πρόβλημα τοῦ «μιλλένιον» καὶ τῆς διατύπωσης καὶ ἐφαρμογῆς τῆς σύγχρονης χρονολόγησης (ὅπως αὐτὴ ἔχει καθιερωθῇ) σὲ σχέση μάλιστα μὲ τὸ ἄρθρο τοῦ τεύχους 216 μὲ τίτλο «Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε τὸ 6 π.Χ.», τὸ ὁποῖο εἶδα στὴν σελίδα τοῦ «Δαυλοῦ» στὸ Διαδίκτυο· καὶ

β) στὸ θέμα τῶν ἐκλείψεων, ὅπως παρατίθεται στὸι παραπάνω ἄρθρο.

Ⓐ Ὁ Arthur G. Clarke στὸ βιβλίο του «*The Gost From The Grand Banks*», ἑλληνικὸς τίτλος «*Τιτανικός*», ἐκδ. Κάκτος 1991, σελ. 29, κεφ. 4: «*Τὸ Σύνδρομο τοῦ Αἰῶνα*» γράφει: «*ὅταν οἱ δείκτες τῶν ρολογιῶν ἔδειχναν μεσάνυχτα στὶς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1999, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πλέον συνειδητοποιήσει ὅτι τοὺς ἔμενε ἄλλος ἓνας χρόνος, μέχρι νὰ μποῦν στὸν εἰκοστὸ πρῶτο αἰῶνα*» καί: «*... τὸ δυτικὸ ἡμερολόγιο ἄρχισε νὰ μετροῦν ἀπὸ τὸ ἔτος 1 καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ἔτος 0*».

Ἐχοντας προβληματισθῇ μὲ τὶς δύο παραπάνω φράσεις καὶ λόγῳ τῆς παραφιλολογίας πὺν ἔχει ἀναπτυχθῇ πάνω στὸ θέμα τῆς χλιετίας πὺν τελειώνει καὶ ἐπειδὴ ὅλα τὰ ΜΜΕ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ παραπληροφοροῦν καὶ νὰ μεπερδεύουν πρῶτα τὸν ἑαυτό τους καὶ μετὰ ὅλους τοὺς ὑπό-

σεως Ρώμης.

Ώστόσο ό ίδιος ό ιστορικός λέει, ότι ό Ήρώδης ό Μέγας ανέλαβε τήν έξουσία τώ 717 καί πέθανε τώ 750 άπό κτίσεως Ρώμης. Άφοϋ λοιπόν ό Ήσοϋς γεννήθηκε τώ 753, άρα ό Ήρώδης ό Μέγας δέν ζή, γεννήθηκε τρία (3) χρόνια μετά τώ θάνατό του.

Τώ ότι ό Ήσοϋς δέν γεννήθηκε ζώντος τοϋ Ήρώδη τοϋ Μεγάλου τώ μαθαίνουμε κι άπό άλλο κεφάλαιο (2,1) τοϋ Λουκά. Λέει δηλαδή, ότι γεννήθηκε, όταν διοικητής στη Συρία ήταν ό Κυρήνιος. Ό Κυρήνιος σύμφωνα πάλι μέ τόν Ήώσηπο διοίκησε τή Συρία άπό τώ 760 μέχρι τώ 765 άπό κτίσεως Ρώμης. Ώστόσο σέ δύο συνεχή κεφάλαια τοϋ ίδιου συγγραφέα παρατηρείται τρομερή χρονολογική ή ιστορική άσυνέπεια, διότι, άν λάβωμε ώς άληθή όσα λέει στό 3,21-23 κεφάλαιο, τότε τώ 760 έως τώ 765 ή ήλικία τοϋ Ήσοϋ κυμαίνεται μεταξύ τών έπτά (7) έως δώδεκα (12) έτών. Άν πάλι λάβωμε άληθινά όσα λέει στό 32,1 κεφάλαιο, τότε ό Ήσοϋς γεννήθηκε άνάμεσα στό 760 καί 765. Παρ' όλα αυτά μέσα άπό τήν άσυνέπεια αϋτή τοϋ Λουκά πάλι παρατηρούμε, ότι, όταν γεννιέται ό Ήσοϋς, ό Ήρώδης ό Μέγας δέν ζή.

Άς πάμε όμως καί στό Εϋαγγέλιο τοϋ Ήωάννη (2,20). Άπευθυνόμενος ό Ήσοϋς στοϋς Έβραίους λέει: «Γκρεμίστε αϋτόν τόν ναό, κι έγώ μέσα σέ τρεις μέρες τόν ξανακτίζω». Όπότε παίρνει τήν άπάντηση: «Σαρανταέξι χρόνια χρειάστη-

λοιπους, θεώρησα ύποχρέωσή μου νά σοϋ στείλω αϋτό τώ μήνυμα. Έθεσα λοιπόν τά κάτωθι έρωτήματα καί προσπάθησα νά τά άπαντήσω:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

1. Ποιό είναι τώ πρώτο μεταχριστιανικό έτος καί ποιανού έτους έπεται;
2. Ποιό διάστημα περιλαμβάνει ή πρώτη μεταχριστιανική δεκαετία;
3. Ποιό διάστημα περιλαμβάνει ό πρώτος μεταχριστιανικός αιών;
4. Ποιό διάστημα περιλαμβάνει ή πρώτη μεταχριστιανική χιλιετία;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:

1. Τώ πρώτο μεταχριστιανικό έτος καλύπτει τήν περίοδο άπό 01/01/0001 έως καί 31/12/0001... Τώ έτος 1 μ.Χ. όμως έπεται τοϋ έτους 1 π.Χ. καί όχι τοϋ έτους 0, διότι μεταξύ τών έτών «πρò Χριστοϋ» καί «μετά Χριστόν» οϋδέποτε ύπολογίσθηκε έτος 0.
2. Ως πρώτη λοιπόν μεταχριστιανική δεκαετία έκλαμβάνουμε τήν περίοδο άπό 01/01/0001 έως καί 31/12/0010.
3. Εϋκολα μπορούμε νά ύπολογίσουμε καί τόν πρώτο μεταχριστιανικό αιώνα ώς τήν περίοδο άπό 01/01/0001 έως καί 31/12/0100.
4. Έπίσης ύπολογίζουμε τήν πρώτη μεταχριστιανική χιλιετία ώς τήν περίοδο άπό 01/01/0001 έως καί 31/12/1000.

Όμοίως ύπολογίζουμε τήν δεύτερη μεταχριστιανική χιλιετία: άπό 01/01/1001 έως 31/12/2000 (ή όποία είναι καί ή τρέχουσα)· καί τήν τρίτη με-

καν γὰ νὰ κτισθῇ, καὶ σὺ τὸν κτίζεις σὲ τρεῖς μέρες;». Κι ἐδῶ πληροφορούμεθα ἀπὸ τὸν Ἰώσηπο, ὅτι ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ ἄρχισε στὸ δέκατο ὄγδοο (18ο) ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδη τοῦ Μεγάλου. Σύμφωνα μὲ τὸν Ἰώσηπο ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας βασίλευσε ἀπὸ τὸ 717 ἕως τὸ 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης. Ὡς ἀνὰ 717 προσθέσουμε τὸ 18, γίνονται 735. Συνεπῶς ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ ξεκίνησε τὸ 735. Προσθέτοντας καὶ σαρανταεῖς (46) χρόνια, βρίσκουμε ὅτι αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἰησοῦς τὰ εἶπε τὸ 781, πάντα ἀπὸ κτίσεως Ρώμης. Ἀφαιρώντας τώρα τριάντα (30) χρόνια, ἐπειδὴ ξέρουμε ὅτι στὰ τριάντα τοῦ ἀρχίζει νὰ δραστηριοποιῇται ὁ Ἰησοῦς, βρίσκουμε ὅτι γεννήθηκε τὸ 751. Ὅμως καὶ μὲ αὐτὴ τὴν πληροφορία παρατηροῦμε, πάντα μὲ βάση τὸν Ἰώσηπο, ὅτι, ὅταν γεννιέται ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας δὲν ζῇ. Ἐπομένως, ὅπως ἀναπτύξαμε σὲ προηγούμενα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ», οὔτε ἀστέρως ὑπῆρξε οὔτε μάγοι ὁδοιποροῦντες οὔτε σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεέμ, πού στὸ κάτω-κάτω μόνο ὁ «Ματθαῖος» ἀναφέρει καὶ κανέναν ἄλλον.

Ἀλλὰ μὰ πού ὁ ἀγαπητὸς διὰ τοῦ «Δαυλοῦ» κύριος Κουτρουδέλης ἀναφέρθηκε καὶ στὴ σταύρωση («Δαυλός», τ. 216), ἔχουμε νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἑξῆς: Ὅντως οἱ τρεῖς πρῶτοι εὐαγγελιστὲς μᾶς πληροφοροῦν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς σταυρώθηκε στὶς ἑννέα (9) ἡ ὥρα τὸ πρωὶ τῆς Παρασκευῆς κι ὅτι μετὰ τρεῖς ὥρες, δηλαδή ἀπὸ τὶς δώδεκα (12) τὸ μεσημέρι καὶ μέχρι τὶς τρεῖς (3) τὸ ἀπόγευμα, ἐγίνε

ταχριστιανικὴ χιλιετία: ἀπὸ 01/01/2001 ἕως 31/12/3000. Μὲ λίγα λόγια «ἄνθρωκες ὁ θησαυρός», μιᾶς καὶ τὰ μεσάνυχτα τῆς 31/12/1999 δὲν τελείωσε ἡ χιλιετία πού διανύουμε ἀλλὰ «μόνο» ἓνας ἀκόμη χρόνος...

Ἐπίσης μὲ προδῆλματίζει ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο «ὀνοματίζουμε» τὶς δεκαετίες μας... Ὑποτίθεται, ὅτι διανύουμε τὴν λεγόμενη δεκαετία τοῦ '90, ἀλλὰ ξεκινώντας μὲ τὸ παραπάνω σκεπτικὸ καταλαβαίνουμε ὅτι ἡ πρώτη μεταχριστιανικὴ δεκαετία (01/01/0001 - 31/12/0010) δὲν μπορεῖ νὰ «βαπτισθῇ» παρὰ δεκαετία τοῦ '10... Ἀπὸ τὸν πίνακα πού παραθέτω γίνεται ἀντιληπτό, ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ ὀνομασίες τῶν δεκαετιῶν κάθε αἰῶνα μένουν ἴδιες (λόγω ἀλλαγῆς μόνο τοῦ ψηφίου τῆς χιλιάδας), ἡ τρέχουσα δεκαετία μας εἶναι ἡ δεκαετία '00 ἢ ἔστω δεκαετία τοῦ 2000..!

Περίοδος (μ.Χ.)	Δεκαετία	Περίοδος (μ.Χ.)	Δεκαετία
01/01/0001 - 31/12/0010 →	'10	01/01/0061 - 31/12/0070 →	'70
01/01/0011 - 31/12/0020 →	'20	01/01/0071 - 31/12/0080 →	'80
01/01/0021 - 31/12/0030 →	'30	01/01/0081 - 31/12/0090 →	'90
01/01/0031 - 31/12/0040 →	'40	01/01/0091 - 31/12/0100 →	'00 (33)
01/01/0041 - 31/12/0050 →	'50		(τρέχουσα)
01/01/0051 - 31/12/0060 →	'60		

❶ Ἔχω στὴν κατοχή μου τὸ πρόγραμμα ἡλεκτρονικῆς παρατήρησης ἀστρο-

ἔκλειψη Ἡλίου. Καὶ μοῦ κάμνει ἐντύπωση τὸ ὅτι ὅσοι ἐπιστήμονες καταπίαστη-
καν μ' αὐτὸ τὸ φαινόμενο ἐκλαμβάνουν ὡς ἀληθινὴ τὴν πληροφορία τῶν τριῶν
εὐαγγελιστῶν, ποὺ τὸ ἀναφέρουν, καί, νομίζω, ἄδικα κουράζονται γιὰ ἀπίθανες
πιθανότητες. Βέβαια δὲν εἶμαι ἀστρονόμος, γνωρίζω ὅμως ὅτι ἔκλειψη ἡλίου
ποτὲ δὲ γίνεται, ὅταν ἔχουμε πανσέληνο· καὶ μιὰ ποὺ τὸ Πάσχα τῶν Ἑβραίων
γιορταζόταν πάντα μὲ τὴν πανσέληνο, ἡ ἔκλειψη τῶν συνοπτικῶν εὐαγγελιστῶν
καταρρίπτεται. Ἐὰν τὸ ἀναγάγωμε σὲ «θαῦμα», θὰ ἔπρεπε αὐτόματα ν' ἀλλάξουν
τροχιὰ Γῆ καὶ Σελήνη καὶ νὰ ἔλθουν σὲ εὐθεῖα γραμμὴ μὲ τὸν Ἡλιο, ποὺ θὰ πῇ
καταστροφή τοῦ Σύμπαντος, «ὅπερ ἄτοπον». Κι ὅμως, ἂν ἀνατρέξωμε στὸν Ἰω-
άννη (19, 13-16), θὰ μᾶς πῇ ὅτι, ὅταν ὁ Πιλάτος καθόταν ἐπὶ τοῦ θρόνου του στὸ
«Λιθόστρωτον» δικάζοντας τὸν Ἰησοῦ, ἡ ἡμέρα ἦταν παραμονὴ τοῦ (ἑβραϊκοῦ)
Πάσχα, δηλαδὴ Παρασκευὴ καὶ «ὥρα ὥσει ἔκτη». Δηλαδή, ὅταν οἱ ἄλλοι εὐαγ-
γελιστὲς θέλουν τὸν Ἰησοῦ στὶς δώδεκα (12) τὸ μεσημέρι στὸ σταυρὸ καὶ τὸν
Ἡλιο ἐπὶ τρεῖς ὥρες «σκοτισθέντα», ὁ Ἰωάννης λέει ὅχι. Ἦταν ἀκόμα σὲ ἐνερ-
γεια ἡ δίκη του. Ἐὰν μάλιστα λάβουμε ὑπόψη μας ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦταν ὁ μόνος
ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ποὺ ἔμεινε κοντὰ στὸν Ἰησοῦ μέχρι τῆ σταύρωσής του, τότε ὡς
αὐτόπτης μάρτυς πρέπει νὰ ληφθῇ σοβαρὰ ὑπ' ὄψη.

Μετὰ τιμῆς
Ε. Ἀτταδύριος

νομικῶν συμβάντων SKYMAP ver 3.1.10 (evaluation version), τὸ ὁποῖο ἀπέκτη-
σα ἀπὸ τὴν ἠλεκτρονικὴ σελίδα τῆς κατασκευάστριας ἐταιρείας SKYMAP στὸ
Διαδίκτυο (<http://www.skymap.com>) καὶ μέσω τοῦ ὁποῖου εἶναι πολὺ εὐκόλο
νὰ δῇ κανεῖς σὲ «πραγματικὸ χρόνο», πῶς ἡ μετάβαση ἀπὸ τὸ ἔτος 1 π.Χ. στὸ
1 μ.Χ. γίνεται χωρὶς τὴν μεσολάβηση ἔτους 0.

Θέτοντας στὸ πρόγραμμα αὐτὸ ὡς ἡμερομηνίες συμβάντων τὶς ἡμερομηνίες
τοῦ ἄρθρου καὶ ὡς θέση παρατήρησης τὰ Ἱεροσόλυμα, πῆρα τὰ κάτωθι ἀπο-
τελέσματα:

Α/Α	Ἡμερομηνία	Ὑψος	Συμβάν
1	30 Ἰουνίου 1973:	1:32' - 3:06' μ.μ.:	Μερικὴ ἔκλειψη
2	30 Ἰουνίου 1979:	Ὅλη τὴν ἡμέρα:	Κανένα συμβάν
3	18 Μαρτίου 25:	Ὅλη τὴν ἡμέρα:	Κανένα συμβάν
4	18 Μαρτίου 31:	Ὅλη τὴν ἡμέρα:	Κανένα συμβάν

Ἡ κοντινὴ μερικὴ ἔκλειψη κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα, τὸ ὁποῖο ἀναφέρε-
ται τὸ ἄρθρο, συνέβη στὶς 06 Φεβρ. 26 καὶ ὥρα 7:25' π.μ. - 10:05' π.μ. - Συμ-
βάν 5ο).

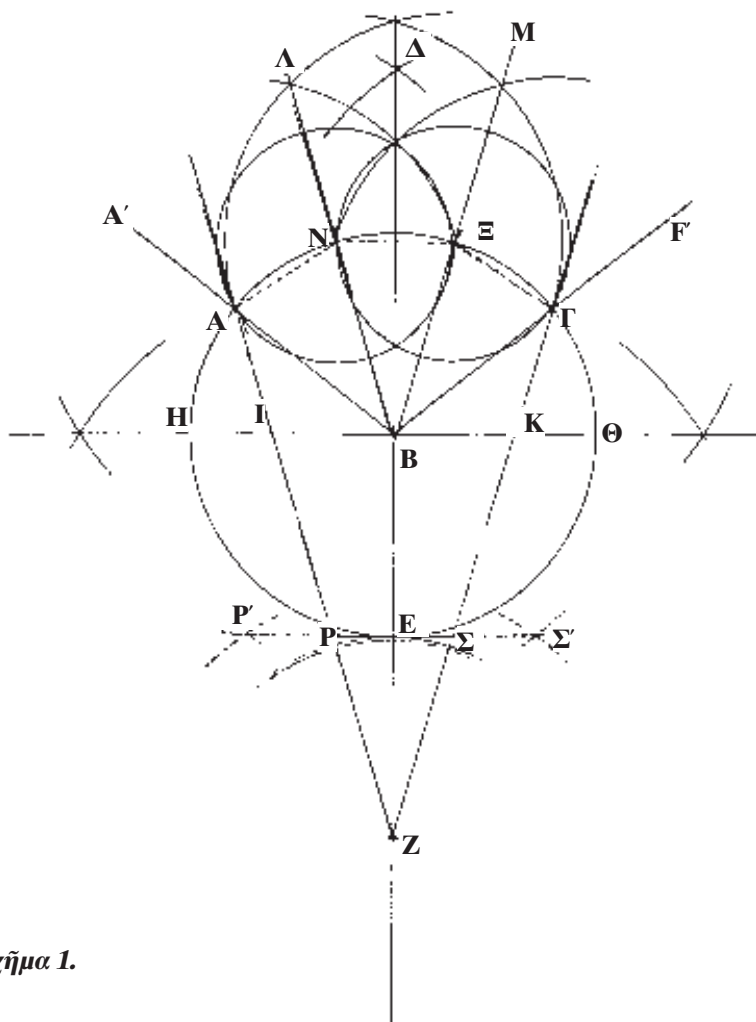
Πιστεύω, πῶς τὸ ὅλο ζήτημα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ σχολαστικώτερα.

Μετὰ τιμῆς
Βασίλειος Σ. Νικόλτσης
Νάονσα

Μία πρόταση για τὸ πρόβλημα τῆς τριχοτομῆσεως τῆς γωνίας

Πρόβλημα: Τριχοτόμησις τυχούσης γωνίας διὰ κανόνος καὶ διαδήτου.

Λύσις: Λαμβάνομε τυχούσαν γωνίαν $A'B\Gamma$.

Σχήμα 1.

Μὲ κέντρον τὴν κορυφὴν E' τῆς γωνίας καὶ τυχούσαν ἀκτῖνα φέρομε περιφέρειαν κύκλου, ὃ ὁποῖος τέμνει τὰ σκέλη τῆς γωνίας εἰς τὰ σημεῖα A καὶ Γ .

Διχοτομοῦμε τὴν γωνίαν $AB\Gamma$ καὶ λαμβάνομε τὴν διχοτόμον ΔB ,

τὴν ὁποίαν προεκτείνουμε πέραν τῆς κορυφῆς Β. Τέμνει τὸν κύκλον εἰς τὸ σημεῖον Ε· καὶ λαμβάνουμε σημεῖον Ζ ἐπὶ τῆς προεκτάσεως τῆς διχοτόμου ἀπέχον ἐκ τοῦ σημείου Ε ὅσον τὸ Ε ἐκ τοῦ Β ἥτοι ἴσον μὲ μίαν ἀκτῖνα τοῦ κύκλου.

Ἀκολούθως φέρομε τὴν διάμετρον ΗΘ τοῦ κύκλου κάθετον πρὸς τὴν διχοτόμον ΔΒ καὶ τὴν προέκτασιν τῆς ΒΕΖ.

Ἐνώνομε δι' εὐθειῶν τὰ σημεῖα ΓΖ καὶ ΑΖ. Ἡ ΓΖ τέμνει τὴν ἀκτῖνα ΒΘ εἰς τὸ σημεῖον Κ, ἡ δὲ ΑΖ τέμνει τὴν ἀκτῖνα ΗΒ εἰς τὸ σημεῖον Ι ἥτοι ΙΒ-ΒΚ.

Διὰ τῆς ἀκτίνος τοῦ κύκλου δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμε τὴν ἡμιπεριφέρειαν τοῦ κύκλου εἰς τρία ἴσα μέρη. Ἐὰν θὰ πρέπει νὰ εὑρεθῇ τμῆμα τῆς ἀκτίνος, πὺν νὰ διαιρῇ τὸ τόξον τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν σκελῶν τῆς γωνίας, καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ τόξον ΑΓ, εἰς τρία ἴσα μέρη.

Ἔχομε τὸ τμῆμα τῆς ἀκτίνος ΒΚ ἢ ΙΒ. Μεταφερόμενον διὰ τοῦ διαδήτου εἰς τὸ τόξον ΑΓ, διαιρεῖ τοῦτο ἀκριβῶς εἰς τρία ἴσα μέρη ἥτοι ΓΞ=ΝΞ=ΝΑ.

Μὲ ἀκτῖνα ΓΝ καὶ μὲ κέντρον τὸ σημεῖον Γ φέρομεν ἡμιπεριφέρειαν κύκλου πρὸς τὸ σημεῖον Ν. Ὑστερα μὲ κέντρον τὸ σημεῖον Ν φέρομεν ἡμιπεριφέρειαν κύκλου πρὸς σημεῖον Γ. Αὗται τέμνονται εἰς τὸ σημεῖον Μ· μὲ τὴν ἰδίαν πάντα ἀκτῖνα ἐκ τοῦ σημείου Α φέρομεν ἡμιπεριφέρειαν κύκλου πρὸς τὸ σημεῖον Ξ καὶ ἐκ τοῦ σημείου Ξ φέρομεν ἡμιπεριφέρειαν κύκλου πρὸς τι σημεῖον Α. Αὗται τέμνονται εἰς τὸ σημεῖον Λ.

Ἐνώνομε δι' εὐθειῶν τὰ σημεῖα ΒΜ καὶ ΒΛ. Ἡ μὲν ΒΜ διέρχεται διὰ τοῦ σημείου Ξ καὶ καθίσταται διχοτόμος τῆς γωνίας ΝΒΓ, ἡ δὲ ΒΛ διέρχεται διὰ τοῦ σημείου Ξ καὶ καθίσταται διχοτόμος τῆς γωνίας ΝΒΓ, ἡ δὲ ΒΛ διέρχεται διὰ τοῦ σημείου Ν καὶ καθίσταται διχοτόμος τῆς γωνίας ΑΒΞ, καὶ θὰ ἔχομε γωνίαν ΑΒΝ=ΝΒΞ=ΓΒΞ ἀλλὰ καὶ ΓΒΞ=ΑΒΝ.

Ἐπιπροσθέτως: Μὲ κέντρον τὸ σημεῖον Ξ καὶ ἀκτῖνα ΞΓ φέρομε περιφέρειαν κύκλου, ἡ ὁποία διέρχεται ἐκ τοῦ σημείου Ν. Ὑστερα μὲ κέντρον τὸ σημεῖον Ν καὶ τὴν ἰδίαν ἀκτῖνα φέρομε περιφέρειαν κύκλου· αὕτη διέρχεται ἐκ τοῦ σημείου Α ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ σημείου Ξ· καὶ θὰ ἔχομε ΝΞ ἀκτῖνα κοινὴν τῶν δύο κύκλων. Ἐὰν ὅλοι οἱ ἀκτῖνες καὶ τῶν δύο κύκλων εἶναι ἴσαι. Ἐπομένως ἀπέναντι ἴσων γωνιῶν κεῖνται ἴσαι πλευραί.

Κωνσταντῖνος Γρ. Σαμπατακάκης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

HANSON και HEATH, *Who Killed Homer*

«Εάν επιθυμῆς νὰ μάθης, γιατί ἡ ἀφρόκριμα τοῦ ἔθνους μας δὲν διαθέτει ἦθος, γιατί οἱ δικηγόροι μας, γιατροί, πολιτικοί, δημοσιογράφοι καὶ μεγιστάνες ἐξισώνουν τὰ συσσωρευμένα δεδομένα μὲ τὴν γνώση, τὴν εὐλικρίνεια μὲ τὴν ἀλήθεια, τὴν κληρονομημένη ἐξουσία μὲ τὴ δικαιοσύνη, τοὺς τίτλους καὶ τὰ κοστοῦμα μὲ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὸ κεφάλαιο μὲ τὸ ταλέντο –ἐπειδὴ ἀγνοοῦν τὴν ἑλληνικὴ σοφία– πρέπει νὰ ἐξετάσῃς τοὺς μέντορες οἱ ὅποιοι τοὺς ἐκπαίδευσαν καὶ τοὺς ἔδωσαν τὰ διπλώματά τους». Τὰ λόγια αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἀποδίδουν καὶ τὴν ἑλληνικὴ πραγματικότητα. Ὡστόσο στὴ συγκεκριμένη περίπτωση περιγράφουν τὴν ἔλλειψη τοῦ ἦθους καὶ τὴν ἰσοπέδωση τῶν ἀξιῶν στὴ σύγχρονη ἀμερικανικὴ κοινωνία –τὴν ὁποία καὶ ἀποδίδουν στὴν ἄγνοια τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας– οἱ συγγραφεῖς Hanson καὶ Heath στὸ βιβλίο τους «Who Killed Homer», τὸ ὁποῖο κυκλοφόρησε πρόσφατα καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Ποιὸς εὐθύνεται γιὰ τὴν ἐξαφάνιση τῆς κλασσικῆς παιδείας στὶς ΗΠΑ; Πάντως ὄχι ἡ τηλεόραση οὔτε ἡ κυβέρνηση οὔτε ὁ μοντερνισμὸς ἢ ἡ κοινωνικὴ ἐπιστήμη. Οἱ Hanson καὶ Heath, καθηγητὲς κλασσικῶν σπουδῶν στὰ Πανεπιστήμια τῆς Καλιφόρνιας Kalifornia State στὸ Fresno καὶ Santa Clara, ἀπερίφραστα ἐπιρρίπτουν τὴν εὐθύνη στοὺς σύγχρονους «κλασικιστές»· καὶ ἐξηγοῦν: Ἡ κίνηση τοῦ ἀποκαλούμενου «πολυ-πολιτισμοῦ» (multiculturalism) τίς δύο τελευταῖες δεκαετίες διακηρύττει, ὅτι ὅλοι οἱ πολιτισμοὶ εἶναι ἴσης ἀξίας καὶ συνεισφορᾶς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνῶ ἡ ποιότητα τῶν ἰδεῶν ἔχει δευτερεύουσα ἐὰν ὄχι μικρότερη ἀξία. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Δυτικὸς Πολιτισμὸς διαμορφώθηκε ἀπὸ τίς ἀρχές καὶ τίς ἀξίες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἶναι ἀνεν σημασίας γιὰ τοὺς ὑποστηρικτὲς τῆς νέας αὐτῆς τάσης. Οἱ σημερινοὶ κλασικιστές, συντασσόμενοι μὲ τὴ νέα μόδα, ἢ θεωροῦν τὸν κλασσικὸ κόσμον «ἐπαισχυνο» καὶ «ἐκμεταλλευτὴ» καὶ δυσφημοῦν τοὺς Ἕλληνες ἢ εἶναι ἀπλοὶ καρογιερίστες καὶ κοντόφθαλμοι. Ἐγκαταλείπουν τὴν οὐσία τῆς κλασσικῆς μελέτης γιὰ «ὠρισμένες ἀνεν

Ἐξουσιασμός καὶ πορνεία

Συμπληρώθηκαν δέκα χρόνια ἀπὸ τὴν κατάρρευση τοῦ «ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ» στὶς χώρες τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ ἀντὶ τοῦ παραδείσου τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πλούτου, πὺν ἔταξε στοὺς λαοὺς του ὁ φερόμενος ὡς μεταρρυθμιστὴς Μιχαὴλ Γκορμπατσώφ, ἦρθαν ἡ οἰκονομικὴ διάλυση τῶν κρατῶν, ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἐξαθλίωση τῶν ἀνθρώπων. Ἡ γενικὴ αὐτὴ οἰκονομικὴ κατὰπτωση συνοδεύεται καὶ ἀπὸ μιὰ πρωτόγνωρη κοινωνικὴ σήψη, μιὰ ἀνεν προηγουμένον κατὰλυση τῶν ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρώπινης ἀξίας.

Οἱ κατέχοντες ἰσχυρὲς θέσεις στὴ σημερινὴ κρατικὴ μηχανὴ τῶν χωρῶν αὐτῶν καταχωρῶνται χωρὶς σὺνδεσμοὺς ἀναστολῇ τὰ κονδύλια πὺν παραχωρεῖ ὑπὸ μορφή δανείων τὸ Διεθνὲς Νομοματικὸ Ταμεῖο ὅπως καὶ ἄλλοι πιστωτικοὶ ὀργανισμοὶ τῆς Δύσης, ἐνῶ ὅσοι δὲν ἔχουν πρόσβαση σ' αὐτὴν τὴ νομὴ ἐπιδίδονται στὴν ὀργάνωση ἐγκληματικῶν κυκλωμάτων ἐκτελώντας ἐκδισμοὺς, δολοφονίες, ἐμπόριο ναρκωτικῶν καὶ ἕνα μεγάλο ἐμπόριο γυναικῶν.

Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ μιὰ ἀτέλειωτη στρατιὰ ἐξουθενωμένων ἀνθρώπων παίρνει τὸ δρόμο τῆς μετανάστευσης ἀναζητῶντας ψωμὶ καὶ ἐργασία.

Ὁ ἀείμνηστος Κορνήλιος Καστοριάδης στὸ ἔργο του «Γραφειοκρατικὴ Κοινωνία», πὺν ἐξεδόθη τὸ 1965, ὑπῆρξε προφητικὸς ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξη τῶν καθεστώτων τῆς Ἀν. Εὐρώ-

σημασίας καρέκλες και τίτλους, για την αξιολύπητη ανταρέσκειά τους να ανήκουν στην πιο νέα έσω-
τερική αίρεση, για ελάχιστο χρέμα...» και επικεντρώνονται σε θέματα δυσπρόσιτα, που ενδιαφέρουν
την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Παρά το γεγονός ότι γράφονται περισσότερα συγγράμματα και άρθρα από ό,τι στο παρελθόν,
σκοπός τους φαίνεται να είναι ή θεματολογία τους να συμφωνή με τους σκεπτόμενους «πολιτικά
όρθως». Κατά συνέπεια εκείνοι οι οποίοι έπρεπε να αφιερώσουν τις ζωές τους στους Έλληνες, έχουν
μετατραπή σε ανθέλληνες τόσο στο πνεύμα όσο και στις πράξεις τους και έχουν καταστρέψει το ίδιο
το έπαγγέλμά τους. Η άποτυχία τους αυτή σημαίνει, ότι η τυπική μελέτη της προέλευσης του Δυτι-
κού Πολιτισμού εξαφανίζεται από την αμερικανική ζωή, ακριβώς την εποχή που την χρειάζεται πε-
ρισσότερο, για να καθοδηγήσει και να προειδοποιήσει το κοινό για τους κινδύνους του δικού τους
πολιτισμού. Παρομοίως το γεγονός ότι μόνο τα ελληνικά πολιτιστικά έργα έγιναν για τον άνθρωπο
και όχι για τον θάλαμο (ή γέτες) επίσης δεν εκτιμάται, παρά το γεγονός ότι αποτέλεσε τον άκρογω-
νιαιο λίθο της σύγχρονης δημοκρατίας και κυρίως της αμερικανικής.

Οι συγγραφείς επισημαίνουν στο βιβλίο τους την ελληνικότητα των ακόλουθων ιδεών, οι οποίες
και αποτελούν τον άκρογωνιό λίθο του αμερικανικού συντάγματος και του Δυτικού Πολιτισμού:
«Η επιστήμη, ή έρευνα και η απόκτηση γνώσεων παραμένουν ανεπηρέαστες και από τις θρησκευ-
τικές και από τις πολιτικές αρχές, ή στρατιωτική εξουσία λειτουργεί υπό και ελέγχεται από την πο-
λιτική εξουσία, κυριαρχεί ή συνταγματική και κοινής συναίνεσης διακυβέρνηση, ή Πόλις έμπιστευ-
εται τον μέσο πολίτη της και όχι τον πλούσιο ή τον φτωχό, ή ιδέα της διαφωνίας και της ανοιχτής
κριτικής της κυβερνήσεως, της θρησκείας και του στρατού...».

Ίσως το παράδειγμα των Hanson και Heath θα έπρεπε να μιμηθούν και οι Έλληνες πανεπιστη-
μικοί και συγγραφείς, για να διαπιστώσουν ποιός «σκοτώνει» τις κλασσικές επιστήμες αλλά και την
Έλληνική Γλώσσα στα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα...

Νάνσυ Μπίσκα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ, *Η Ζωή μου*

Υπάρχουν μερικοί λόγοι του περασμένου αιώνα, που η ανάγνωσις των κειμένων τους αποτελεί

πης. Εικοσιπέντε χρόνια πριν την διάλυσή τους ο έν λόγω φιλόσοφος κατέδειξε τα αδιέξο-
δά τους και την αδιάτακτη εκμετάλλευση αγροτών και εργατών από την πολυάριθμη «κόκ-
κινη» κρατική μηχανή. Συγκεκριμένα το 1965 το 63% των οικονομικώς ενεργών Ρώσων διε-
σπάθιζε το 80% του ακαθαρίστου έθνικού προϊόντος της Σοβιετικής Ένωσης ζώντας πα-
ρασιτικά, με μόνη «άρμοδιότητα» να εποπτεύει και να αστυνομεύει το υπόλοιπο 37% του πλη-
θυσμού, που αποτελούσε και το παραγωγικό δυναμικό της άπέραντης αυτής χώρας.

Οί νοοτροπίες αυτές, που γαλούχησαν πάνω από δύο γενιές ανθρώπων, μετά την κατάρ-
ρευση ζήτησαν να θρουν έναν ανάλογο τρόπο έκφρασης και επιδίωξης στο νέο περιβάλλον
της ελεύθερης αγοράς. Έκείνο το 63%, που ευήμερουσε χωρίς να εργάζεται, είναι αυτό που
συνεχίζει την κρατική διαφθορά, το έγκλημα και το εμπόριο γυναικών. Το υπόλοιπο 37%,
που εργαζόταν σε καθεστώς καταπίεσης, είναι εκείνο που δια της μετανάστευσης αναζητεί
σήμερα νέα αφεντικά.

Η πλέον εντυπωσιακή όψη αυτού του νέου παρασιτισμού εκδηλώνεται με την εκμετάλ-
λευση ενός τρομερά έμπορευσιμου στίς δυτικές αγορές «άγαθου»: των γυναικών, των όμο-
εθών τους γυναικών. Νεαρές γυναίκες από τη Ρωσία, την Ουκρανία, τη Βουλγαρία και
τις όμορες χώρες «στελεχώνουν» σχεδόν το σύνολο των οίκων ανοχής, των μπάρ και των κέ-
ντρων διασκέδασης που προσφέρουν αγοραίο «σέξ» όχι μόνο στην Ευρώπη και στη Βό-

άληθινή απόλαυσιν. Στην χορεία τῶν λογίων αὐτῶν ἀσφαλῶς ἀνήκει καὶ ὁ Δημ. Βικέλας, ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Λουκῆ Λάρα». «Ἡ Ζωή μου» εἶναι τὸ κύκνειον ἄσμα του. Προέλαβε ζωντανὸς τὴν στοιχειοθεσίαν ὑπὸ τὴν ἐπίδελψίν του, ἀλλὰ ἡ ἔκδοσις ἔγινε μετὰ τὸν θάνατόν του. Στὸ ἔργο αὐτὸ ὁ Βικέλας κατέγραψε τίς ἀναμνήσεις του, ὅχι ὁμῶς ὁλόκληρης τῆς ζωῆς του. Ἀτυχῶς σταματοῦν στὸ 1863. Ἔτσι στερούμεθα πληροφοριῶν γιὰ τὰ μετέπειτα χρόνια· κυρίως περὶ τῆς ἀναδιώσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, καθὼς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος πρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ μέχρι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς οἱ πληροφορίες του εἶναι σημαντικές. Ἀλλωστε ὁ ἴδιος γόνος μεγάλης ἀστικῆς οἰκογένειας ἔζησε στὸ Λονδίνο, τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Ἀθήνα. Χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ λάβῃ ποτὲ δημόσιαν θέσιν, ἐν τούτοις λόγῳ καταγωγῆς ἐγνώριζε πολλά.

Ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ζωὴν τῆς ἑλληνικῆς παροικίας στὴν ἀγγλικὴν πρωτεύουσα καὶ φυσικὰ σὰν λόγιος τοῦ περασμένου αἰῶνος δὲν ἦταν δυνατόν ν' ἀφήσῃ ἀσχολιάστο τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Εἶναι δὲ καταλυτικὸς στὴν τελικὴ του κρίσιν: «Ἀλλὰ δὲν ἀναμειγνύομαι εἰς τὴν συζήτησιν περὶ γλωσσικοῦ ζητήματος, δὲν ἡξενύρω δὲ καὶ ἂν ὑφίσταται ἀληθῶς γλωσσικὸν ζήτημα». Κι αὐτὴ εἶναι ἡ πικρὴ ἀλήθεια· τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἦταν πρωτίστως πολιτικόν.

Α. Κουκοβίστας

1ο λυκεῖο κεραταινίου, Προσεγγίσεις στὸν Πλάτωνα

«Θέλει ἀρετὴν καὶ τόλμην» τὸ λειτούργημα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἀρετὴν, ὥστε ν' ἀποφεύγεται ἡ μετὰδοσις ἀνεξέλεγκτων καὶ σκοπιμοθηρικῶν γνώσεων καὶ τρόπων σκέψεως, καὶ τόλμην, ὥστε ν' ἀντικρούονται μὲ ἐπιχειρήματα τὰ πολιτικὰ δόγματα καὶ τὰ ψεῦδη, πού μία γνωστὴ ὁμάδα ἐπιστημόνων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου προσπαθεῖ ἐδῶ καὶ δεκαετίες νὰ περάσῃ στὰ Ἑλληνόπουλα, μὲ σκοπὸ τὴν κάμψιν τοῦ ἠθικο-πνευματικοῦ τους μηχανισμοῦ καὶ τὸν ἀφέλλησιμό τους.

Πόσο ἤθελεν ὠφελήθῃ ἡ παιδεία ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότητα στὸ σύνολό της, ἂν ἀναθεταμε τὴν μάθησιν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν νέων ἀνθρώπων σὲ δασκάλους σὰν τὸν Π.Κ. Μητροπέτρο, τὸν διευθυντὴ τοῦ 1ου Λυκείου Κεραταινίου, ὁ ὁποῖος κατάφερε, σὲ μιὰ ἐποχὴ ἐκπτώσεων καὶ παρακμῆς, νὰ κεντρίσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητριῶν του καί, ἀποσπώντας τες ἀπ' τὰ μπάρ καὶ τίς καφετέριες, νὰ τίς στρέψῃ πρὸς τὴν μελέτη τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, πού ἐξανθρωπίζουν καὶ «λαμπρύνουν τὸν νοῦν».

ρειο Ἀμερικὴ ἀλλὰ πλέον σὲ παγκόσμιον ἐπίπεδο. Μερικὲς χιλιάδες τῶν γυναικῶν αὐτῶν θρίσκονται στὴν Ἑλλάδα.

Τὸ «ἐντυπωσιακὸ» αὐτὸ φαινόμενο οἱ περισσότεροι τὸ ἐρμηνεύουν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς φτώχειας, τῆς ἀνέχειας, ἄλλοι δὲ ὡς ἔμφυτη τάση τῶν ἐθνοτήτων αὐτῶν πρὸς τὴν ἐλευθεριότητα, ἢ συντηροῦν τὸ μῦθο πού ἐπικράτησε στὰ χρόνια τοῦ ψυχροῦ πολέμου περὶ «ἐλευθερογαμίας» καὶ «κοινοκτημοσύνης τῶν γυναικῶν», πού ἐπέβαλε ὁ κομμουνισμός. Ὡστόσο ἡ ἠθικὴ τῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς παραμένει πέραν τῆς διολογίας καὶ διαμορφώνεται δάσει τῶν ἀντιλήψεων καὶ τῶν ἀξιῶν τῆς κοινωνίας. Ὅπως καὶ τὸ γεγονός τῆς φτώχειας καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιδίωσης ἐξωθοῦν πρὸς μιὰ χαλάρωση τῶν ἠθῶν, χωρὶς ὁμῶς νὰ ἔχουν καθοριστικὴ κατάληξη. Ἐπὶ παραδείγματι οἱ ἴδιες συνθήκες ἀνέχειας ἐμφάνιζονται στίς περισσότερες χώρες τοῦ μουνσουλμανικοῦ κόσμου, ἐκμετάλληση τῶν γυναικῶν ὁμῶς παρατηρεῖται ἐξαιρετικὰ σπάνια. Ὅπως καὶ τὰ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα ὅχι μόνο δὲν ἐπέδωκαν ἐλευθεριότητα, ἀλλὰ διατηρώντας τὸ κλίμα τῆς ἐπανάστασης, ἀπὸ τὸ ὁποῖο γεννήθηκαν, δὲν ἐπέτρεψαν οὐδεμίαν ἠθικὴν ἢ κοινωνικὴν χαλάρωση. Μάλιστα στοιχεῖα, πού θὰ ὠδηγοῦσαν σὲ μιὰ τέτοια ἀλλοίωση, ἀπαγορεύονταν αὐστηρῶς ὅπως ἡ τζαζ καὶ ἡ ῥοκ μουσικὴ τῆς Ἑσπερίας.

Ἡ ἐξήγηση τοῦ μεταψυχροπολεμικοῦ αὐτοῦ φαινομένου ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἱστορία: Οἱ λα-

Τὸ ἔργο τῶν μαθητῶν ἔρχεται ν' ἀνατρέψῃ τὴν γενικὴ εἰκόνα, ποὺ ἔχομε σχηματίζει γιὰ τὴν μαθητιῶσα νεολαία καὶ νὰ μᾶς βεβαιώσῃ, ὅτι τίποτα δὲν ἔχει χαθῇ. Οἱ «Προσεγγίσεις στὸν Πλάτωνα» ἀποτελοῦν γεγονός, τὸ ὁποῖο δὲν μπορεῖ ν' ἀμφισβητηθῇ. Οἱ μαθητὲς προσήγγισαν τὸ πνεῦμα καὶ τὶς ἀπόψεις τοῦ Πλάτωνος, ἀφοῦ μελέτησαν ἐμπεριστατωμένα τοὺς σημαντικότερους διαλόγους τοῦ φιλοσόφου, τὸ νόημα καὶ τὴν σημασία τῶν ὁποίων μᾶς μεταφέρουν μέσα στὸν τόμο, ποὺ ἔχομε στὰ χέρια μας· καὶ ὄχι μόνο: Οἱ μαθητὲς-συγγραφεῖς, ἀκολουθώντας προδιαγεγραμμένο σχέδιο, μᾶς παρέχουν συνοπτικὴς πληροφορίες περὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν προσώπων τῶν διαλόγων· περὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου συγγραφῆς τοῦ κάθε ἔργου· περὶ τῶν συγγραφέων ὧν τῶν ἐποχῶν –καὶ δὲν εἶναι λίγοι– ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὰ πλατωνικὰ ἔργα.

Χάριτες ὥστος ὀφείλονται καὶ στὸν Π.Κ. Μητροπέτρο, τὸν πραγματικὸ δημιουργὸ αὐτοῦ τοῦ θαύματος. Στὸν δωδεκασέλιδο πρόλογό του ἐκτυλίζει τὸν μίτο τῶν σκέψεών του, ποὺ ἄλλοι δὲν σκοπεύουν παρὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀρετὴ. Μὲ τόλμη καὶ παρηγοσιαν ἀπορρίπτει τὰ λογοκρατικὰ δόγματα τοῦ «Ἰνδοευρωπαϊσμοῦ», τοῦ «δοτοῦ ἀλφαδήτου», τοῦ «πολιτισμοῦ τῶν 4.000 ἐτῶν», «τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἄνευ πράξεως θεωρίας». Ὁμιλεῖ περὶ τῆς Αἰγίδος, τῆς παναρχαιότητος καὶ τῆς αὐτοχθονίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, τῆς «μητέρας ὧν τῶν ὑπολοίπων γλωσσῶν»· περὶ τῆς οἰκουμενικότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς παγκοσμίου παρουσίας τῶν ἐκπολιτιστῶν Ἑλλήνων· περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θετικῶν ἐπιστημόνων καὶ τοῦ ἔργου τους· περὶ τῆς διαλεκτικῆς τοῦ Πλάτωνος καὶ τῆς λογικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὡς σταθερῶν βάσεων κάθε πολιτισμοῦ.

Τὸ βιβλίον «Προσεγγίσεις στὸν Πλάτωνα» ἀπαρτίζεται ἀπὸ 350 σελίδες καὶ ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Δῆμο Κεραταινίου. Παρὰ τὶς τεχνικὲς ἀδυναμίες καὶ τὴν ἀπουσία ἐιδικῶν τυπογραφῶν τὸ βιβλίον ἔχει γραφῇ στὸ πολυτονικὸ σύστημα, στέλνοντας ἔτσι ἓνα μήνυμα στοὺς καταβεβλημένους καὶ συμβιβασμένους, ὅτι τὸ μονοτονικὸ σύστημα δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελέσῃ πραγματικότητα «διὰ νόμου».

Σαράντος Πάν

οὐ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἔμειναν μακρὰ ἀπ' τὶς ἀρχὲς τοῦ διαφωτισμοῦ, ποὺ ἐπαγγέλ-
λότην τὴν αὐτοδιάθεση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητος. Ὁ ἄνθρω-
πος ὡς αὐθύπαρκτη ὄντοτητα, ποὺ γέννησε ὁ ἑλληνικὸς ἀνθρωπισμὸς τοῦ ἀρχαίου κόσμου
καὶ μεταλαμπάδενε στοὺς νεώτερους χρόνους ὁ εὐρωπαϊκὸς διαφωτισμὸς, δὲν ἄγγιξε τοὺς
λαοὺς αὐτοὺς. Ἀπὸ τὸ ὄψιμο μεσαιωνικὸ καθεστὼς τῆς τσαρικῆς θεοκρατίας διήλθαν στὴν
ἀπόλυτη ὑποταγὴ στὸ κόμμα καὶ στὸν «κόκκινο» στρατό. Καὶ ἡ ὑποταγὴ ἔγινε συνείδηση,
τρόπος σκέψεως καὶ ζωῆς. Οἱ γυναῖκες αὐτές, ποὺ ἔχουν κατακλύσει τὴν παγκόσμια ἀγορὰ
τοῦ πληρωμένου «ἔρωτα», δὲν ἔχουν δικό τους ἑαυτό, γιατί ἀπλούστατα οὐδέποτε διδά-
χθηκαν πῶς νὰ ἔχουν. Ἡ κτηνώδης πλευρὰ τους τίς κάνει νὰ λειτουργοῦν «φυσιολογικά»
κάτω ἀπὸ τὶς ἐντολὰς τοῦ προστάτη-προαγωγῶ. Ἡ φιγούρα τοῦ σκληροῦ «ἄρρενος» ἀπο-
τελεῖ ἀκριδῶς τὴ μετουσίωση τῆς προηγούμενης δεσποτοκρατίας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πρόσφατη γνωριμία τους μὲ τὴν κοινωνία τῆς ἀγορᾶς τί ἄλλο διδάσκει; Τὸ
γυνὸ καὶ προσπελάσιμο γυναικεῖο κορμὶ «πουλάει» ὅσο οὐδὲ ποτε. Ἡ ἐπιδίωξη, ἡ δόξα
καὶ ὁ πλουτισμὸς μὲ κάθε τυχοδιωκτικὸ μέσο, μακρὰ ἀπ' τὴν ἀνθρώπινη αὐταξία, δὲν εἶναι
ἐκεῖνα ποὺ καλοῦνται νὰ μάθουν καὶ νὰ ἐφαρμόσουν ἀπὸ τὴν κοινωνία τῆς «ἀφθονίας» οἱ
δύσμοιρες αὐτὲς ὑπάρξεις;

Π.Α. Κουβαλάκης

• **ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ:** Στὸ τεῦχος 216, στίς σελίδες 13677 καὶ 13668, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἡμερομηνία «18 Μαυτίου» νὰ γίνῃ «18 Ἀπριλίου».